

Beleids- en begrotingstoelichting

ONDERSTEUNING VLAAMSE REGERING,
RAMPENSCHADE, BUITENLANDS BELEID,
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING EN
INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

Begrotingsuitvoering 2025

INHOUD

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	3
III. SAMENVATTING	3
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	5
V. BELEIDSVELD: BUITENLANDS BELEID.....	5
VI. BELEIDSVELD: INTERNATIONAAL ONDERNEMEN	23
VII. BELEIDSVELD: ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	35
VIII. BELEIDSVELD: ONDERSTEUNING VLAAMSE REGERING	50
IX. BELEIDSVELD: RAMPENSCHADE	69
X. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD.....	72
XI. LIJST MET AFKORTINGEN	82
XII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	83
XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'.....	83
XIV. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	96
XV. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE"	99
XVI. BIJLAGE 'METADATA INDICATOREN'	99

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Deze beleids- en begrotingstoelichting (BBT) in het kader van de begrotingsuitvoering 2025 informeert de parlementsleden over de beleidsplannen en de middelen die zijn ingezet voor mijn bevoegdheden als regeringsleider en Vlaams minister van buitenlandse zaken, ontwikkelingssamenwerking en internationaal ondernemen.

III. SAMENVATTING

De EU blijft voor Vlaanderen de krachtigste hefboom van zijn buitenlands beleid. De Vlaamse Regering keurde op mijn voorstel op 9 mei 2025 dan ook een vernieuwde visienota over de toekomst van de Europese Unie (EU) goed. Met deze visie wil Vlaanderen proactief bijdragen aan een slagkrachtige, strategisch onderbouwde en democratisch verankerde EU.

Ik investeerde ook in de relaties met onze buurlanden. Zo vond op dinsdag 1 april 2025 de zevende Vlaams-Nederlandse topontmoeting plaats en vond er op 27 juni 2025 in het Havenhuis in Antwerpen een gezamenlijke regeringszitting plaats tussen de Vlaamse Regering en de regering van Noordrijn-Westfalen. In onze relaties met Frankrijk betekende de langverwachte ondertekening van het Moerenverdrag op 2 juni een nieuwe mijlpaal in de grensregionale samenwerking. Ook buiten Europa investeerde Vlaanderen actief in partnerschappen via deelname aan gerichte missies naar de VS, Chili en India.

De Vlaamse Regering heeft op 19 december 2025 het voorontwerp van het vernieuwd Wapenhandeldecreet een eerste keer principieel goedgekeurd. Met deze actualisering speelt Vlaanderen in op de gewijzigde geopolitieke context en de groeiende investeringen in defensie, zonder de internationale en Europese verantwoordelijkheden uit het oog te verliezen. Binnen de krijtlijnen van de Europese regelgeving, wil Vlaanderen versnellen waar het kan, en bewaken waar het moet.

Op 3 juli 2025 mocht ik voor de vierde keer de Fayatbeurzen uitreiken aan dertig laureaten. Met deze prestigieuze beurzen ondersteunt Vlaanderen uitzonderlijk talentvolle studenten die een bijkomende masteropleiding volgen aan toonaangevende internationale instellingen.

In het beleidsveld ontwikkelingssamenwerking werden in de Septemberverklaring 2025 besparingen aangekondigd voor de begroting 2026. Om die reden werden verschillende projecten die werden voorbereid met budget van 2025 uiteindelijk niet ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

In 2025 zette ik de lijnen uit voor Regelrecht, een regeringsbreed project dat focust op administratieve vereenvoudiging en vermindering van regeldruk voor burgers, ondernemingen, verenigingen en besturen. Ik legde op 21 februari een visienota met de architectuur van dit project voor aan de Vlaamse Regering. De uitrol van het project volgde ik op via 2 voortgangsrapporten die op 14 juli en 12 december 2025 geagendeerd werden op de Vlaamse Regering.

Ik heb de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) verder aangemoedigd en ondersteund in de verdere uitbouw van een onafhankelijk, betrouwbaar en kwaliteitsvol statistieksysteem binnen de Vlaamse overheid. Op vrijdag 20 juni 2025 heeft de Vlaamse Regering het nieuwe Vlaams Statistisch Programma (VSP) voor de periode 2025-2029 goedgekeurd.

Samenwerking is de ruggengraat van goed bestuur. Ik ging samen met mijn collega's in de Vlaamse Regering in dialoog met het Voorzitterscollege over onder meer het vergunningenbeleid, het beleid over vergissingen van burgers in hun relatie met de Vlaamse overheid, de besparingen op werking en lonen, de capaciteits- en personeelsplanning en consultancy. Deze waardevolle dialoog

draagt mee bij tot een onderbouwde besluitvorming van de Vlaamse Regering, met grote aandacht voor ambtelijke uitvoerbaarheid en draagvlak.

TOTAAL – ALGEMEEN REGERINGSBELEID EN BUITENLANDSE ZAKEN, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	118	217	0	108.027	109.227
BA-JR 2025	118	217	0	111.399	115.405
BU 2025	856	1.035	0	92.999	106.474

PROGRAMMA SE – ONDERSTEUNING VLAAMSE REGERING

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	12	0	11.590	11.963
BA-JR 2025	0	12	0	11.690	11.139
BU 2025	768	2	0	8.766	8.579

PROGRAMMA SI – RAMPENSCHADE

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	0	0	775	775
BA-JR 2025	0	0	0	775	775
BU 2025	0	0	0	591	535

PROGRAMMA SN – BUITENLANDS BELEID

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK

BA 2025	118	5	0	9.613	9.613
BA-JR 2025	118	5	0	9.626	9.526
BU 2025	87	0	0	8.591	8.395

PROGRAMMA SO – ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	200	0	20.423	20.575
BA-JR 2025	0	200	0	23.038	27.020
BU 2025	0	1.033	0	8.107	22.021

PROGRAMMA SP – INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	0	0	0	65.626	66.301
BA-JR 2025	0	0	0	66.269	66.944
BU 2025	0	0	0	66.944	66.944

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

Transversale, horizontale doelstellingen

Er zijn nog geen door de Vlaamse Regering goedgekeurde transversale of horizontale doelstellingen die aan bod moeten komen in de BBT BU 2025.

Overkoepelende strategische doelstellingen

In deze BBT worden geen overkoepelende strategische doelstellingen opgenomen. Er werd wel over de verschillende beleidsvelden heen, waarvoor ik bevoegd ben, optimaal samengewerkt.

V. BELEIDSVELD: BUITENLANDS BELEID

ISE BUITENLANDS BELEID

Het beleidsveld Buitenlands Beleid omvat één structurelement: Buitenlands Beleid. Dit inhoudelijk structurelement omvat de opdrachten omschreven in [artikel 3 §1](#) van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

Prestatie indicatoren

Het beleidsveld en tevens ISE 'Buitenlands Beleid' omvat uiteenlopende beleidsthema's.

Voor dit ISE is nu een beperkte set van prestatie-indicatoren(sets) en prestatie-informatie opgenomen van een **aantal kernprocessen** over Europese besluitvorming en strategische goederen. Het betreft recurrente taken die ofwel voor burgers, bedrijven of verenigingen relevante informatie bevatten en die betrekking hebben op het beleidsveld Buitenlands Beleid.

In het nieuwe Vlaams Statistisch Programma 2025-2029 zijn ook een aantal nieuwe Vlaamse Openbare Statistieken opgenomen m.b.t. het beleidsveld Buitenlands Beleid (Omzetting EU-richtlijnen in Vlaamse regelgeving, Vergunningen en vrijstellingen in het kader van het Wapenhandeldecreet). Eenmaal operationeel als Vlaamse Openbare Statistiek kan dit in een toekomstige BBT impact hebben op de prestatie-indicatoren in deze BBT. Aanvullende prestatie-indicatoren in functie van nieuwe beleidsinitiatieven kunnen later in de regeerperiode worden toegevoegd via de jaarlijkse beleids- en begrotingstoelichting (BBT).

- Indicatoren over omzettingen van EU-richtlijnen en het aantal inbreukdossiers waarbij de Vlaamse overheid betrokken is.

Benaming	<i>Indicatoren omzettings- en inbreukdossiers</i>
Definitie	Elke maand verschijnt er een rapportering met informatie over: Algemene ontwikkelingen op de Europese scène Verslagen van de Europese ministerraden Belangrijke ontwikkelingen in voor Vlaanderen relevante en prioritaire EU-dossiers Stand van zaken van omzettings- en inbreukdossiers
Laatste gekende waarde	De minister bevoegd voor buitenlands beleid rapporteert maandelijks aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement over de belangrijkste ontwikkelingen in Europa vanuit Vlaams perspectief. Meer info hierover is terug te vinden in de maandelijkse rapporteringen .
Streefwaarde	Tijdige omzetting van richtlijnen en zo weinig mogelijk inbreukdossiers
Beleidsmatige relevantie	Deze indicator heeft betrekking op het beleidsveld en ISE Buitenlands Beleid en in de regeerperiode 2024-2029 op de strategische doelstelling Vlaanderen investeert in een ambitieus, anticiperend, impactvol en waardegedreven internationaal beleid om de belangen, welvaart en het welzijn van zijn burgers te behartigen, de concurrentiepositie van zijn bedrijfsleven te verdedigen en bij te dragen aan vrede, veiligheid en welvaart wereldwijd
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen	Er is voor deze indicator geen directe koppeling met een duurzame ontwikkelingsdoelstelling (SDG) of een Landenspecifieke aanbeveling in het kader van het

of Landenspecifieke aanbevelingen	Europees Semester. Beide beleidsthema's worden binnen de beleidsvelden van deze BBT wel opgevolgd.
Budgettaire relevantie	Het EU-beleid wordt gefinancierd via apparaatskredieten.

- Indicatoren over het aantal vrijstellingen en vergunningen die werden toegekend en geweigerd in het kader van de verslaggeving ter uitvoering van het Wapenhandeldecreet

Benaming	<i>Indicatoren over het aantal vrijstellingen en vergunningen die werden toegekend en geweigerd in het kader van de verslaggeving ter uitvoering van het Wapenhandeldecreet</i>
Definitie	De Vlaamse Regering informeert maandelijks over de uitgereikte en geweigerde vergunningen met betrekking tot de in-, uit en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en de daaraan verbonden technologie. De Vlaamse Regering informeert eveneens halfjaarlijks over de uitgereikte en geweigerde vergunningen met betrekking tot dual use goederen. Op deze manier wil de Vlaamse Regering de nodige transparantie verschaffen in haar beleid.
Laatste gekende waarde	halfjaarlijkse verslagen voor dual use en maandelijks verslagen voor militaire goederen
Streefwaarde	Nvt
Beleidsmatige relevantie	Deze indicatoren hebben betrekking op het beleidsveld en ISE Buitenlands Beleid en in de regeerperiode 2024-2029 op de strategische doelstelling Vlaanderen investeert in een ambitieus, anticiperend, impactvol en waardegedreven internationaal beleid om de belangen, welvaart en het welzijn van zijn burgers te behartigen, de concurrentiepositie van zijn bedrijfsleven te verdedigen en bij te dragen aan vrede, veiligheid en welvaart wereldwijd
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Landenspecifieke aanbevelingen	Deze indicator is gelinkt aan Aanbeveling 1 - 'De totale defensie- en veiligheidsuitgaven en -gereedheid vergroten en tegelijkertijd de schuldhoudbaarheid waarborgen, in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad van 6 maart 2025. ...'
Budgettaire relevantie	De controle strategische goederen wordt gefinancierd met apparaatskredieten.

- Indicatoren over de subsidies in het kader van het Flanders Trainee Programme en de Fayatbeurzen

Benaming	<i>Indicatoren Fayatbeurzen en subsidies Flanders Trainee Programme</i>
Definitie	Deze indicator geeft informatie over een aantal kerncijfers (aantal, land, instelling, looptijd) m.b.t. deze beurzen en subsidies
Laatste gekende waarde	In 2025 werden 58 stages gefinancierd en werden 30 beurzen toegekend.
Streefwaarde	Nvt

Beleidsmatige relevantie	Deze indicator heeft betrekking op het beleidsveld en ISE Buitenlands Beleid en in de regeerperiode 2024-2029 op de strategische doelstelling 'Vlaanderen investeert in een ambitieus, anticiperend, impactvol en waardegedreven internationaal beleid om de belangen, welvaart en het welzijn van zijn burgers te behartigen, de concurrentiepositie van zijn bedrijfsleven te verdedigen en bij te dragen aan vrede, veiligheid en welvaart wereldwijd'
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Landenspecifieke aanbevelingen	Nvt
Budgettaire relevantie	Deze beurzen en subsidies worden gefinancierd via het begrotingsartikel SA0-1SNA2ID-WT – Buitenlands beleid, diplomatie en Europese aangelegenheden.

SD 1 Vlaanderen investeert in een ambitieus, anticiperend, impactvol en waardegedreven internationaal beleid om de belangen, welvaart en het welzijn van zijn burgers te behartigen, de concurrentiepositie van zijn bedrijfsleven te verdedigen en bij te dragen aan vrede, veiligheid en welvaart wereldwijd

Deze strategische doelstelling voor het beleidsveld en ISE buitenlands beleid is verder uitgewerkt in 13 operationele doelstellingen die betrekking hebben op de diverse aspecten en thema's van het buitenlands beleid van Vlaanderen. Zo hebben een aantal operationele doelstellingen betrekking op de relatie met de Europese Unie en andere op de bilaterale relaties met een aantal regio's en buurlanden en met een aantal landen buiten de Europese Unie. Naast deze geografische indeling komen ook een aantal thema's als mensenrechten, controle van wapenhandel, multilaterale organisaties en de zichtbaarheid van Vlaanderen in de wereld aan bod.

OD 1.1. Vlaanderen formuleert een duidelijke visie op de EU als krachtigste hefboom van zijn buitenlands beleid

De Vlaamse Regering presenteerde op 14 mei tijdens een bijeenkomst met Vlaamse stakeholders uit academische, economische en maatschappelijke hoek haar vernieuwde visienota over de toekomst van de Europese Unie (EU). Met deze visie wil Vlaanderen proactief bijdragen aan een slagkrachtige, strategisch onderbouwde en democratisch verankerde EU.

De nieuwe visienota schetst hoe de EU op korte en middellange termijn moet evolueren en welke richting Vlaanderen daarbij ziet. Ze dient als strategisch kompas voor de Vlaamse administratie en beleidsmakers bij het beoordelen van Europese initiatieven. De Vlaamse Regering pleit voor een overheidsbrede aanpak, zodat Vlaanderen maximaal kan wegen op de Europese agenda en Vlaanderens belangen stevig verdedigd worden.

OD 1.2. Vlaanderen behartigt proactief zijn belangen en bepaalt mee de Europese en internationale agenda door rechtstreekse en onrechtstreekse deelname aan internationale besluitvorming

Afgelopen jaar faciliteerde de Vlaamse Diplomatieke Vertegenwoordiging bij de EU tal van contacten tussen Vlaamse ministers en Europese Commissarissen, hierbij in het bijzonder gebruik makend van het momentum van het aantreden van de

nieuwe Europese Commissie. Daarnaast zette ik ook in op outreach richting hooggeplaatste Vlamingen in de Europese instellingen.

Voor enkele prioritaire dossiers nam de regering position papers aan zoals bijvoorbeeld de 'Krachtlijnen van de Vlaamse Regering naar aanleiding van het verwachte voorstel van de Circular Economy Act' en 'De Vlaamse krachtlijnen voor de Industrial Accelerator Act'. Ook voor visserij werd een position paper aangenomen over de hervorming van het Europees Gemeenschappelijk Visserijbeleid (oktober 2025). Dergelijke papers maken vroege beleidsbeïnvloeding mogelijk.

Ik heb ook in 2025 gezorgd voor de agendering van de Maandelijkse Mededeling over de ontwikkelingen in de Raad van Ministers van de EU om vinger aan de pols te houden.

In de zomer van 2025 publiceerde de Europese Commissie haar voorstel voor het toekomstige MFK, dat na 2027 voor zeven jaar de koers zal bepalen voor de Europese begroting. De Vlaamse Regering publiceerde vooraf haar standpunt over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) van de EU na 2027. De Vlaamse Regering vroeg de Europese Commissie om prioritair rekening te houden met acht krachtlijnen die belangrijk zijn voor Vlaanderen. In het najaar organiseerde DKBUZA samen met VLEVA een stakeholdersevent over dit dossier om de belangen van belanghebbenden in kaart te brengen.

Samen met mijn collega Weyts coördineerde ik, in het kader van het Europees Semester, voor de Vlaamse bijdrage aan het nationaal budgettaire-structureel plan voor de middellange termijn en de Vlaamse bijdrage aan het jaarlijks voortgangsverslag en het ontwerpbegrotingsplan 2025.

De diplomatieke vertegenwoordigingen bij de multilaterale instellingen in Parijs/Straatsburg, Rome en Genève, verzorgden strategische aanwezigheid en ondersteuning van Vlaamse experts, namen deel aan de verschillende bestuursorganen, brachten Vlaamse beleidsprioriteiten in en verzorgden rapportage met beleidsinformatie voor de Vlaamse overheid.

OD 1.3. Vlaanderen zet EU-regelgeving tijdig en correct om

Ik ben blijven inzetten op de tijdige en correcte omzetting van EU-regelgeving in Vlaanderen. In de maandelijkse mededelingen aan de Vlaamse Regering heb ik ook gerapporteerd over de ontwikkelingen op het vlak van EU-regelgeving.

OD 1.4. Vlaanderen heeft sterke relaties met zijn buurlanden en Europese partnerlanden en -regio's

Via verschillende initiatieven ben ik de focus op de samenwerking met de buurlanden blijven versterken.

- Nederland

Op dinsdag 1 april 2025 vond in Gent de [zevende Vlaams-Nederlandse topontmoeting](#) plaats. Ik verwelkomde, , samen met mijn collega's van de Vlaamse Regering, de Nederlandse delegatie in de iconische Boekentoren van de Universiteit Gent.

De Vlaams-Nederlandse top is een vaste, tweejaarlijkse traditie die is uitgegroeid tot hét forum voor strategisch overleg tussen beide regeringen. Dit keer stond de top in het teken van de versterking van het Europees concurrentievermogen, duurzame industriepolitiek en praktische samenwerking in de grensregio's. Ook de culturele samenwerking en de rol van taal in digitale transformatie kwamen aan bod. Tijdens de top werden onder andere een memorandum van overeenstemming

over stikstof ondertekend, en het meerjarenplan van de Taalunie en de strategische uitvoeringsagenda voor North Sea Port District voorgesteld.

Het Interregproject voor het Schakelpunt grensbelemmeringen met Nederland werd in 2025 verder uitgevoerd volgens het projectplan, waarbij DKBZA één van de drie projectpartners is, naast de provincie Zeeland en het Nederlands Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met betrokkenheid van de gouverneur van Oost-Vlaanderen als grenscoördinator voor Nederland. Sinds het Schakelpunt één jaar geleden volledig uit de startblokken geschoten is, zijn er net geen 30 belemmeringen ingediend. Ze komen uit alle streken van de grensregio, van Knokke tot Voeren, en gaan over de meest uiteenlopende onderwerpen. Natuurlijk fiscaliteit en zorg, maar ook thema's zoals afval, veiligheid, arbeidsmigratie en mobiliteit en zorg.

Op 10 maart 2025 bezocht ik Maastricht in het kader van de Einsteintelecoop. Dit bezoek stond in het teken van samenwerking tussen Vlaanderen, Nederland en Duitsland en van het versterken van de economische en wetenschappelijke positie van Vlaanderen binnen dit project.

- **Duitsland**

Op 27 juni 2025 vond in het Havenhuis in Antwerpen een [gezamenlijke regeringszitting plaats tussen de Vlaamse Regering en de regering van Noordrijn-Westfalen](#). In aanwezigheid van mijn collega-ministers verdiepte deze ontmoeting het strategisch partnerschap tussen twee Europese economische zwaargewichten. Beide regio's herbevestigen hun engagement om als voortrekkers in Europa samen te bouwen aan een duurzame, competitieve en innovatieve toekomst. Zo willen ze o.m. samenwerken rond industriële innovatie, digitalisering, mobiliteit en de energie- en klimaattransitie.

Diezelfde ambitie kreeg verder vorm met de ondertekening van de trilaterale Joint Declaration of Intent tussen Vlaanderen, Nederland en Noordrijn-Westfalen over circulaire economie tijdens het Circular Valley Forum in Wuppertal. De versterkte samenwerking bouwt voort op eerdere aparte initiatieven. Bovendien trok een Vlaamse industriemissie onder mijn leiding naar zowel Noordrijn-Westfalen als Beieren in november. Met Saksen vond er op 3 november een intense dialoog plaats in het teken van innovatie tussen beide minister-presidenten en beide innovatieraden, naast een netwerkevenement bij imec.

- **Frankrijk**

In onze relaties met Frankrijk betekende de langverwachte ondertekening van het Moerenverdrag op 2 juni door Vlaams minister-president Diependaele en Frans buitenlandminister Jean-Noël Barrot een nieuwe mijlpaal in de grensregionale samenwerking. Het verdrag biedt immers een juridisch kader voor het [waterbeheer en de aanpak van overstromingen in de Frans-Vlaamse grensstreek](#).

Het Europese Interreg-project 'LIM-EX Wegwerken van belemmeringen' werd op 8 december 2025 officieel gelanceerd. LIM-EX heeft één centrale ambitie: mobiliteit, dienstverlening en samenwerking vlotter én efficiënter laten verlopen voor iedereen die woont, werkt, studeert of onderneemt in de Frans-Belgische grensregio. Dit start door juridische en administratieve grensbelemmeringen in kaart te brengen en deze vervolgens aan te pakken. In 2025 leidde dat onder meer tot vooruitgang in de erkenning van zorgdiploma's, betere afstemming van het openbaar vervoer en administratieve vereenvoudiging voor grensarbeiders.

- **Ooststrategie**

We werkten een Ooststrategie uit, met focus op de materiële en maatschappelijke wederopbouw van Oekraïne. We voorzagen daarbij in een valorisatie van Vlaamse expertise, bedrijfsopportuniteiten, partnerschappen met landen uit de regio zoals Polen en de Baltische staten, evenals mogelijke multilaterale en Europese pistes. Via humanitaire actie werd in 2025 reeds de expertise ingezet van een ervaren organisatie als het Rode Kruis Vlaanderen.

OD 1.5. Vlaanderen werkt actief samen met regio's die zichzelf als koploper presenteren.

Ik heb het initiatief van de Leaders Meeting van de vorige Vlaamse minister-president voortgezet om zo de posities van sterk geïndustrialiseerde en innovatieve regio's tot bij de verschillende Europese instellingen uit te dragen. Zo werd er in 2025 nauw samengewerkt met Baskenland aan de voorbereidingen voor de tweede editie begin 2026 in Bilbao.

Tijdens de 6de Vaste Gemengde Commissie (VGC) op 4 november 2025 werd het nieuwe werkprogramma Catalonië-Vlaanderen 2025–2028 officieel ondertekend. De VGC vond plaats in Barcelona, parallel met het Smart City Expo World Congress, 's werelds toonaangevende forum over stedelijke innovatie. Via Flanders Investment & Trade was Vlaanderen op dat congres prominent aanwezig om zich te profileren als innovatieve regio.

Gesteund door de regering van Vlaanderen en de regering van Catalonië sloten het Agentschap Digitaal Vlaanderen en de Agència de Ciberseguretat de Catalunya tijdens de zending ook een intentieverklaring om samen te werken op het vlak van cybersecurity.

Met imec als internationaal referentiepunt nam Vlaanderen een actieve plaats in binnen de European Semiconductor Regions Alliance, en droeg het ook bij aan Power Regions over EU-cohesiebeleid (Beieren) en de Disruptive and Emerging Technology Alliance van Catalonië.

Vlaanderen zette ook verschillende samenwerkingsinitiatieven op met Regions4, een mondiaal netwerk van regio's.

De 3de VN Oceaanconferentie (UNOC3) vond plaats van 9 tot en met 13 juni 2025 in Nice, Frankrijk. Vlaanderen tekende ook present, en bracht zijn expertise mee op het vlak van mariene wetenschap, innovatie en kustbeleid, die werd ingebracht in verschillende onderdelen van de Oceaanconferentie. Vlaanderen organiseerde o.m. i.s.m. Regions 4 een side-event over "Ocean Solutions at Scale: Empowering Subnational Action for Restoring the Health of Marine Ecosystems", met actieve deelname van het VLIZ.

In het kader van het High Level Political Forum dat plaatsvond in New York van 14 tot 23 juli heeft Vlaanderen in co-organisatie met Regions4 en UN Habitat in het Flanders House een side-event georganiseerd 'scaling territorial action', back-to back met een CIFAL/VOKA sessie over de rol van de private sector hierbij.

OD 1.6. Buiten Europa zoekt Vlaanderen actief naar partnerschappen om Vlaanderen als internationaal gerichte regio strategisch te verankeren

Op 28 januari 2025 nam ik deel aan een door PoAB, FIT en DKBZA georganiseerd event over de studie "Strategische inzichten voor een verdere ontplooiing en versterking van de Vlaamse relaties met Afrika". Het Antwerpse Havenhuis liep al snel vol met vertegenwoordigers van Vlaamse bedrijven, kenniscentra, ngo's en diplomaten en bood een uitstekend kader voor reflectie over wederkerigheid en gedeelde verantwoordelijkheden tussen de talrijke aanwezigen.

Van 28 februari tot 8 maart 2025 nam ik deel aan de Belgische Economische Missie naar India. Tijdens deze missie begeleidde ik de Vlaamse delegatie van 132

deelnemers, afkomstig uit bedrijven, federaties en kennisinstellingen. In New Delhi en Mumbai lag de focus op het versterken en diversifiëren van exportactiviteiten met bijzondere aandacht voor sectoren zoals hernieuwbare energie, digitale technologie en logistiek. Daarnaast stonden ook verschillende politieke ontmoetingen op het programma met hooggeplaatste Indiase vertegenwoordigers.

Begin april 2025 heeft Vlaamse minister van Brussel en Media Cielkje Van Achter mij vervangen tijdens het Belgische Staatsbezoek in Vietnam. De bedoeling van het bezoek was de bestaande goede en langdurige samenwerking tussen Vlaanderen en Vietnam te bestendigen en te versterken. Vijftien Vlaamse bedrijven en acht kennisinstellingen reisden mee.

Eind juni 2025 heeft Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport Annick De Ridder mij vervangen tijdens het staatsbezoek aan Chili. Ook daar was het doel om de bestaande goede samenwerking met Chili te behouden en verder uit te bouwen. Dit sluit aan bij de viering van 30 jaar bilaterale betrekkingen tussen Vlaanderen en Chili.

In oktober 2025 nam ik deel aan de Belgische Economische Missie naar San Francisco en Los Angeles. Via een ruim programma werd deze missie gebruikt om Vlaanderen te promoten in de Verenigde Staten en om de verschillende vormen van samenwerking tussen Vlaanderen en de VS te beklemtonen. Deze activiteiten binnen de thema's kunst, cultuur en wetenschap benadrukken de veelzijdigheid van Vlaanderen.

Op 20 november 2025 vond in Brussel de tweede Vaste Gemengde Commissie met Taiwan plaats. De Vlaamse en Taiwanese administraties ontmoetten elkaar in het kader van de in 2022 ondertekende Memorandum of Understanding (MoU). Tussen beide betrokken administraties werd afgesproken om de voortgang van de samenwerking tijdens tweejaarlijkse VGC's op ambtelijk niveau te bespreken.

OD 1.7. Vlaanderen internationaliseert zijn expertise en technologie via gerichte partnerschappen

Ik investeer in multilaterale partnerschappen en organisaties die een bijdrage kunnen leveren aan de speerpunten van het Vlaams regeerakkoord. Het zijn toegangspoorten om Vlaamse kennis en expertise hieromtrent internationaal mee in te zetten. Ze bieden platformen om uit te pakken met goede praktijken zoals de Blue Deal, het Vlaams actieplan Levenslang Leren of het Vlaams beleidsplan AI. Daarom faciliteren mijn diensten de uitbouw van kennisuitwisseling en -samenwerking tussen Vlaamse spelers en multilaterale organisaties.

-In 2025 voorzag ik in een nieuwe bijdrage voor de trustfondsen bij IAO en UNESCO als hefboom om onze Vlaamse sterktes wereldwijd uit te bouwen, uit te spelen en in de kijker te plaatsen. Ik bleef de werkzaamheden van de Vlaamse UNESCO Commissie ondersteunen, om de band tussen de Vlaamse Gemeenschap en UNESCO te bevorderen, maar ook om steun te bieden aan verschillende UNESCO-netwerken, -comités en -erkenningen in Vlaanderen. Zo werd een kandidatuur ingediend om FLAME, een internationale vzw voor immaterieel cultureel erfgoed, te laten erkennen als UNESCO Categorie 2 centrum.

Bij UNESCO geeft Vlaanderen mee vorm aan het lidmaatschap van een aantal UNESCO organen zoals het Werelderfgoedcomité, waarbij ook side-events in het kader van het Vlaamse Trustfonds georganiseerd werden

In Genève heeft de diplomatieke vertegenwoordiging verschillende beleidsdialogen bijgewoond, waaronder de (verplichte) dialoog ten behoeve van de International Convention for the Protection of all Persons from Enforced Disappearances (onder OHCHR) Daarnaast werd ook de Geneva Peace Week bijgewoond, als interessante

informatiebron voor Vlaams beleid en actoren als VVI, Hannah Arendt, en Kazerne Dossin.

De IAO organiseerde in 2025 diverse publieksevents, ook in het kader van door het Trustfonds gefinancierde projecten, met name het Global Programme on Skills and Lifelong Learning (dat aansluit bij het Vlaams beleid inzake levenslang leren) en het IMPLEMENT project dat inzet op betere afstemming van handelsbeleid en arbeidsmarktbeleid, waarbij samengewerkt wordt met KU Leuven en waar handelsexperten beroep op doen. Dit bood Vlaams beleid en expertise veel zichtbaarheid.

In 2025 was er in Genève ook veel activiteit in de milieusector met het verdrag van Bazel (afvaltransport), de onderhandelingen over het Plastics Verdrag en het regionaal forum van UNECE waar een side-event over *Life under Water* met deelname van het VLIZ, de BBNJ kandidatuur van België ondersteunde.

Daarnaast werd een partnerschap tussen VVOB en ILO uitgebouwd.

Aan de vooravond van de UNESCO World Press Freedom Day op 7 mei in de Bozar in Brussel – waaraan minister Van Achter deelnam – organiseerde Vlaanderen een side-event in het Vlaams Parlement over “Disinformation : impact and challenges in a fast changing world”; met deelname van verscheidene multilaterale organisaties maar ook van BENEDMO (een Vlaams-Nederlands expertennetwerk tegen desinformatie) en Vlaamse experts (VRT nws, fact checkers...).

Ook tijdens de bovenvermelde VN-Oceaanconferentie trad Vlaanderen naar voren als kennisregio. Verder werd i.s.m. de verschillende experts binnen de Vlaamse overheid de opstart van de OESO-landenrapportage voorbereid die in januari 2026 van start ging.

Vlaanderen is van oudsher een maritieme regio en kan dan ook buigen op wereldwijd gerenommeerde expertise op dat vlak. We hebben dan ook internationale beurzen blijven financieren voor zowel het Antwerp/Flanders Port Training Center (APEC) – met 71 beurzen - als het Centre for Maritime and Air Transport Management (C-MAT) aan UAntwerpen – met 10 beurzen. De deelnemers van deze APEC en C-MAT opleidingen worden in de praktijk ambassadeurs voor Vlaanderen voor het leven.

OD 1.8. Vlaanderen voert een waardegedreven en solidair buitenlands beleid dat bijdraagt aan de bevordering van vrede, veiligheid en welvaart elders in de wereld

Vlaanderen is partij bij vele mensenrechtenverdragen en draagt bij aan de mensenrechtenrapportages voor internationale controlemechanismen in multilateraal verband. De diplomatieke vertegenwoordiger van Vlaanderen bij de multilaterale instellingen in Genève neemt deel aan de beleidsdialogen in dit verband.

In 2025 rapporteerde Vlaanderen in Belgisch verband o.m. aan het Comité tegen foltering (CAT), het EU-Rechtsstaatmechanisme en de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA). Ook het Belgische rapport met Vlaamse insteek in kader van de Universal Periodic Review (UPR) werd in 2025 voorbereid.

Op vrijdag 11 juli reikte ik de eretekens van de Vlaamse Gemeenschap uit aan vijf Vlamingen die elk op hun manier bijdragen aan een sterk, warm en inspirerend Vlaanderen. Voor de eerste keer werd een Vlaams ereteken uitgereikt aan 2 Vlamingen die zich op een bijzondere manier inzetten voor de behartiging van de mensenrechten: Simon Gronowski, advocaat, jazzpianist en overlevende van de Holocaust, die wereldwijd pleit voor vrede, verdraagzaamheid en mensenrechten

en Koenraad Tincl, beeldhouwer en tekenaar, die zich met zijn kunst en daarbuiten inzet voor verzoening, mensenrechten en herdenking van de Holocaust.

Op 2 september 2025 nam de [Vlaamse Regering een](#) standpunt aan over het conflict Israël-Gaza. De steun aan UNRWA werd verder gezet. Bovendien werd in het najaar door de Vlaamse Regering voorzien in dringende voedselhulp aan de Palestijnse gebieden via het Wereldvoedselprogramma van de Verenigde Naties. De Vlaamse Regering hield vast aan haar zeer restrictief beleid ten aanzien van Israël inzake wapenhandel. Ik trad in gesprek met zowel de Palestijnse als de Israëlische ambassadeur.

OD 1.9. Vlaanderen draagt bij aan de bevordering van vrede en veiligheid door een transparante en efficiënte Vlaamse exportcontrole

In 2025 kende de Vlaamse uitvoer en overbrenging van militair geclassificeerde goederen een opvallende groei. De totale waarde van vergunningsaanvragen steeg van €228,8 miljoen naar €776,5 miljoen, een toename van bijna 240%. Hoewel het totale aantal aanvragen licht daalde, nam het aantal defensiegerelateerde dossiers toe met 25%, wat de sterke waardestijging verklaart. Die dossiers vertegenwoordigen doorgaans een hogere waarde dan de vuurwapendossiers en verklaren zo de sterke stijging van het totaalbedrag.

In uitvoering van de administratieve vereenvoudiging vooropgesteld door het Vlaams defensieplan stimuleerde de dienst Controle Strategische Goederen (dCSG) bedrijven om meer gebruik te maken van de in het Wapenhandeldecreet voorziene flexibelere vergunningen, met duidelijke effecten: het aantal globale vergunningen steeg van 3 naar 7, en gecombineerde vergunningen van 4 naar 12. Deze vergunningen maken efficiëntere en vooraf gescreende transacties mogelijk, met behoud van strenge controle. Opvallend is dat in 2025 geen enkele vergunningsaanvraag voor militaire goederen werd geweigerd. Duidelijke beleidslijnen en intensieve begeleiding door dCSG geven bedrijven indicaties over de haalbaarheid van een vergunning. De belangrijkste bestemmingen - de VS, Duitsland en het VK - bleven stabiel. De uitvoer naar Oekraïne bleef ongewijzigd. Met bovenvermeld standpunt over het conflict Israël-Gaza bevestigde de Vlaamse Regering haar zeer restrictief beleid ten aanzien van Israël inzake wapenhandel. Op basis van artikel 43/1 van het Wapenhandeldecreet is een algemene beperkende maatregel van kracht bovenop de algemene beleidslijn.

Deze transacties zijn bijgevolg in overeenstemming met het Vlaams exportcontrolebeleid. Invoer en overbrenging naar Vlaanderen namen wel toe, met onder meer een stijging van 6 naar 12 invoerdossiers. Doorvoer bleef ongeveer op hetzelfde niveau.

In 2025 werden 298 dual use vergunningen verleend ter waarde van 223,48 miljoen EUR. Dit betrof 288 individuele uitvoervergunningen en 10 globale vergunningen. Het aantal globale vergunningen (10) ligt de helft lager dan in 2024 (20). Dit is te wijten aan het feit dat dit type vergunningen 3 jaar geldig is en toegekend wordt aan betrouwbare operatoren met performante interne controlesystemen.

Op vlak van individuele vergunningen is voor 2025 (288) wel een significante stijging op te merken ten aanzien van 2024 (223). Van de 288 toegekende individuele vergunningen kenden 33 (10.5%) de defensie-industrie of een krijgsmacht als eindgebruiker. De overige individuele vergunningen kennen civiele industriële, onderzoeks- of overheids-eindgebruikers.

In totaal werden 7 dual use vergunningen geweigerd. De reden van weigering is in hoofdzaak overwegingen omtrent het voorgenomen eindgebruik en het

onttrekkingsgevaar, bijvoorbeeld naar een sanctieland of een eindgebruik dat indruist tegen een algemene beleidslijn.

Naast de formele vergunningsdossiers investeerde de dienst Controle Strategische Goederen (dCSG) aanzienlijke tijd in samenwerking met partneroverheden zoals de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen en bewustmaking van economische operatoren. Dit resulteerde in 2025 in onder meer in 1687 cases waarin de dCSG de Belgische douane ondersteunde bij het uitvoeren van verificaties en 651 contactnames door ondernemingen naast vergunningsdossiergerelateerde communicatie.

De Vlaamse Regering heeft op 19 december 2025 het voorontwerp van het vernieuwd Wapenhandeldecreet een eerste keer principieel goedgekeurd. Met deze actualisering speelt Vlaanderen in op de gewijzigde geopolitieke context en de groeiende investeringen in defensie, zonder de internationale en Europese verantwoordelijkheden uit het oog te verliezen. Binnen de krijtlijnen van de Europese regelgeving, wil Vlaanderen versnellen waar het kan, en bewaken waar het moet.

We werkten aan de versterking van de dienst Controle Strategische Goederen met 5 extra medewerkers om enerzijds de stijgende tendens in exportvergunningsaanvragen te capteren en de doorlooptijden van de exportvergunningen te versnellen en anderzijds een efficiëntere controle van de handel in strategische goederen uit te oefenen o.a. met gerichte controles op het terrein in samenwerking met de federale douanediens, parket en politie. Die versterking werd opgestart in 2025 en zal in 2026 voltooid zijn.

OD 1.10. Vlaanderen verdedigt een internationaal handels- en investeringsbeleid dat bijdraagt aan de Vlaamse concurrentiekracht en open strategische autonomie

We zetten ook het afgelopen jaar zoals steeds proactief in op handelsonderhandelingen, en verdedigden ook de Vlaamse belangen met betrekking tot andere handelsinstrumenten en nieuwe ontwikkelingen, zoals de Clean Trade and Investment Partnership met Zuid-Afrika. DKBZA waakte ook over de handelsaspecten en impact op onze open economie van andere EU-initiatieven, en werkte mee aan de voorbereiding van de WTO Ministeriële Conferentie als bijdrage aan het multilaterale handelssysteem en mondiaal gelijk speelveld.

Samen met FIT zorgden we voor de opvolging van handelsbelemmeringen die ons bereiken en hadden we meermaals contact met bedrijven die oneerlijke concurrentie aanklaagden.

OD 1.11. Vlaanderen versterkt zijn concurrentiekracht, gekoppeld aan de ontwikkeling van een economisch veiligheidsbeleid

De Vlaamse belangen m.b.t. de EU-inzet op concurrentiekracht en het EU-economisch veiligheidsbeleid, en het instrumentarium dat binnen die brede thematieken wordt ontwikkeld, werden terdege opgevolgd.

DKBZA nam samen met WEWIS wederom zijn rol op in het interfederaal screeningsmechanisme voor directe buitenlandse investeringen, en deed er bij het waken over de strategische belangen van Vlaanderen alles aan om de positieve bijdrage van buitenlandse investeringen in Vlaanderen te vrijwaren door het mechanisme efficiënt en doelmatig te houden. De werkzaamheden rond de evaluatie van het mechanisme werden opgestart en er werd een akkoord bereikt over de nieuwe Europese screeningsverordening waarop Vlaanderen sterk heeft kunnen wegen.

OD 1.12. We maken Vlaanderen zichtbaar in de wereld en de wereld zichtbaar in Vlaanderen

Op 3 juli 2025 werden de Fayatbeurzen 2025 voor de vierde keer uitgereikt aan 30 nieuwe Vlaamse toptalenten. Deze beurzen, ondersteund door de Vlaamse Regering, maken een vervolgmaster aan gerenommeerde internationale topuniversiteiten mogelijk. De laureaten worden ambassadeurs voor Vlaanderen en ontvangen financiële steun voor studiekosten en levensonderhoud. De aanvraagperiode voor de volgende ronde startte op 1 september 2025.

Ook in 2025 heb ik de steun aan jongeren om hun loopbaan internationaal te oriënteren verdergezet via het 'Flanders Trainee Programma'. Hiermee stimuleren we Vlaamse jongeren om deel te nemen aan stages bij multilaterale organisaties, met het oog op een sterke Vlaamse aanwezigheid. Zo vonden er in 2025 58 stages plaats bij 23 verschillende organisaties wereldwijd. Veel stagiairs groeien door naar vaste functies, wat de internationale aanwezigheid en invloed van Vlaanderen op langere termijn versterkt.

Mijn diensten organiseerden in 2025 het jaarlijkse FTP-netwerkevenement waar alumni en huidige stagiairs in contact komen met het multilateraal netwerk in Brussel. Dit stimuleert de netwerkvorming tussen de (alumni) stagiairs, de Vlaamse overheid en multilaterale organisaties. Dit jaar was de co-organisatie met FAO in het kader van de 80^e verjaardag over "Feeding the Future: Innovative Technology for Greener, More Resilient Agrifood Systems in Africa." met inbreng van Vlaamse expertise (bv. VITO, ILVO...).

Onze Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiger bij de EU heeft in 2025 ingezet op een versterking van de contacten met Vlamingen binnen de Europese instellingen, zowel vanuit een breed perspectief als onder de vorm van zeer gerichte initiatieven. Waar nuttig en relevant werd dit samen met VLEVA opgenomen.

OD 1.13. We vergroten de impact van het buitenlands optreden van Vlaanderen door duidelijke (institutionele) afspraken

De uitrol van One Team Flanders is een permanente opdracht in de werking van onze buitenlandposten. Ik ben in gesprek met de betrokken diensten om dit verder te concretiseren, zowel op organisatieniveau als specifiek per post. Uiteraard vertaalt One Team Flanders zich ook in versterkte samenwerking tussen de hoofdkantoren in Brussel.

Budgettair kader voor het begrotingsjaar BUITENLANDS BELEID, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2025			VEK 2025		
2025	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	8.163	8.176	7.426	8.163	8.076	7.239
Toe-lagen IS	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100

Overige LE, PA, andere	350	350	65	350	350	55
Totaal	9.613	9.626	8.591	9.613	9.526	8.395

Inhoudelijke toelichting:

De beleidskredieten voor het ISE Buitenlands beleid zijn in 2025 ingezet voor activiteiten en initiatieven die bijdragen aan de realisatie van de strategische doelstelling *SD 1 Vlaanderen investeert in een ambitieus, anticiperend, impactvol en waardegedreven internationaal beleid om de belangen, welvaart en het welzijn van zijn burgers te behartigen, de concurrentiepositie van zijn bedrijfsleven te verdedigen en bij te dragen aan vrede, veiligheid en welvaart wereldwijd.*

Voor deze doelstelling is in totaal 8.591 keuro vastgelegd en 8.395 keuro vereffend via de begrotingsartikels 'Buitenlands beleid, diplomatie en Europese aangelegenheden' en 'Vlaams Europees Verbindingsagentschap'. Op het begrotingsfonds Wapenhandelgerelateerde waren er geen aanrekeningen.

Het uitvoeringspercentage van de beleidskredieten voor dit ISE bedraagt 89% voor de VAK en 88% voor de VEK, iets lager dan in voorgaande jaren. Dit komt vooral door de lagere uitvoering van het PA-artikel 'permanente voorschotten' en van de kredieten voor de diplomatieke vertegenwoordigingen en het internationaal beurzenprogramma Fayat.

Het hogere VAK-bedrag in de jaarrekening ten opzichte van BA 2025 komt door de verrekening van het overgedragen saldo van het fonds voor Wapenhandelgerelateerde boeten. Het lagere VEK-bedrag is, naast deze saldo-verrekening, het gevolg van een herverdeling van 100 keuro naar het programma Ontwikkelingssamenwerking.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

SA0-9SNAID-OP – BUITENLANDS BELEID, DIPLOMATIE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel heeft betrekking op de kapitaaluitgaven waarmee de rollende fondsen van de diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaanderen of van hun adjuncten worden gespijsd wanneer ze op hun post starten. Deze rollende fondsen moeten de vertegenwoordigers bij het verlaten van hun post terugbetalen. Dit artikel slaat op die terugstortingen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0

BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	-10	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De aanrekening van -10 keuro gaat om een boekhoudkundige correctie met betrekking tot de afboeking in 2024 van een voorschot dat aan een Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiger in Deense kronen werd verstrekt.

SA0-9SNAAID-OW – BUITENLANDS BELEID, DIPLOMATIE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de ontvangsten op de rollende fondsen van de diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaanderen en van hun adjuncten, zoals renteopbrengsten, creditnota's en terugvorderingen van BTW. Daarnaast worden op dit artikel de terugvorderingen aangerekend van te veel of ten onrechte toegekende subsidies of van andere ontvangsten m.b.t. het buitenlands beleid, diplomatie en Europese aangelegenheden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	118	0	0
BA-JR 2025	118	0	0
BU 2025	97	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De aangerekende ontvangsten zijn vooral afkomstig van de rollende fondsen van de diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaanderen en van hun adjuncten (90 keuro) en daarnaast van terugvorderingen van subsidies (7 keuro).

SA0-9SNATIG-OW – FONDS WAPENHANDELGERELATEERDE BOETEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het ontvangstenartikel van het Fonds Wapenhandelgerelateerde Boeten. De ontvangsten zijn administratieve geldboetes in uitvoering van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012. Dit artikel spijst het uitgavenartikel SA0-1SNA4IG-OW.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	5	0

BA-JR 2025	0	5	0
BU 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 werden er op dit fonds geen ontvangsten gerealiseerd.

Uitgaven

SA0-1SNA2ID-PA – BUITENLANDS BELEID, DIPLOMATIE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel heeft betrekking op de kapitaaluitgaven waarmee de rollende fondsen van de diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaanderen of hun adjuncten worden gespijsd wanneer deze op een post starten. Deze rollende fondsen moeten deze vertegenwoordigers bij het verlaten van de post terugbetalen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	350	350	65	350	350	55

Inhoudelijke toelichting:

De aanrekeningen betreffen verhogingen van permanente voorschotten voor enkele posten (Londen, Rome, Pretoria, Warschau en New York).

SA0-1SNA2ID-WT – BUITENLANDS BELEID, DIPLOMATIE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden aangewend ter uitvoering van het Vlaams buitenlands beleid, de internationale diplomatieke vertegenwoordiging en protocol, dit in lijn met de strategische doelstelling SD 1 van het ISE Buitenlands beleid - Vlaanderen investeert in een ambitieus, anticiperend, impactvol en waardegedreven internationaal beleid om de belangen, welvaart en het welzijn van zijn burgers te behartigen, de concurrentiepositie van zijn bedrijfsleven te verdedigen en bij te dragen aan vrede, veiligheid en welvaart wereldwijd.

De kredieten worden aangewend voor:

- Activiteiten en projecten van de diplomatieke vertegenwoordigingen van Vlaanderen;
- kosten buitenlands beleid, o.a. lidmaatschapsbijdragen bij verschillende organisaties;
- protocol;
- programma van de Vlaamse UNESCO-commissie;

- Europese projecten, o.a. Interregprojecten Schakelpunt en LIM-EX
- subsidies aan UNESCO en IAO Trustfondsen, aan Vlamingen in de Wereld, voor stages bij internationale organisaties, in het kader van het internationaal beurzenprogramma voor topstudenten (Fayat) en in het kader van het buitenlands beleid en diplomatie op het vlak van academische, culturele en economische diplomatie en projecten gericht op de mensenrechtenproblematiek en democratisering, de ondersteuning van bepaalde activiteiten in samenwerking met de expat- en diplomatieke gemeenschap.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	8.158	8.158	7.426	8.158	8.058	7.239

Inhoudelijke toelichting:

In het kader van de beleidsdoelstellingen zijn in 2025 verschillende projectsubsidies toegekend, voor een totaalbedrag van 1.765 keuro. Enkele voorbeelden hiervan zijn: subsidie voor de grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk, subsidie aan C-MAT voor toekenning van beurzen, subsidie voor opvang van bedreigde wetenschappers, subsidie voor de oprichting van de eerste multidisciplinaire pijnkliniek voor kinderen in Lviv, Oekraïne.

De subsidie toegekend aan Vlamingen in de Wereld bedroeg 347 keuro. Verder ontvingen de Vlaamse trustfondsen bij de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en UNESCO in totaal 900 keuro aan subsidies.

Voor het internationaal beurzenprogramma topstudenten is in totaal 2.343 keuro vastgelegd. In 2025 ontvingen een 30 aantal Vlaamse studenten een Fayat-beurs voor in totaal 2.287 keuro.

Er werden in 2025 58 dossiers goedgekeurd voor stages bij internationale organisaties waarvoor in totaal 446 keuro werd vastgelegd.

Voor activiteiten en projecten van de diplomatieke vertegenwoordigingen van Vlaanderen is in totaal 878 keuro vastgelegd via de rollende fondsen.

Voor de werkingskosten buitenlands beleid is een bedrag van 410 keuro vastgelegd. Deze werkingskosten bestaan vooral uit lidmaatschappen van internationale organisaties (circa 100 keuro), zoals UNWTO en EUNIC en het Wereld Economisch Forum (191 keuro). Ook waren er verschillende delegatiebezoeken van onder andere Taiwan en Belarus.

Voor de protocollaire activiteiten werd er in totaal 346 keuro vastgelegd, terwijl voor de werking van de Vlaamse UNESCO-commissie 51 keuro werd ingezet.

Voor de EU-subsidieprojecten Schakelpunt en LIMEX werd in totaal 61 keuro op beleid vastgelegd. Het LIMEX-startevenement vond plaats op 8 december 2025.

Het uitvoeringspercentage van dit begrotingsartikel bedraagt 91% voor de VAK en 90% voor de VEK. Er werd 100 keuro VEK van dit artikel herverdeeld naar SA0-1SOA2LA-WT.

SA0-1SNA2IY-IS – VLAAMS EUROPEES VERBINDINGSAGENTSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel geeft de toelage aan het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA). Deze toelage wordt toegekend in overeenstemming met de Samenwerkingsovereenkomst 2023-2027 tussen de Vlaamse overheid en het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA) voor het uitvoeren van volgende kernopdrachten:

- (1) Interface: het uitbouwen van een kwaliteitsvolle interface tussen zijn leden en de Vlaamse overheid met betrekking tot relevante Europese beleidsvelden;
- (2) Monitor: het zorgen voor een kwaliteitsvolle informatie-uitwisseling en -doorstroming;
- (3) Netwerkbouwer: het aanbieden van relevante en neutrale platformen voor netwerking;
- (4) Subsidiefacilitator: het vervullen van een faciliterende rol binnen het Vlaams EU-subsidielandschap.

Met de toegekende middelen worden de personeels-, werkings- en huisvestingskosten gedekt.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100

Inhoudelijke toelichting:

De toelage aan het Vlaams Europees Verbindingsagentschap werd volledig vastgelegd en vereffend.

SA0-1SNA4IG-WT – FONDS WAPENHANDELGERELATEERDE BOETEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het uitgavenartikel van het Fonds Wapenhandelgerelateerde Boeten. Het wordt gespijsd vanuit het ontvangstenartikel SA0-9SNATIG-OW.

De uitgavenkredieten van het fonds kunnen worden aangewend voor het toezicht op de naleving van het Wapenhandeldecreet, de uitvoering en de handhaving ervan, en voor initiatieven om de compliance van de Vlaamse defensie-industrie, wapenhandelaars en wapenbezitters te bevorderen, zoals informatiesessies en documentatiemateriaal.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	5	18	0	5	18	0

Inhoudelijke toelichting:

De kredieten in de jaarrekening 2025 zijn inclusief het overgedragen saldo van 18 keuro. Er werden in 2025 geen uitgaven op dit fonds aangerekend.

VI. BELEIDSVELD: INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

Het beleidsveld Internationaal Ondernemen bevat twee structurelementen: 'Internationale economische belangenbehartiging en vertegenwoordiging' en 'Financiële hefboomen internationalisering Vlaamse economie'.

Het ISE internationale economische belangenbehartiging en vertegenwoordiging omvat:

- de werkingsdotatie van het Vlaamse Agentschap voor Internationaal Ondernemen (Flanders Investment & Trade of kortweg FIT);
- de financiële bijdrage die jaarlijks aan het Agentschap voor Buitenlandse Handel wordt gegeven ingevolge een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten.

Het ISE Financiële hefboomen internationalisering Vlaamse economie omvat:

- financiële hefboomen die ondersteunend zijn voor initiatieven van bedrijven (in het bijzonder kmo's) om een buitenlandse markt te verkennen. Ze blijven een belangrijke hefboom voor Vlaamse bedrijven, vooral voor kmo's, om te internationaliseren. Onder dit structurelement vallen o.a. de subsidies voor financiële stimuli en uitrustingsgoederen. De subsidie voor Vlaamse uitrustingsgoederen werd in 2021 beëindigd. De laatste dossiers/verplichtingen werden in 2024 gehonoreerd. In 2025 werd nog een correctie uitgevoerd voor een behandeld dossier uit 2024.
- de structurele financiering van een beperkt aantal partnerschappen van ondernemersorganisaties, gemengde kamers van koophandel en samenwerkingsverbanden met FIT met het oog op de verdere internationalisering van de Vlaamse economie.

Prestatie-indicatoren

FIT werkt sinds jaar en dag met key performance indicators (KPI) op het vlak van:

- Dienstverlening op maat aangeboden om Vlaamse bedrijven en de Vlaamse economie verder duurzaam te internationaliseren
- Dienstverlening op maat aangeboden om meer buitenlandse bedrijven te overtuigen om voor het eerst in Vlaanderen te investeren, hier actief te blijven of verder uit te breiden
- Vlaanderen wereldwijd prominenter op de kaart zetten als sterke en innovatieve kenniseconomie

Deze KPI worden jaarlijks gerapporteerd in het Ondernemingsplan. De resultaten van het Ondernemingsplan 2025 werden bezorgd aan het bevoegde kabinet en vastgesteld door de leden van de raad van bestuur op 23 maart 2026. Het Ondernemingsplan 2025 was het eerste plan dat volledig werd uitgewerkt en uitgevoerd binnen deze vernieuwde strategie en organisatiestructuur.

Daarnaast brengt het agentschap op regelmatige basis een overzicht van de exportcijfers en de buitenlandse directe investeringen. Hiervoor wordt samengewerkt met alle bevoegde instanties.

1. ISE INTERNATIONALE ECONOMISCHE BELANGBEHARTIGING EN VERTEGENWOORDIGING

In 2025 gaf Flanders Investment & Trade (FIT) concreet invulling aan zijn opdracht inzake internationale economische belangenbehartiging en vertegenwoordiging door Vlaamse ondernemingen actief te begeleiden bij hun internationalisering, buitenlandse investeringen aan te trekken en te verankeren, en de economische belangen van Vlaanderen internationaal te behartigen en te promoten.

De uitvoering gebeurde binnen het strategisch kader van **OneFIT**, waarbij exportbevordering, investeringspromotie, beleidsinput, marketing, events en partnerwerking geïntegreerd werden aangestuurd. 2025 was daarbij zowel een uitvoerings- als een overgangsjaar, waarin nieuwe structuren, KPI's en samenwerkingsvormen verder werden geconsolideerd, zoals vastgelegd in het **Ondernemingsplan 2025**. Voor de meer uitvoerige toelichting verwijzen we dan ook graag naar dit document.

Voor de structurele hervormingen die aan deze werking voorafgingen, verwijzen we graag naar de evaluatie van de BBT BU 2024.

Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

In 2025 focuste FIT, binnen het ISE internationale economische belangenbehartiging en vertegenwoordiging, op de volgende strategische krachtlijnen:

- **Een doorgedreven internationalisering van de Vlaamse economie**, door Vlaamse ondernemingen duurzaam te begeleiden in hun internationale groei en door Vlaanderen actief te positioneren in internationale waardeketens. Daarbij werd ingezet op een brede doelgroepbenadering, van starters en groeibedrijven tot mature exporteurs, met specifieke aandacht voor innovatieve ondernemingen en start- en scale-ups als dragers van toekomstige groei. Via het expertiseplatform Startup.Flanders ondersteunde FIT deze doelgroep gericht bij hun internationale expansie en bij de internationale positionering van het Vlaamse innovatie-ecosysteem.

In totaal maakten **3.962 Vlaamse bedrijven** gebruik van de FIT-dienstverlening, waarvan **1.177 nieuwe klanten**. Hoewel het streefcijfer van 4.000 actieve klanten nipt niet werd gehaald, toont het hoge aantal nieuwe klanten (streefcijfer ligt daarvoor op 1.000) aan dat FIT erin slaagde nieuwe doelgroepen aan te spreken, onder meer via instrumenten zoals het starterspakket internationalisering en een gerichtere proactieve aanpak. Daarnaast faciliteerde FIT in 2025 **5.227 B2B-afspraken** voor Vlaamse bedrijven, ruim boven de vooropgestelde streefwaarde van 1.882. Dit wijst op een sterke mobilisatie van het buitenlands netwerk en een concrete vertaling van internationale aanwezigheid naar zakelijke opportuniteiten voor Vlaamse bedrijven.

- **Het aantrekken en verdiepen van buitenlandse investeringen in Vlaanderen**, met aandacht voor zowel nieuwe investeringsprojecten als uitbreidingsinvesteringen, en met een actieve aftercare-aanpak. FIT leverde in 2025 een duidelijke bijdrage aan het investeringsklimaat in Vlaanderen.

De organisatie was betrokken bij **52% van de greenfieldinvesteringen en 33% van de uitbreidingsinvesteringen** in Vlaanderen, telkens ruim boven de streefwaarden van respectievelijk 40% en 20%. Deze cijfers bevestigen zowel de effectiviteit van de proactieve leadgeneratie als de meerwaarde van de aftercarestrategie, die gericht is op het verdiepen van bestaande investeringsrelaties. Binnen de investeringsfunnel realiseerde FIT **425 invest leads**, boven de doelstelling, en had het **564 betekenisvolle interacties met invest target bedrijven**. Hoewel deze laatste KPI initieel niet volledig werd gehaald, werd dit resultaat genuanceerd door het opstartkarakter van het nieuwe KPI-kader en verschillen in registratiepraktijken in het eerste jaar.

Bovendien nam FIT in zijn rol als centrale actor ook structureel knelpunten op die buitenlandse investeerders ervaren. In 2025 resulteerde dit in een **knelpuntenrapport** met 14 thema's en 290 opvolgingspunten, dat beleidsrelevante input leverde aan het kabinet van de minister-president.

- **Het versterken van Vlaamse economische ecosystemen en internationale zichtbaarheid**, via gerichte marketing, events, economische missies en diplomatieke initiatieven. In totaal organiseerde FIT **236 events**, waarvan **107 gericht op Vlaamse exporteurs**. De hoge deelname aan webinars en missies rond strategische markten en thema's (zoals de VS, Japan, India en defensie- en innovatiebeurzen) bevestigt de relevantie van deze aanpak. Daarnaast werd het FIT-merk verder versterkt via een geïntegreerde communicatiestrategie, met sterke nadruk op klantverhalen en concrete resultaten. De uitreiking van de **Flanders International Business Awards** door de minister-president bij de winnende bedrijven zelf droeg bij aan de zichtbaarheid van succesvolle Vlaamse bedrijven als internationale ambassadeurs.
- **De ondersteuning van internationalisering via financiële en beleidsmatige hefboomen**, waaronder subsidies, beleidsinput en de vertaling van internationale en Europese ontwikkelingen naar concrete kansen voor Vlaamse bedrijven. In 2025 werden **3 oproepen binnen het starterspakket internationalisering** gelanceerd, goed voor **350 aanvragen en 136 goedgekeurde dossiers**, met verhoogde focus op kwaliteit en exportpotentieel. Daarnaast stelde FIT zijn subsidie-instrumentarium ter beschikking voor een **uitgaventoets**, die doorloopt in 2026. De resultaten van een grootschalige klantenbevraging zullen de input vormen voor de verdere optimalisatie van deze steunmaatregelen, met het oog op maximale impact en doelmatigheid.
- **Het uitbouwen van sterke partnerschappen en multi-level samenwerking**, zowel binnen Vlaanderen als met federale, Europese en internationale partners, ter versterking van de Vlaamse economische belangen. Via intensieve bedrijfscontacten en het internationale netwerk leverde FIT in 2025 praktijkgerichte input voor Vlaamse standpuntbepaling op EU-niveau, onder meer in dossiers rond handelsbelemmeringen, vrijhandelsakkoorden en economische samenwerking. FIT consolideerde bovendien zijn rol binnen Europese netwerken zoals **Trade Promotion Europe en Enterprise Europe Network Vlaanderen**. Via deze laatste samenwerking werden meer dan 500 Vlaamse deelnemers bereikt in 36 acties en events, met concrete partner- en financieringskansen als resultaat. Ook nieuwe Europese initiatieven zoals **Global Gateway** werden actief opgevolgd en vertaald naar opportuniteiten voor Vlaamse bedrijven.

Deze strategische doelstellingen sluiten aan bij de strategische doelstellingen (SOD's) 1 tot en met 4 van het Ondernemingsplan 2025 en vormden gezamenlijk het inhoudelijke kader voor de inzet van middelen binnen dit ISE.

Operationele doelstellingen

Binnen dit strategisch kader werden in 2025 volgende operationele doelstellingen gerealiseerd:

- OOD 1.1 – One FIT: proactiviteit en focus als nieuwe fundamenteën
- OOD 1.2 – Vlaanderen trekt buitenlandse investeringen aan
- OOD 1.3 – Vlaanderen ondersteunt zijn bedrijven in hun internationale groei
- OOD 1.4 – Vlaanderen bouwt met Startup.Flanders aan een sterk start-up- en scale-up-ecosysteem
- OOD 1.5 – Sensibilisering rond maatschappelijk verantwoord internationaal ondernemen
- OOD 2.1 – Het merk FIT en de reputatie van Vlaanderen versterken
- OOD 2.2 – Gerichte events en missies ter ondersteuning van internationale expansie
- OOD 2.3 – Het belang van internationalisering voor de Vlaamse economie uitdragen
- OOD 3.1 – Maximale impact van subsidies en steunmaatregelen
- OOD 4.1 – Centrale actor zijn voor internationalisering
- OOD 4.2 – Samenwerking met Vlaamse, federale en regionale overheden
- OOD 4.3 – Inspelen op het Europese beleidsniveau

Voor de meer uitvoerige toelichting verwijzen we ook hier graag naar de evaluatie van het Ondernemingsplan 2025.

De beleidsuitvoering in 2025 bouwt verder op de structurele hervormingen van de voorbije jaren en toont een verdere verankering van deze werking in beleid en uitvoering. De in de voorbije jaren ingezette transformatie werd in 2025 verder geconsolideerd en vertaald naar een meer gerichte, resultaatgedreven werking. FIT slaagde erin om focus en selectiviteit te combineren met een duidelijke economische impact voor Vlaanderen, ondanks een internationale context die gekenmerkt wordt door toenemende onzekerheid en volatiliteit.

Deze aanpak biedt een solide en geloofwaardige basis om in de komende jaren de internationalisering van de Vlaamse economie doelgericht, wendbaar en weerbaar verder te ondersteunen, in nauwe samenhang met de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering.

Budgettair kader voor het begrotingsjaar INTERNATIONALE ECONOMISCHE BELANGENBEHARTIGING EN VERTEGENWOORDIGING, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2025			VEK 2025		
2025	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	750	750	750	750	750	750

Toe-lagen IS	54.213	54.856	54.856	54.213	54.856	54.856
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	54.963	55.606	55.606	54.963	55.606	55.606

Inhoudelijke toelichting:

De stijging van het VAK en VEK met 643 keuro komt voort uit herverdelingen vanuit de centrale provisie kredieten (loonindex en Expeditie Talent).

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

SA0-9SPAAOY-OI – VLAAMS AGENTSCHAP VOOR INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw werden er renteloze leningen verstrekt aan Vlaamse bedrijven als hefboom om de export te promoten. Deze leningen dienden enkel terugbetaald te worden als het bedrijf omzet realiseerde in het betreffende land.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werden voor 2025 geen ontvangsten gerealiseerd.

Uitgaven

SA0-1SPA20A-WT – INTERGEWESTELIJKE ONDERSTEUNING INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kredieten ingeschreven voor de subsidie aan het (interfederale) Agentschap voor Buitenlandse Handel en voor de vergoeding

aan de regeringscommissaris van het Vlaamse Gewest bij dit agentschap. De subsidie aan het Agentschap voor Buitenlandse Handel wordt toegekend op basis van het Samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 tussen de federale overheid en de gewesten met betrekking tot de oprichting van een Agentschap voor Buitenlandse Handel, instemmingsdecreet 18 december 2002. Dit bedrag ligt vast op 747 keuro.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	750	750	750	750	750	750

Inhoudelijke toelichting:

De subsidie van 747 keuro aan het Agentschap voor Buitenlandse handel werd volledig vastgelegd en vereffend. Daarnaast werd er 3 keuro aangerekend voor de vergoedingen aan de Regeringscommissaris van dit agentschap.

SA0-1SPA2OY-IS – VLAAMS AGENTSCHAP VOOR INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel voorziet de werkingstoelage aan het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	54.213	54.856	54.856	54.213	54.856	54.856

Inhoudelijke toelichting:

De stijging van het VAK en VEK met 643 keuro na de begrotingsaanpassing komt voort uit herverdelingen vanuit centrale provisieartikels, m.n. loonindexprovisie en provisie ikv Expeditie Talent. De werkingstoelage SA0-1SPA2OY-IS aan het FIT werd volledig vastgelegd en vereffend.

Voor de inhoudelijke toelichting: zie [Entiteit: Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen](#)

Overige entiteiten onder gezag

Nvt

Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen

Omschrijving

Het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (Flanders Investment & Trade – FIT) is publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap.

De missie van FIT is door zijn binnen- en buitenlandse netwerk bij te dragen tot:

- de duurzame bevordering van de export en internationalisering van ondernemingen in Vlaanderen door kwalitatief hoogstaande en specifieke diensten aan te bieden;
- de duurzame stimulering van de economische groei van Vlaanderen door een substantiële rol te spelen in het aantrekken van nieuwe buitenlandse investeringen en door bestaande buitenlandse bedrijven te verankeren in Vlaanderen.

FIT biedt marktinformatie, advies, begeleiding en subsidie aan Vlaamse bedrijven. Het organiseert groepsacties in het buitenland en maakt Vlaanderen bekend in het buitenland als economisch sterke en innovatie regio. Het agentschap gaat gericht op zoek naar potentiële investeerders om het Vlaams economisch weefsel te versterken en begeleidt hen in het proces. FIT is de centrale actor voor de internationalisering van de Vlaamse economie en werkt nauw samen met vele partners en actoren, als coördinator van de strategie Vlaanderen Versnelt!

FIT heeft personeelsleden in binnenland (hoofdkantoor Brussel - Marie-Elisabeth Belpairegebouw) en buitenland (meer dan 60 eigen kantoren, met Vlaamse Economische Vertegenwoordigers, Wetenschaps- en Technologievertegenwoordigers en lokale personeelsleden).

De uitvoering van de begroting 2025 bedraagt 76.362 keuro, dit is 98,45% van de beleidsbegroting van 77.563 keuro.

De uitvoering van de begroting vertoont een positief saldo van 978.000 euro.

Totaal over te dragen saldo eind 2024	=	4.450.000 euro
Plus begrotingsoverschot	=	978.000 euro
Totaal over te dragen saldo eind 2025	=	5.428.000 euro

Het ESR-vorderingensaldo – dit is de reële “kostprijs” van de werking van FIT vanuit het standpunt van de Vlaamse overheid – laat een overschot zien van 1.525 KEUR.

In KEUR	Begroting	Uitvoering	Verschil	Percentage
ESR-ontvangsten	4.741	5.368	627	13,23%
ESR-uitgaven	71.580	70.682	-898	-1.25%
ESR-vorderingensaldo	-66.839	-65.314	1.525	2.28%

Begrotingssaldo: opbouw (+) / intering (-)		978	978	0.00%
---	--	-----	-----	-------

Ontvangsten

De ontvangsten van bedrijven, verzekeringsmaatschappijen en overheidssector (ESR 16) lagen 463 KEUR hoger dan begroot (4.194 KEUR). De inkomsten uit de deelnames aan de beurzen lagen bijvoorbeeld 483 KEUR hoger dan verwacht. Verder lagen de inkomsten voor groepszakenreizen 357 KEUR hoger dan begroot. Terwijl de inkomsten uit de FIBA/FIBS en sponsoring 198 KEUR lager lagen dan begroot.

De vergoedingen uit verzekeringen en ander bronnen (bv. arbeidsongevallen) (ESR 38) lagen hoger dan voorzien: 100 KEUR realisatie versus 21 KEUR begroot. Deze laatste begrotingspost is natuurlijk niet gemakkelijk in te schatten. Sedert de invoering begin 2012 van het Nieuw Rekendecreet en later de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën is FIT verantwoordelijk voor de terugvordering van subsidies: er is 74 KEUR ontvangen t.o.v. 0 KEUR begroot (ESR 38.10). Sommige subsidiesystemen van FIT werken met voorschotten. Bij de eindafrekening kan blijken dat de begunstigde een gedeelte van het ontvangen voorschot dient terug te storten.

De definitieve werkingsdotatie (ESR 46.10) voor 2025 bedroeg 54.856.000 euro, in lijn met het voorziene bedrag. De werkingsdotatie lag daarmee 1.182.000 euro hoger dan het bedrag dat Flanders Investment & Trade in 2024 ontvangen heeft (53.674.000 euro). Dit was voornamelijk het gevolg van extra herverdeelde middelen vanwege het overschrijden van de spilindex, de Vereveningsprocedure, Expeditie Talent, ... (zie hoger).

De ontvangsten uit kredietaflossingen van bedrijven (ESR 86.10), gezinnen (ESR 87.20) en de overheid (ESR 89.11) en uit voorschotten aan andere overheden zoals AWEX (ESR 89.50) bedragen 65 KEUR en lagen 949 KEUR lager dan voorzien. Door de aard van deze ontvangsten en door het feit dat ze wegvallen t.o.v. de uitgaven, spelen deze inkomsten (en uitgaven – ESR 83.00/85.11/85.50 en 81.12) niet op het begrotingsresultaat en dit noch voor FIT, noch voor de Vlaamse Overheid als geheel.

Voor diverse projecten (CONQUER, EEN) heeft FIT externe (co)financiering ontvangen in 2025 (393 KEUR – ESR 39.10 en 183 KEUR – ESR 46.40).

De BTW-recuperaties in binnen- en buitenland waren hoger dan voorzien (m.n. 200 KEUR realisatie versus 130 KEUR begroot – ESR 59).

Uitgaven

Over het algemeen lagen de reële uitgaven voor de loongerelateerde ESR-codes of de ESR-codes "11" hoger dan begroot. In totaal was er 36.929 KEUR voorzien terwijl de reële uitgaven circa 37.832 KEUR bedroegen. In totaal is er bijgevolg 903 KEUR meer uitgegeven of dus ongeveer 102%. Dit is voor een deel te wijten aan de hogere loonuitgaven (zie ook hoger).

Sommige onderdelen van deze ESR-code 11 zijn moeilijker te begroten, omdat de invloed van wisselkoersen, indexaanpassingen, wijzigingen in de gezinssamenstelling van de Vlev's en TA's, de toepassing van de MERCER-code, enz... niet exact in te schatten zijn.

De uitgaven van de ESR-code 12 (algemene werkingsmiddelen) lagen lager dan de voorziening, zijnde 21.010 KEUR uitgaven voor een budget van 21.428 KEUR. De stijging van de loonkosten ten gevolge van de inflatie werd grotendeels opgevangen door een stijging van de werkingsdotatie (ESR 11). De operationele uitgaven werden in 2025 gedeeltelijk gecompenseerd door een verhoging van de werkingsdotatie (zie hoger).

Voor het FIT-kantoor in Melbourne (Australië) werd 297 KEUR uitgegeven versus 240 KEUR begroot (ESR 35.60).

De uitgaven voor investeringen (ESR-code 74) lagen met 116 KEUR hoger dan het voorziene bedrag van 122 KEUR.

Verschillende elementen maken dat de kosten waar FIT mee geconfronteerd wordt vaak een grotere volatiliteit kennen. Als operationeel agentschap dat internationaal actief is, wordt FIT sterk geïmpacteerd door de aanzienlijke impact van de wereldwijde inflatie in de afgelopen jaren en bewegingen op de valutamarkt. Deze fenomenen zetten druk op loon- en werkingsmiddelen in het binnenland, maar vooral het buitenland.

2. ISE FINANCIËLE HEFBOMEN INTERNATIONALISERING VLAAMSE ECONOMIE

Het ISE *Financiële hefboomen internationalisering Vlaamse economie* omvat de financiële instrumenten die Vlaamse ondernemingen ondersteunen bij het verkennen en betreden van buitenlandse markten, evenals de structurele financiering van een beperkt aantal partnerschappen die bijdragen aan de internationalisering van de Vlaamse economie. Deze hefboomen blijven in het bijzonder voor kmo's een belangrijk instrument om internationale drempels te verlagen.

De uitvoering van dit structurelement gebeurt via een **toelage aan Flanders Investment & Trade (FIT)**, dat bevoegd is voor het beheer en de toekenning van deze subsidies binnen het door de Vlaamse Regering vastgelegde beleidskader.

Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

Binnen dit structurelement werd in 2025 ingezet op:

- **Het verlagen van financiële en operationele drempels voor internationalisering**, in het bijzonder voor kmo's en ondernemingen met beperkte internationale ervaring, via gerichte subsidies en financiële stimuli. Deze instrumenten vormen een complementaire hefboom bij de inhoudelijke begeleiding die FIT biedt.
- **Het verhogen van de effectiviteit en doelmatigheid van financiële steunmaatregelen**, door een gerichte inzet van middelen, een verhoogde focus op kwaliteit en exportpotentieel en een kritische evaluatie van het subsidie-instrumentarium. In 2025 werd het subsidiebeleid onderworpen aan een uitgaventoets, waarvan de resultaten verder worden benut in 2026.
- **Het ondersteunen van structurele partnerschappen** met ondernemersorganisaties, clusters en kamers van koophandel, die bijdragen aan de internationalisering van Vlaamse ondernemingen en het internationale bereik van Vlaamse economische ecosystemen versterken.

Deze strategische krachtlijnen sluiten aan bij **SOD 3 en SOD 4 van het Ondernemingsplan 2025** en vormen samen het inhoudelijk kader voor de inzet van de financiële hefboomen binnen dit ISE.

Operationele doelstellingen

Binnen dit strategisch kader werden in 2025 volgende operationele doelstellingen gerealiseerd:

- **OOD 3.1 – Maximale impact van subsidies en steunmaatregelen**
Met een gerichte inzet van financiële stimuli en een verhoogde aandacht voor kwaliteit en exportpotentieel van de ondersteunde projecten.
- **OOD 4.1 - Centrale actor voor de internationalisering van de Vlaamse economie zijn** FIT heeft de duidelijke doelstelling om de centrale actor voor de internationalisering van de Vlaamse economie te zijn. Dit betekent dat het niet alleen een netwerkleider is binnen Vlaanderen, maar ook een coördinator en facilitator die bedrijven, kennisinstellingen, sectororganisaties en overheden met elkaar verbindt. Via de structurele financiering van partnerschappen met ondernemersorganisaties, clusters en (gemengde) kamers van koophandel draagt het bij aan de internationalisering van de Vlaamse economie.

Voor de inhoudelijke resultaten en de gedetailleerde evaluatie van deze instrumenten wordt verwezen naar de evaluatie van het **Ondernemingsplan 2025**.

Budgettair kader voor het begrotingsjaar FINANCIELE HEFBOMEN INTERNATIONALISERING VLAAMSE ECONOMIE, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2025			VEK 2025		
2025	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	0	0	0	0	0	0
Toe-lagen IS	10.663	10.663	11.338	11.338	11.338	11.338
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	10.663	10.663	11.338	11.338	11.338	11.338

Inhoudelijke toelichting:

Het ISE Financiële hefboomen internationalisering Vlaamse economie omvat de voorwaardelijke toelage (SA0-1SPA5UY-IS) aan FIT. De begrote kredieten voor 2025 werden volledig vastgelegd en vereffend.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

Uitgaven

SA0-1SPA5UY-IS – VLAAMS AGENTSCHAP VOOR INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel omvat de voorwaardelijke toelage aan het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT). Het FIT is bevoegd voor het toekennen van volgende subsidies:

- ter ondersteuning van de activiteiten van ondernemingen, ondernemersorganisaties, clusters en kamers van koophandel die bijdragen tot de bevordering van het internationaal ondernemen door ondernemingen, ondernemersorganisaties, clusters en gemengde kamers van koophandel;
- ter ondersteuning van de activiteiten van ondernemersorganisaties, clusters en kamers van koophandel die bijdragen tot de bevordering van het internationaal ondernemen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	10.663	10.663	11.338	11.338	11.338	11.338

Inhoudelijke toelichting:

De enige kredietaanpassing in 2025, met name de interne verschuiving (40 keuro VEK/VAK) inzake de Structurele Partnerschappen van de subsidietoelage (SA0-1SPA5UY-IS) naar de werkingstoelage (SA0-1SPA2OY-IS), werd opgenomen in de begrotingsaanpassing 2025. De begrote kredieten werden volledig vastgelegd en vereffend.

Voor de inhoudelijke toelichting: zie [Entiteit: Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen](#)

Overige entiteiten onder gezag

Nvt

Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen

Omschrijving

In 2021 had de nieuwe Vlaamse Codex Overheidsfinanciën en een advies van de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen opnieuw een fundamentele impact op de boekingen van de subsidies. De aanrekeningsregels (=het boekingsmoment) voor subsidies wijzigden fundamenteel. Daardoor is de vergelijkbaarheid van de "benuttingsgraad" van subsidies met de voorbije jaren veel moeilijker geworden.

Hierna volgt een overzicht van de diverse subsidiedotatie en de benuttingsgraad.

Vereffeningskrediet:

Type Subsidies	Budget VEK	Uitvoering VEK	Uitvoeringspercentage
Financiële Stimuli	9.365.000	9.364.774	100,00%
Uitrustingsgoederen	1.089.000	0	0,00%
Financiëring Structurele Partners	884.000	877.240	99,24%
Totaal volgens nieuwe aanrekeningregels	11.338.000	10.242.014	90,33%

De subsidie voor Vlaamse uitrustingsgoederen werd in 2021 beëindigd. De laatste dossiers/verplichtingen werden in 2024 gehonoreerd. In 2025 werd nog een correctie uitgevoerd voor een behandeld dossier uit 2024.

VII. BELEIDSVELD: ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

ISE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Het beleidsveld Ontwikkelingssamenwerking bevat één structuurelement: Ontwikkelingssamenwerking. Dit structuurelement omvat alle activiteiten met betrekking tot de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, zoals omschreven in [artikel 3 §1](#) van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

Prestatie indicatoren

Voor het beleidsveld Ontwikkelingssamenwerking is prestatie-informatie beschikbaar via de [ODA-rapportering](#):

- Het ODA-RAPPORT: geeft de trends in de Vlaamse ODA weer.
- De ODA-DATABANK: ontsluit projecten ondersteund door de Vlaamse overheid die volgens de geldende OESO-afspraken ODA-aanrekenbaar zijn. Elke projectfiche bevat inhoudelijke en financiële informatie en een link naar het projectdocument.
- Het ODA-rapport heeft tot doel het Vlaamse aandeel in het totale Belgische ODA-cijfers inzichtelijk te maken

SD 4 Vanuit Vlaamse expertise voeren we een waardegedreven en solidair buitenlands beleid dat bijdraagt aan de bevordering van mensenrechten en democratie en de realisatie van Agenda 2030 in ontwikkelingslanden

Deze enige strategische doelstelling van het beleidsveld en ISE Ontwikkelingssamenwerking was in de beleidsnota verder uitgewerkt in 5 operationele doelstellingen.

OD 4.1. Vlaanderen focust op het potentieel van economische duurzame ontwikkeling in Noord-Afrika met specifieke aandacht voor klimaat en groene economie

Ten gevolge van de in de Septemberverklaring 2025 aangekondigde besparingen werden nieuwe projecten in het kader van de lopende landenstrategie met Marokko niet opgestart. . De schrapping van nieuwe VEK-middelen vanaf de begroting 2026 voor de bilaterale samenwerkingslanden in het kader van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking (Marokko-Malawi-Mozambique) leidde immers de facto tot een stopzettingsscenario. Eerst werd een formeel einde gesteld aan de landenprogramma's. In dit kader voerde ik tevens bilaterale gesprekken met de ambassadeurs van de betrokken landen. Vervolgens werden alle uitvoerende partners of subsidiebegunstigden gecontacteerd om binnen de juridisch afgesproken krijtlijnen via opzeg een formeel einde te stellen aan elke gesubsidieerde interventie op het terrein. Deze aanpak gold ook voor OD 4.2. en OD 4.3.

OD 4.2. Vlaanderen draagt bij aan het bevorderen van klimaatslimme landbouw in Zuidelijk Afrika via vermarkting in secundaire steden

In het kader van de uitvoering van het landenprogramma Malawi-Vlaanderen werden tijdens de eerste helft van 2025 nieuwe samenwerkingen geprospecteerd . De begrotingsopmaak 2026 leidde echter tot een schrapping van alle nieuwe bilaterale projectenvoorstellen met Malawi en een stopzettingsscenario zoals onder 4.1. beschreven. De samenwerking met de Voedsel en Landbouworganisatie van de V.N. (FAO) werd geheroriënteerd naar een nieuwe interventie ter ondersteuning van Oekraïne aangezien de landbouwsector van het land dat zwaar lijdt onder de gevolgen van de oorlog.

OD 4.3. Vlaanderen focust op het recht op gezondheid, draagt bij aan seksuele en reproductieve gezondheid en rechten

Ook in het geval van de landenstrategie met Mozambique diende een einde te worden gesteld aan alle gesteunde bilaterale projecten en programma's op basis van eenzelfde procedure als hoger aangegeven.

Op het vlak van gezondheid en seksuele en reproductieve rechten werd de samenwerking met UNAIDS hernieuwd. In december 2025 vond een druk bijgewoond symposium plaats in Kinshasa over Mpox-onderzoeken in de regio van de Grote Meren. Het door Vlaanderen en de EU gesteunde coördinatieproject van het Global Health Institute van de Universiteit Antwerpen en Vaccinopolis bracht alle relevante spelers en innovatieve technologieën samen. Het techtransferproject voor door Vlaamse actoren ontwikkelde gezondheidstechnologie naar vnl. Afrika, wordt uitgevoerd door de tandem Wereldgezondheidsorganisatie en de Medicines Patent Pool. Dit initiatief beoogt het in kaart brengen van relevante technologieën en erkende de sleutelpositie van de Vlaamse SwiftPharma als innovator in de betrokken medische technologie.

OD 4.4. Vlaanderen steunt humanitaire actie als antwoord op de stijgende noden ten gevolge van conflicten en natuurrampen

Tijdens het voorbije werkingsjaar werden door DKBUZA de nodige contacten voorbereid om opnieuw humanitaire acties te steunen, die de meest primaire noden van een lokale bevolking invullen ten gevolge van rampen en oorlog. In dit kader werd opnieuw in zee gegaan met CERF in het kader van een jaarlijks

weerkerende oproep in New York. Via het Wereldvoedselprogramma werd de nijpende voedselcrisis in het door gewapend conflict getroffen Palestina bestreden. Met inzet van Vlaamse deskundigheid in rampenbestrijding werd via het Rode Kruis Vlaanderen steun gegeven aan het door een aardbeving getroffen Myanmar en aan Oekraïne dat inmiddels door een derde oorlogsjaar en een bitterkoude Oorlogswinter ging. Om de snelheid en efficiëntie van humanitaire acties nog te verhogen werd vorig jaar een convenant voorbereid, goedgekeurd en afgesloten met het Rode Kruis Vlaanderen voor een periode van twee jaar (2026-2027).

OD 4.5. De Internationale ontwikkelingsagenda is verankerd in Vlaanderen

In 2025 werden nieuwe werkingssubsidies toegekend aan VVOB vzw, Wereldmediahuis, IPS Vlaanderen en het Vierde Pijlersteunpunt. Deze werkingssubsidies werden vastgelegd voor een termijn van 1 jaar en namen een einde per 31/12/2025.

Budgettair kader voor het begrotingsjaar ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2025			VEK 2025		
2025	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uit-gaven WT, LO, PR	20.055	22.670	7.740	20.207	26.652	21.654
Toe-lagen IS	368	368	367	368	368	367
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	20.423	23.038	8.107	20.575	27.020	22.021

Inhoudelijke toelichting:

De beleidskredieten binnen het ISE Ontwikkelingssamenwerking Buitenlands beleid werden in 2025 ingezet voor activiteiten en initiatieven die bijdragen aan de realisatie van de strategische doelstelling [SD 4 Vanuit Vlaamse expertise voeren we een waardegedreven en solidair buitenlands beleid dat bijdraagt aan de bevordering van mensenrechten en democratie en de realisatie van Agenda 2030 in ontwikkelingslanden.](#)

In totaal is voor deze doelstelling een bedrag van 8.107 keuro vastgelegd en 22.021 keuro vereffend via de begrotingsartikels 'Samenwerking met regio's en landen in ontwikkeling', 'Verankering internationale ontwikkelingsagenda in Vlaanderen', 'Vlaams intersectoraal akkoord social profit', 'fonds Ontwikkelingssamenwerking' en 'VVOB'.

Het uitvoeringspercentage van de beleidskredieten binnen het ISE Ontwikkelingssamenwerking bedraagt 37% voor de VAK en 81% voor de VEK. In vergelijking met voorgaande jaren met quasi volledige benutting is de VAK-uitvoering uitzonderlijk laag. Deze lage uitvoering heeft in hoofdzaak betrekking op het begrotingsartikel 'Samenwerking met regio's en landen in ontwikkeling' en hangt samen met de punctuele besparing bij BO 2026 van 15 miljoen euro VAK/VEK door het stopzetten van de landenprogramma's met Mozambique, Malawi en Marokko. Door het stopzetten van deze landenprogramma's werden er in het najaar 2025 ook geen nieuwe subsidieprojecten binnen deze landenprogramma's meer opgestart. Ook werden de lopende, meerjarige subsidieprojecten binnen deze landenprogramma's vervroegd stopgezet.

De hogere bedragen in de jaarrekening in vergelijking met BA 2025 -voor VAK +2.615 keuro en voor VEK +6.445 keuro- hebben betrekking op de kredieten van het begrotingsfonds Ontwikkelingssamenwerking (2.605 keuro VAK en 2.905 keuro VEK) en op herverdeelde kredieten van de centrale indexprovisie (10 keuro VAK/VEK), van de Oekraïneprovisie (1.200 keuro VEK) en van andere programma's DKBUZA en HFB (2.330 keuro VEK).

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

SA0-9SOATLD-OW – FONDS ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het ontvangstenartikel van het fonds Ontwikkelingssamenwerking. Het fonds Ontwikkelingssamenwerking werd opgericht in invoering van artikel 22/2 van het kaderdecreet van 22 juni 2007 inzake ontwikkelingssamenwerking (via het programmadecreet BA 2013 van 5 juli 2013).

Het fonds wordt gespijsd door:

- o de terugvordering van subsidies of bedragen voor de financiering van overeenkomsten voor ontwikkelingssamenwerking die door de begunstigden niet of op onrechtmatige wijze werden aangewend of waarvan de aanwending onvoldoende wordt verantwoord;
- o vergoedingen van andere publieke donoren voor de realisatie van gezamenlijke programma's en projecten.

Het spiegelbeeld van dit artikel langs uitgavenzijde is SA0-1SOA4LD-WT.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	200	0
BA-JR 2025	0	200	0
BU 2025	0	1.033	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 werd er een bedrag van 1.033 keuro aan teruggevorderde subsidies aangerekend in het kader van afrekeningen van zes subsidieprojecten.

SA0-9SOATLY-OI – VVOB**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit toegewezen ontvangstenartikel is bestemd voor eventuele terugvorderingen van VVOB. Dit artikel spijs het uitgavenartikel SA0-1SOA4LD-WT.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werden in 2025 geen vorderingen op dit begrotingsartikel geboekt.

Uitgaven**SA0-1SOA2LA-WT – SAMENWERKING MET REGIO'S EN LANDEN IN ONTWIKKELING****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel ondersteunt de strategische doelstelling SD 4 Vanuit Vlaamse expertise voeren we een waardegedreven en solidair buitenlands beleid dat bijdraagt aan de aanpak van mondiale uitdagingen en volwaardige partnerschappen stimuleert.

De beschikbare kredieten worden ingezet voor ondersteunende maatregelen ten gunste van gespecialiseerde agentschappen en programma's van de VN en andere internationale actoren actief binnen de thema's van de Vlaamse Ontwikkelingssamenwerking, zoals vastgelegd in het kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking van 22 juni 2007. Ook worden kredieten voorzien voor het ondersteunen van acties door gespecialiseerde organisaties in het kader van noodhulp en humanitaire bijstand bij natuurrampen en humanitaire crises, inclusief preventieve acties en rampenparaatheid.

De werkingskredieten ondersteunen rechtstreeks het risicobeheersingsproces binnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Via de inzet van externe, onafhankelijke deskundigheid worden projectidentificaties en -formuleringen, externe evaluaties en audits georganiseerd.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	18.902	18.292	5.964	19.054	22.631	20.176

Inhoudelijke toelichting:

Het lagere VAK-bedrag in de jaarrekening 2025 (-610 keuro t.o.v. BA 2025) komt door de éénmalige VAK-herverdeling naar SA0-1SOA2LC-WT in het kader van de gefaseerde afbouw over 2025 en 2026 van de loonsubsidies aan de ex-DAC's in de sector Ontwikkelingssamenwerking.

Het hogere VEK-bedrag in de jaarrekening 2025 (+3.577 keuro t.o.v. BA 2025) komt voort uit herverdelingen. Er werd 1.200 keuro VEK herverdeeld vanuit de centrale Oekraïneprovisie voor het vereffenen van het saldo van het subsidieproject voor de bouw van een geestelijk gezondheidscentrum in Lviv. Daarnaast werd er 2.377 keuro VEK waarvan 1.277 keuro vanuit DKBUZA en 1.100 keuro vanuit HFB, via het ministerieel besluit van 6 december 2025 herverdeeld naar dit begrotingsartikel om de geraamde extra-VEK behoeften op te vangen naar aanleiding van het vervroegd stopzetten van de lopende subsidieprojecten binnen de landenprogramma's.

De uitvoering is als volgt samengesteld:

Samenstelling	VAK	VL	% VL	VEK	VER	% VER
Werkingskosten	213	30	14%	308	59	19%
Subsidies humanitaire actie	1.479	2.079	141%	2.679	3.556	133%
Subsidies samenwerking	16.600	3.855	23%	19.644	16.561	84%
Totaal	18.292	5.964	33%	22.631	20.176	89%

Het uitvoeringspercentage voor VAK bedraagt 33% en voor VEK 89%. In vergelijking met voorgaande jaren is de VAK-uitvoering uitzonderlijk laag.

Deze lage VAK-uitvoering hangt samen met de punctuele besparing bij BO 2026 van 15 miljoen euro VAK/VEK op dit begrotingsartikel door het stopzetten van de landenprogramma's met Mozambique, Malawi en Marokko.

Door het stopzetten van deze landenprogramma's werden er in het najaar 2025 geen nieuwe subsidieprojecten meer gestart en werden de lopende, meerjarige subsidieprojecten binnen deze landenprogramma's ook vroegtijdig stopgezet.

In het kader van de vervroegde stopzetting hebben de subsidiebegunstigden in overleg met de betrokken landenkantoren en het hoofdkantoor in het najaar 2025 aangepaste werkplannen en bijhorende kostenramingen, inclusief eventuele opzeg- en verbrekingsvergoedingen, opgesteld tot aan de opzegdatum van de projecten. Na definitieve goedkeuring van de aangepaste werkplannen en kostenramingen bleek dat de benodigde VEK toch lager uitvielen dan oorspronkelijk geraamd op basis van de ingediende kostenramingen door de subsidiebegunstigden. De extra VEK-noden konden voor een aantal subsidieprojecten na overleg en afstemming uiteindelijk naar beneden worden bijgesteld. Ook voor de nieuwe subsidieprojecten lagen de VEK-noden lager dan verwacht.

DKBUZA heeft in samenwerking met het dienstencentrum Boekhouding eind 2025 ook de nodige (correctie)boekingen voor VEK-aanrekeningen in OraFin uitgevoerd. Dit gebeurde volgens artikel 20, §2 van het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën, in het bijzonder voor de projecten van het type 'meerjarig volgens looptijd' (zogenaamde type 2 subsidies met pro-rata aanrekeningen in OraFin tot de einddatum van het project).

SA0-1SOA2LB-WT – VERANKERING INTERNATIONALE ONTWIKKELINGSAGENDA IN VLAANDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden aangewend voor acties in Vlaanderen, met als doel de Vlaamse bevolking te betrekken bij en te informeren over de internationale ontwikkelingsagenda. Daartoe worden gericht werkingssubsidies verleend aan een aantal strategisch gekozen actoren met een groot doelgroepenbereik binnen Vlaanderen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	544	544	537	544	544	539

Inhoudelijke toelichting:

Het uitvoeringspercentage van dit begrotingsartikel bedraagt voor de VAK en VEK 99%. In 2025 werden subsidies toegekend aan het Wereldmediahuis (216 keuro), aan het steunpunt Vierde Pijler die particuliere organisaties en burgerinitiatieven ondersteunen (150 keuro) en aan VVSG Vereniging Vlaamse Steden en Gemeenten (168 keuro).

SA0-1SOA2LC-WT – VLAAMS INTERSECTORAAL AKKOORD SOCIAL PROFIT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Met het DAC-budget overgeheveld van het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie (WSE) kregen 14 organisaties in de sector Ontwikkelingssamenwerking ondersteuning voor de tewerkstelling van 25 voltijdse equivalenten. Deze ondersteuningsregeling wordt gefaseerd over 2025 en 2026 afgebouwd in het kader van de besparing regeerakkoord van 2 miljoen euro binnen het beleidsveld Ontwikkelingssamenwerking. Vanaf BO 2027 komen deze kredieten op nul.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	609	1.229	1.172	609	572	572

Inhoudelijke toelichting:

De loonsubsidies aan de ex-DAC's in de sector Ontwikkelingssamenwerking worden gefaseerd over 2025 en 2026 afgebouwd. In 2025 werd in overleg met de sectororganisatie aan de betrokken organisaties een laatste tweejarige subsidie toegekend (met vastlegging in 2025 en pro-rata vereffening over 2025 en 2026). Om de subsidie volledig in 2025 te kunnen vastleggen werd 610 keuro VAK

éénmalig herverdeeld van SA0-1SOA2LA-WT naar SA0-1SOA2LC-WT. De besparing regeerakkoord op dit artikel wordt dus voor de VAK volledig in 2026 en voor de VEK gefaseerd over 2025 en 2026 gerealiseerd.

Naast de éénmalige herverdeling van 610 keuro VAK werd er naar dit artikel een indexbedrag van 10 keuro VAK/VEK vanuit de centrale indexprovisie herverdeeld. Ook werd 47 keuro VEK herverdeeld naar SA0-1SOA2LA-WT in het kader van geraamde extra VEK-behoeften n.a.v. het vervroegd stopzetten van de lopende subsidieprojecten binnen de landenprogramma's.

SA0-1SOA2LX-IS – DAB FONDS INCLUSIEVE FINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel geeft de toelage aan de DAB Fonds Inclusieve Financiering.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In het kader van de besparing regeerakkoord van 2 miljoen euro binnen het beleidsveld Ontwikkelingssamenwerking werd bij BO 2025 de toelage van 247 keuro aan de DAB Fonds Inclusieve Financiering geschrapt.

Zie ook onder DAB's - [DAB INCLUSIEVE FINANCIERING](#)

SA0-1SOA2LY-IS – VVOB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel geeft de toelage aan VVOB.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	368	368	367	368	368	367

Inhoudelijke toelichting:

Er werd aan VVOB in 2025 een werkingstoelage van 257 keuro en een projecttoelage voor Scholenbanden van 110 keuro toegekend. Zie ook toelichting onder Overige entiteiten onder toezicht - [Entiteit: Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand \(VVOB\).](#))

SA0-1SOA4LD-WT – FONDS ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het uitgavenartikel van het Fonds Ontwikkelingssamenwerking. De spijziging van dit artikel verloopt via de ontvangstenartikelen SA0-9SOATLD-OW en SA0-9SOATLY-OI. De gerealiseerde middelen van dit fonds worden gebruikt voor het subsidiëren, opvolgen en begeleiden (via overheidsopdrachten) van projecten en programma's ontwikkelingssamenwerking en humanitaire acties.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	2.605	67	0	2.905	367

Inhoudelijke toelichting:

De kredieten in de jaarrekening 2025 omvatten het overgedragen saldo van 922 keuro VAK en 1.222 keuro VEK en daarnaast de gespijsde kredieten ten belope van 1.683 keuro VAK/VEK.

De begrotingsuitvoering 2025 omvat de aangerekende wisselkoersverliezen van 67 keuro op de gerealiseerde ontvangsten in 2025. Daarnaast werd 300 keuro VEK aangerekend voor twee subsidies in 2024 toegekend aan het Rode Kruis Vlaanderen Internationaal.

DAB's

DAB INCLUSIEVE FINANCIERING

Vanuit de DAB Inclusieve financiering kunnen kleine leningen en andere financiële diensten ter beschikking gesteld aan doelgroepen met geen of onvoldoende toegang tot investeringskapitaal. Financiële diensten zijn onder meer het verstrekken van kredieten, verzekeringen, beurzen, het aanbieden van aangepast financieel advies, het beheer van spaarkredieten en het faciliteren van financiële transacties.

De middelen van het Fonds inclusieve financiering kunnen, overeenkomstig het kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking van 22 juni 2007, artikel 18/4, worden aangewend voor de volgende uitgaven:

- 1° kapitaaloverdrachten aan internationale investeringsfondsen voor acties op het vlak van inclusieve financiering;
- 2° participaties in internationale investeringsfondsen op het vlak van inclusieve financiering;
- 3° beheerskosten verbonden aan de activiteiten van het Fonds inclusieve financiering;
- 4° flankerende ondersteuning op het vlak van inclusieve financiering.

In het kader van de besparing van 2 miljoen euro binnen het beleidsveld Ontwikkelingssamenwerking werd bij BO 2025 de toelage van 247 keuro aan de DAB Fonds Inclusieve Financiering geschrapt. Hierdoor beperken de verrichtingen binnen de DAB zich voor 2025 tot het over te dragen saldo en de aanrekening van dividenden uit participaties.

Het over te dragen saldo van het boekjaar 2025 bedraagt 2.747 keuro. Het ligt 12 keuro lager dan begroot door de lagere uitgekeerde dividenden uit participaties.

Ontvangsten

SAA-2SOAAZZ-OG - OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel geeft het overgedragen overschot vorige boekjaren van de DAB.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	2.739	0	0
BA-JR 2025	2.739	0	0
BU 2025	2.739	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Het overgedragen overschot vorige boekjaren van de DAB blijft in 2025 ongewijzigd op 2.739 keuro.

SAA-2SOAAZZ-OI – ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het interne stroomartikel dat de toelage aan de DAB geeft vanuit het begrotingsartikel SA0-1SOA2LX-IS.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In het kader van de besparing van 2 miljoen euro binnen het beleidsveld Ontwikkelingssamenwerking werd bij BO 2025 beslist om de toelage van 247 keuro aan de DAB Fonds Inclusieve Financiering te schrappen.

SAA-2SOAALF-OW – ONDERSTEUNING VAN INCLUSIEVE FINANCIERING VIA WAARBORGVERLENING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel is bestemd voor waarborgverlening aan investeringsfondsen voor acties op het vlak van inclusieve financiering.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werden geen ontvangsten op dit artikel geboekt.

SAA-2SOAALG-OW - ONDERSTEUNING VAN INCLUSIEVE FINANCIERING VIA PARTICIPATIES**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op 23 mei 2014 besliste de Vlaamse Regering om participaties aan te gaan in de Vlaamse investeringsfondsen Alterfin cvba en Incofin cvso. Naar aanleiding van deze participaties kunnen de investeringsfondsen beslissen om aan de aandeelhouders dividenden toe te kennen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	20	0	0
BA-JR 2025	20	0	0
BU 2025	9	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 keerde Alterfin cvba een dividend van 9 keuro uit.

SAA-2SOAAZZ-OU – OVER TE DRAGEN TEKORT VAN HET BOEKJAAR**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel geeft het over te dragen tekort van het boekjaar van de DAB.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO

BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Het over te dragen tekort blijft ongewijzigd op nul.

Uitgaven

SAA-3SOA2LF-WT – ONDERSTEUNING VAN INCLUSIEVE FINANCIERING VIA WAARBORGVERLENING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel is bestemd voor waarborgverlening aan investeringsfondsen voor acties op het vlak van inclusieve financiering.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Voor 2025 waren er geen aanrekeningen in het kader van waarborgverlening.

SAA-3SOA2LG-PA – ONDERSTEUNING VAN INCLUSIEVE FINANCIERING VIA PARTICIPATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Fonds Inclusieve Financiering kan, naast waarborgverlening aan de Vlaamse ontwikkelingsfondsen, ook participeren in grotere investeringsfondsen die inclusieve kredietverstrekkers ondersteunen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Voor 2025 waren er geen aanrekeningen in het kader van participaties.

SAA-3SOA2LG-WT – ONDERSTEUNING VAN INCLUSIEVE FINANCIERING VIA PARTICIPATIES**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel kunnen beheerskosten verbonden aan de activiteiten van het Fonds Inclusieve Financiering en uitgaven voor flankerende ondersteuning op het vlak van inclusieve financiering aangerekend worden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Voor 2025 waren er geen aanrekeningen op dit artikel.

SAA-3SOA2ZZ-OH – OVERGEDRAGEN TEKORT VORIGE BOEKJAREN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel geeft het overgedragen tekort vorige boekjaren van de DAB.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Het overgedragen tekort blijft ongewijzigd op nul.

SAA-3SOA2ZZ-OV – OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR**Begrotingsuitvoering:**

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	2.759	2.759	2.747

Inhoudelijke toelichting:

De geboekte aanrekeningen van dividenden uit participaties liggen 12 keuro lager dan begroot. Hierdoor daalt het voorziene over te dragen saldo van het boekjaar van 2.759 keuro naar 2.747 keuro.

SAA-3SOA2ZZ-RE – RESERVES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel geeft de reserves van de DAB.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De reserves blijven ongewijzigd op nul.

Overige entiteiten onder gezag

Nvt

Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB)

Omschrijving

VVOB is een Vlaamse organisatie, opgericht door de Vlaamse overheid, gericht op ontwikkeling in het Globale Zuiden, met een specifieke focus op onderwijs en vorming. VVOB wil ervoor zorgen dat elke lerende, zonder enige vorm van discriminatie, kwaliteitsvol onderwijs kan genieten. Dit gebeurt steeds in samenwerking en afspraak met de ministeries en aanverwante instellingen ten einde het onderwijssysteem in een land te verbeteren en een systematische impact te realiseren. VVOB doet dit in 10 landen verspreid over 4 continenten (Afrika, Azië, Europa en Latijns-Amerika).

Ontvangsten

De belangrijkste financieringsbronnen van VVOB zijn: de Federale overheid, buitenlandse publieke en private donoren en tot en met 2025, de Vlaamse overheid.

De inkomsten voor 2025 bedroegen 22.219 k euro en liggen daarmee 4% lager dan gebudgetteerd.

	BA-JR 2025	BU 2025
Eigen ontvangsten (OW)	22.636	21.472
Betoelaging (ZZ-OI)	535	747

In 2025 bedroeg de steun vanuit de Vlaamse overheid 747 k euro. Dit bedrag bestaat uit: een structurele werkingstoelage van 257 k euro voor het hoofdkantoor, en projecttoelagen voor drie projecten: 106 k euro voor het S-Scoollinks project, 162 k euro voor het Cambiar project in Ecuador en 222 k euro voor het KIC 2.0 project in Zuid-Afrika.

Uitgaven

Kernopdrachten

De werking in de landen werd gecontinueerd.

In de tussentijd werd ook binnen alle projecten en programma's gekozen voor een 'blended approach', waarbij face-to-face activiteiten worden georganiseerd waar mogelijk, en digitale alternatieven in plaats worden gesteld indien nodig.

Personeel

Geen substantiële wijzigingen. De personeelskosten blijven de belangrijkste uitgavencomponent in de begroting van VVOB.

Werking

De uitgaven voor werking 2025 lagen in lijn met de evolutie van de inkomsten, zoals hierboven uiteengezet.

Investerings

Er werden geen substantiële investeringen uitgevoerd in 2025 behoudens de vervanging van afgeschreven kantoor en ICT-materiaal.

Over te dragen saldo

VVOB sluit het begrotingsjaar 2025 af met een negatief budgettair saldo van 336 keuro. Dit negatief saldo 2025 is te verklaren doordat de vaste kosten (in hoofdzaak personeelskosten) niet volledig gedekt werden door de iets lager gerealiseerde inkomsten dan voorzien.

VIII. BELEIDSVELD: ONDERSTEUNING VLAAMSE REGERING

ISE ONDERSTEUNING VLAAMSE REGERING

Het beleidsveld Ondersteuning Vlaamse Regering omvat één inhoudelijk structuurelement: Ondersteuning Vlaamse Regering. Dit inhoudelijk structuurelement (ISE) omvat de activiteiten die verband houden met de opdrachten omschreven in [artikel 3 §1](#) van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

Prestatie-indicatoren

Het beleidsveld en tevens ISE 'Ondersteuning Vlaamse Regering' omvat uiteenlopende beleidsthema's. Als prestatie-indicatoren wordt de monitoring van een **aantal kernprocessen** over besluitvorming, procedures en communicatie

voorgesteld. Het betreft recurrente taken die ofwel voor burgers, bedrijven of verenigingen relevante informatie bevatten en die betrekking hebben op het beleidsveld Ondersteuning Vlaamse Regering. Ook recurrente taken moeten immers aan beleidsmatige strategische en operationele doelstellingen worden gekoppeld.

In het nieuwe Vlaams Statistisch Programma 2025-2029 zijn ook een aantal nieuwe Vlaamse Openbare Statistieken opgenomen m.b.t. het beleidsveld Ondersteuning Vlaamse Regering (openbaarheid van bestuur, taalvragen, Vlaamse Openbare Statistieken). Eenmaal operationeel als Vlaamse Openbare Statistiek kan dit in een toekomstige BBT impact hebben op de prestatie-indicatoren in deze BBT.

De statistiek m.b.t. openbaarheid van bestuur is sinds begin 2026 operationeel. Aanvullende prestatie-indicatoren in functie van nieuwe beleidsinitiatieven kunnen later in de regeerperiode worden toegevoegd via de jaarlijkse beleids- en begrotingstoelichting (BBT).

○ **Indicatoren m.b.t. de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur**

Benaming	<i>Indicatoren Beroepsinstantie Openbaarheid van Bestuur</i>
Definitie	<i>De beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie verzamelt een aantal output-indicatoren (aantal, oorsprong, gevolg) over de beroepen die bij haar werden ingesteld m.b.t. de toepassing van de passieve openbaarheid enerzijds en hergebruik van overheidsinformatie anderzijds.</i>
Laatste gekende waarde	<i>In 2025 werden 434 beroepsdossiers ingediend bij de Beroepsinstantie inzake de Openbaarheid van Bestuur van de Vlaamse Overheid.</i>
Streefwaarde	<i>Nvt</i>
Beleidsmatige relevantie	<i>Dit proces is gekoppeld aan het beleidsveld en ISE Ondersteuning Vlaamse Regering en in de regeerperiode 2024-2029 gekoppeld aan de strategische doelstelling 'efficiënte, slagkrachtige en transparante Vlaamse overheid'</i>
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Landenspecifieke aanbevelingen	<i>Nvt</i>
Budgettaire relevantie	<i>Het beleidsveld en ISE Ondersteuning omvat uiteenlopende beleidsthema's. De werking van de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur is een van de ondersteunende processen. De outputindicatoren worden reeds meerdere jaren verzameld en zijn dus een stabiele factor binnen dit beleidsveld. De werking van deze beroepsinstantie wordt voornamelijk gefinancierd via apparaatskredieten en in voorkomend geval, voor de kosten van rechtsgedingen via beleidskredieten van het begrotingsartikel SA0-1SEA2BA-WT.</i>

○ **Indicatoren m.b.t. wetgevingstechnische en taalkundige adviesverlening**

Benaming	<i>Indicatoren wetgevingstechnische en taalkundige adviesverlening</i>
----------	--

Definitie	Een reeks van output-indicatoren (aantal, volume, termijn, kwaliteit) m.b.t. de voor advies voorgelegde regelgevende teksten in het besluitvormingsproces van de Vlaamse Regering.
Laatste gekende waarde	In het jaarverslag wetgevingstechnische en taalkundige adviesverlening 2025 is opgenomen dat in totaal over 568 teksten een wetgevingstechnisch advies werd gegeven door het departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken.
Streefwaarde	Nvt
Beleidsmatige relevantie	Dit proces is gekoppeld aan de het beleidsveld en ISE Ondersteuning Vlaamse Regering en in de regeerperiode 2024-2029 gekoppeld aan de strategische doelstelling 'efficiënte, slagkrachtige en transparante Vlaamse overheid'
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Landenspecifieke aanbevelingen	Nvt
Budgettaire relevantie	Het beleidsveld en ISE Ondersteuning omvat uiteenlopende beleidsthema's. Deze advisering wordt gefinancierd via apparaatskredieten.

○ **Indicatoren m.b.t. taaladvies**

Benaming	Indicatoren taaladvies
Definitie	Een reeks van output-indicatoren m.b.t. publieke dienstverlening door de taaltelefoon en interne dienstverlening m.b.t. taaladvies binnen de Vlaamse overheid (aantal, medium, aard, termijn).
Laatste gekende waarde	In het jaarverslag team taaladvies 2025 is opgenomen dat het in 2025 in totaal 4356 taalvragen heeft beantwoord. Er werd over 552 regelgevende teksten en 153 formulieren advies verleend.
Streefwaarde	Nvt
Beleidsmatige relevantie	Dit proces is gekoppeld aan het beleidsveld en ISE Ondersteuning Vlaamse Regering en in de regeerperiode 2024-2029 gekoppeld aan de strategische doelstelling 'efficiënte, slagkrachtige en transparante Vlaamse overheid'
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Landenspecifieke aanbevelingen	Nvt
Budgettaire relevantie	Het beleidsveld en ISE Ondersteuning Vlaamse Regering omvat uiteenlopende beleidsthema's. Deze advisering wordt grotendeels gefinancierd via apparaatskredieten.

○ **Indicatoren m.b.t. het Vlaams Statistisch Programma**

Benaming	Indicatoren Vlaams Statistisch Programma
Definitie	Een reeks van indicatoren m.b.t. het aantal en kwaliteit van Vlaamse openbare statistieken
Laatste gekende waarde	In het Vlaams Statistisch Programma 2025-2029 wordt een lijst van Vlaamse openbare statistieken en een overzicht van de stand van zaken van de

	<i>statistieken die nog verder studiewerk vergen opgenomen.</i>
Streefwaarde	<i>Nvt</i>
Beleidsmatige relevantie	<i>Dit programma is gekoppeld aan het beleidsveld en ISE Ondersteuning Vlaamse Regering en in de regeerperiode 2024-2029 gekoppeld aan de strategische doelstelling 'efficiënte, slagkrachtige en transparante Vlaamse overheid'</i>
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Landenspecifieke aanbevelingen	<i>Deze indicator kan gekoppeld worden aan Doelstelling 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en bouw op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en inclusieve instellingen uit</i>
Budgettaire relevantie	<i>Het beleidsveld en ISE Ondersteuning Vlaamse Regering omvat uiteenlopende beleidsthema's. De werking van de Vlaamse Statistische Autoriteit wordt gefinancierd via apparaatskredieten en via het beleidsartikel SA0-1SEA2BB-WT.</i>

SD 5 Een adequate beleidscoördinatie voor complexe maatschappelijke uitdagingen met een hoge maatschappelijke impact

Dit is een eerste strategische doelstelling binnen het beleidsveld en ISE ondersteuning Vlaamse Regering. Deze is nu verder uitgewerkt in 3 operationele doelstellingen. Deze hebben betrekking op een aantal projecten of beleidsthema's waarvoor ik en mijn diensten een coördinerende rol opnemen.

OD 5.1. We lanceren een meerjarig regeringsbreed programma rond administratieve vereenvoudiging en verlaging van de regeldruk en realiseren dit in samenwerking met alle betrokken maatschappelijke actoren

In 2025 zette ik de lijnen uit voor Regelrecht, een regeringsbreed project dat focust op administratieve vereenvoudiging en vermindering van regeldruk voor burgers, ondernemingen, verenigingen en besturen. Ik legde op 21 februari een visienota met de architectuur van dit project voor aan de Vlaamse Regering.

De ruggengraat van Regelrecht bestaat uit zes werkgroepen waarin de kabinetten, de administratie en de stakeholders samen aan de slag gaan. Vijf thematische werkgroepen - bedrijven, besturen, verenigingen, welzijn en onderwijs - ontwikkelen concrete vereenvoudigingsvoorstellen. De centrale werkgroep bewaakt de procesvoortgang en werkt aan oplossingen voor uitdagingen die doelgroepen overstijgen, zoals de inzet van digitalisering of het voorkomen van toekomstige regeldruk.

De uitrol van het project volgde ik op via 2 voortgangsrapporten die op 14 juli en 12 december 2025 geagendeerd werden op de Vlaamse Regering. In deze rapporten werden naast een algemene voortgangsrapportering ook nieuwe voorstellen vanuit de verschillende werkgroepen opgelijst, werd informatie gegeven over vereenvoudiging op het federale en Europese niveau en tot slot een overzicht van vereenvoudigingen naast de Regelrecht-werkgroepen. Uit dit rapport blijkt niet alleen het harde werk, maar ook duidelijke resultaten. Er werden eind 2025 106 voorstellen besproken in de werkgroepen en opgenomen in een Regelrecht-rapport: 47 in het eerste rapport (juli 2025) en 59 in het tweede rapport. De voortgangsrapportering wijst uit dat al 34 van de 47 voorstellen uit het eerste rapport uitgevoerd of in uitvoering zijn, oftewel 72 procent.

Met Regelrecht toont Vlaanderen dat vereenvoudiging niet vanzelfsprekend is, maar het resultaat van een aanpak waarbij samenwerking en gedeeld eigenaarschap centraal staan.

OD 5.2. We coördineren specifieke beleidsdomeinoverschrijdende projecten en evenementen

De Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (FHV) die afloopt in 2026 blijft een belangrijk strategisch project voor mezelf en de Vlaamse Regering.

In 2025 heb ik, samen met mijn diensten en mijn collega Weyts en zijn diensten gezorgd voor de opvolging van de projecten en de bijbehorende coördinatie en communicatie op Vlaams, Belgisch en Europees niveau. Zo zorgden we er mee voor dat de Vlaamse projecten haalbaar zijn en dat de bewijslast vlot kan worden aangeleverd, zodat Vlaanderen de daaraan gekoppelde middelen (bijna 2 miljard euro) kan ontvangen. Mijn diensten begeleidden tot op heden drie positief beoordeelde betaalaanvragen bij de Europese Commissie via de monitoringstool en hielp bij dossiers voor mijlpalen en streefdoelen. Eind december 2025 werd de vierde betalingsaanvraag ingediend. Ook de voortgangsrapportage van de Vlaamse Veerkracht werd parallel hieraan opgenomen.

Op basis van een doorgedreven evaluatie van de VO-brede strategie rond duurzame ontwikkeling heeft de Vlaamse Regering in december 2025 de vijfde Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling (VSDO5) goedgekeurd.

Ook werd de evaluatie van het Vlaams onteigeningsbeleid opgestart.

OD 5.3. We blijven via het Vlaams bouwmeesterschap investeren in de versterking van het publieke opdrachtgeverschap en van de architectuurcultuur in Vlaanderen

In juni 2025 kwam een einde aan het vijfjarige mandaat van bouwmeester Erik Wieërs. Om de opvolging te verzekeren, keurde de Vlaamse Regering in februari de visienota over het bouwmeesterschap goed, waarin de missie, de opdracht en de werking ervan werden bekrachtigd. Tegelijk werd de functie vacant verklaard. Het was een jaar waarin een aantal langlopende onderzoekstrajecten rond belangrijke thema's uit Erik Wieërs' ambitienota zijn afgerond.

Op 1 oktober startte Véronique Claessens als zevende en eerste vrouwelijke Vlaamse bouwmeester. Zij lichtte meteen haar ambities voor de invulling van haar functie toe, die na een consultatieronde bij heel wat stakeholders van het bouwmeesterschap begin 2026 worden gebundeld in een ambitienota. De volgende maatschappelijke prioriteiten staan hoog op de agenda: een betaalbare en kwalitatieve woonproductie, de rol van de publieke ruimte als verlengstuk van wonen en als motor voor inclusie, ontmoeting en klimaatadaptatie, en een geïntegreerd beleid rond open ruimte, landschap en infrastructuur. [In dat kader nam de bouwmeester ook deel aan de Taskforce Wonen-Ruimte.](#)

Uiteraard bleef het team ondertussen advies verlenen aan publieke opdrachtgevers over tal van concrete projecten. Het team selecteerde mee de ontwerpers van de scholen van de DBFM-operatie 'Scholen van Vlaanderen'. Het ging van start met de implementatie van de herijkte procedure voor de open oproep en van de visies die het uitwerkte rond participatie en circulariteit en het werkte via de Meesterproef aan innovatie op het gebied van sociaal wonen.

SD 6 Efficiënte, slagkrachtige en transparante Vlaamse overheid

Dit is de tweede strategische doestelling binnen het beleidsveld ondersteuning Vlaamse Regering. Deze is verder uitgewerkt in 7 operationele doelstellingen die betrekking hebben op verschillende thema's zoals kwaliteitsvolle besluitvorming en kwaliteitsvolle regelgeving, kwaliteitsvolle openbare statistieken en overheidscommunicatie, het versterken van de weerbaarheid en de

crisisparaatheid van de Vlaamse overheid en een versterking van interfederale relaties, maar ook binnen de Vlaamse overheid zelf.

OD 6.1. We garanderen kwalitatieve ondersteuning van de Vlaamse Regering

Ik ben in 2025 samen met mijn diensten verder blijven instaan voor de digitale ondersteuning van de vergaderingen van de Vlaamse Regering, gericht op een kwalitatieve en rechtszekere besluitvorming. In totaal werden tijdens 48 vergaderingen van de Vlaamse Regering 1402 nota's en 523 mededelingen geagendeerd.

Besluiten en decreten werden zorgvuldig vertaald. 2586 dossiers regelgeving werden correct en tijdig gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

In 2025 werden 2844 juridische betekeningen in ontvangst genomen en op een kwalitatieve manier behandeld.

OD 6.2. We verhogen de kwaliteit van Vlaamse regelgeving

Mijn diensten zorgden ook in 2025 voor een tijdig en kwaliteitsvol wetgevingstechnisch advies. In 2025 werd in totaal over 568 teksten een wetgevingstechnisch en taalkundig advies gegeven. De voorbije jaren (2001-2024) ging het over gemiddeld 526 teksten. Mijn diensten zorgden er ook voor dat de Vlaamse Codex een betrouwbare bron van geconsolideerde Vlaamse regelgeving is en blijft.

In 2025 lanceerden mijn diensten het [Netwerk Kwaliteitsvolle Regelgeving](#) binnen de Vlaamse overheid. Via dit netwerk brengen we alle ambtenaren samen die betrokken zijn bij regelgeving: van de voorbereiding en de opmaak tot de interpretatie en de handhaving ervan. Zo werden netwerkactiviteiten georganiseerd rond doelregelgeving en de opmaak van subsidiebesluiten. Daarnaast lanceerden we een [vernieuwd opleidingsaanbod rond wetgevingsleer](#) en regeldruk.

Tot slot testten mijn diensten in 2025 de methodiek van de regeldruktoets uit in de praktijk via een aantal pilootprojecten. Dit kadert in de doelstelling van het regeringsbrede project 'Regelrecht' om binnen het opmaakproces van regelgeving stappen in te bouwen of acties te voorzien die het hervallen in te veel en te gedetailleerde regelgeving tegengaan.

OD 6.3. We blijven investeren in kwaliteitsvolle en onafhankelijke openbare statistieken

Ik heb ook in 2025 de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) verder aangemoedigd en ondersteund in de verdere uitbouw van een onafhankelijk, betrouwbaar en kwaliteitsvol statistieksysteem binnen de Vlaamse overheid.

Op vrijdag 20 juni 2025 heeft de Vlaamse Regering het nieuwe Vlaams Statistisch Programma (VSP) voor de periode 2025-2029 goedgekeurd. Het VSP 2025-2029 bestaat uit een evaluatie van het vorige programma, een doelstellingenkader van het netwerk Statistiek Vlaanderen (SV) en de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) voor de periode 2025-2029 en een lijst van bestaande en nieuwe Vlaamse openbare statistieken (VSP-lijst).

Het programma zet vijf duidelijke prioriteiten uit die rechtstreeks bijdragen aan onderbouwd beleid. De scope van de werking wordt verder verbreed, er wordt ingezet op kwaliteitsverbetering en -monitoring, op een verbeterde toegang tot data en statistieken voor zowel de SV-entiteiten als de gebruikers, op de versterking van de werking van het SV-netwerk zelf en op de verdere uitbouw van de VSA als motor van dat netwerk.

Het VSP is een breed gedragen plan dat werd opgesteld door de VSA en het Coördinatiecomité Vlaamse Openbare Statistieken (CVOS) in nauw overleg met de belangrijkste stakeholders. Die lijnen werden in het najaar vertaald naar een concreet werkprogramma 2025-2026 met duidelijke acties, verantwoordelijkheden en rapportagemomenten.

Daarnaast investeerde de VSA verder in de uitbouw van een lerend netwerk, met onder andere de tweede Dag van het Netwerk Statistiek Vlaanderen, met als thema 'data delen voor betere openbare statistieken'. Via webinars, seminars en een nieuwe online community wordt expertise binnen het netwerk efficiënter gedeeld, wat de kwaliteit van de statistiekwerking binnen de Vlaamse overheid verder verhoogt.

Ook op het vlak van publicatie en toegankelijkheid van statistieken werden stappen gezet. De netwerkwebsite publiceerde dagelijks updates, en sinds september 2025 worden de Eurostat SIMS-metadatastandaarden systematisch toegepast. Dat vormt een noodzakelijke basis voor transparantere kwaliteitsbewaking en -monitoring in de toekomst.

Ten slotte zette de VSA in 2025 verder in op dienstverlening op maat voor de SV-netwerkentiteiten, op de vertegenwoordiging van het SV-netwerk op het interfederale en internationale niveau, op de productie van kwaliteitsvolle data over transversale thema's onder meer via de eigen SV-bevraging en de VO-modules in The Social Study en op de professionalisering van de interne dataverzamelings- en dataverwerkingsprocessen.

OD 6.4. We positioneren een sterk merk Vlaanderen door heldere, consistente en impactvolle communicatie die het vertrouwen in de Vlaamse overheid vergroot

DKBUZA versterkte in 2025 het merk Vlaanderen door medewerkers van de Vlaamse overheid bewust te maken van hun rol als dragers van het merkverhaal vakmanschap, kwaliteit en vertrouwen. Via de interne campagne 'De troeven van een sterk merk Vlaanderen' kregen medewerkers inzicht in de merkelofte en in hoe hun dagelijkse werk bijdraagt aan een herkenbaar en betrouwbaar overheidsimago. Het netwerk van huisstijlcoördinatoren kwam vier keer samen om richtlijnen te verduidelijken, vragen te beantwoorden en verbetertrajecten af te stemmen, wat zorgde voor een consequente toepassing van de Vlaamse visuele identiteit, intern en extern.

Een sterk merk vraagt ook heldere taal. DKBUZA zette daarom verder in op Heerlijk Helder, de officiële schrijfrichtlijnen van de Vlaamse overheid. Duidelijk taalgebruik verlaagt drempels, versterkt vertrouwen en maakt beleid begrijpelijk voor burgers, bedrijven en internationale partners. In 2025 lag de focus op de professionalisering en taalsensibilisering van de communicatieverantwoordelijken en medewerkers van de hele Vlaamse overheid. Op 7 oktober 2025 werd de Heerlijk Helderdag georganiseerd. Tijdens deze dag werd de Heerlijk Helderderprijs uitgereikt aan De Ambassade voor de toegankelijke jongerenwebsite WAT WAT. Het project toont hoe duidelijke taal en doelgroepgericht communiceren niet alleen de leesbaarheid verbeteren, maar ook het vertrouwen in overheidsinformatie vergroten. DKBUZA blijft dat principe actief uitdragen, samen met de communicatie- en taalprofessionals binnen de Vlaamse overheid.

Het netwerk van communicatieverantwoordelijken en woordvoerders binnen de Vlaamse overheid kwam vier keer bijeen. Het overleg dient om strategische afstemming te bevorderen, kennis te delen en gemeenschappelijke uitdagingen aan te pakken: van toon en reputatiemanagement tot crisiscommunicatie en socialemidiastrategie. Op het vlak van ondersteuning en schaalvoordelen nam

DKBUZA een centrale rol op. Het departement leverde inhoudelijke expertise voor raamovereenkomsten rond mediaplanning en -aankoop, communicatiestrategie, grafische vormgeving, copywriting en fotografie. Die gezamenlijke aanpak zorgde voor budgettaire efficiëntie en scherpere aankoopvoorwaarden.

OD 6.5. We versterken de weerbaarheid en de crisisparaatheid van de Vlaamse overheid door de uitbouw van het CCVO

In 2025 focuste ik me verder op een grotere crisisparaatheid en betere VO-brede crisiscoördinatie. Cruciaal daarbij was de verdere uitbouw en versterking van het Crisiscentrum van de Vlaamse overheid (CCVO), dat in 2025 heeft ingezet op:

- het verbreden, verdiepen en activeren van het interne netwerk;
- de uitbouw van de vakgroepgemeenschap, in functie van een onderlinge kennis- en informatiedeling;
- de ontwikkeling van een oefeningenbeleid;
- het leveren van een bijdrage aan de identificatie van VO-brede risico's, op basis van de BNRA, in samenwerking met Audit Vlaanderen en AgO;
- het opnemen van de liaisonrol met externe partners door actieve deelname aan federale coördinatiemomenten of andere liaisontaken in het kader van de crisisparaatheid, weerbaarheid (inclusief implementatie CER-richtlijn), noodplanning en defensieplanning (BNDP);
- het verder investeren in het netwerk met externe partners;
- het opzetten van een operationele crisiscommunicatietool voor communicatie naar het personeel van de Vlaamse overheid.

OD 6.6. We versterken de interfederale relaties

Binnen het algemeen regeringsbeleid versterk ik de beleidscoördinatietaak met betrekking tot de relaties van Vlaanderen met zowel de federale overheid als met de andere gemeenschappen en gewesten.

In dit verband vermeld ik graag de goedkeuring in 2025 van het Werkprogramma 2026-2028 in het kader van het samenwerkingsakkoord met de Duitstalige gemeenschap. Dat werkprogramma versterkt de relaties tussen beide gemeenschappen aan de hand van het uitwisselen van goede praktijken, het opzetten van concrete acties en projecten en samenwerking in functie van intra-Belgische en internationale overlegvergaderingen.

OD 6.7. We zorgen voor een sterke samenwerkingscultuur bij de Vlaamse overheid

Samenwerking is de ruggengraat van goed bestuur. In 2025 bouwde ik voort aan meer samenhang, vertrouwen en gedeelde verantwoordelijkheid tussen entiteiten, beleidsdomeinen en bestuursniveaus. In januari 2025 keurde de Vlaamse Regering een vernieuwd mandaat van het Voorzitterscollege (VOCO) goed met duidelijke opdrachten: de kwaliteit van de besluitvorming versterken, samenwerking tussen beleidsdomeinen verdiepen en de uitvoering van prioritaire projecten versnellen.

Ik ging samen met mijn collega's in de Vlaamse Regering in dialoog met het Voorzitterscollege over onder meer het vergunningenbeleid, het beleid over vergissingen van burgers in hun relatie met de Vlaamse overheid, de besparingen op werking en lonen, de capaciteits- en personeelsplanning en consultancy. Deze waardevolle dialoog draagt mee bij tot een onderbouwde besluitvorming van de Vlaamse Regering, met grote aandacht voor ambtelijke uitvoerbaarheid en draagvlak.

Naast deze beleidsvoorbereidende rol vervulde het VOCO een belangrijke rol in de globale opvolging van de gemeenschappelijke dienstverleners en het beleid dat ze voeren op het vlak van bestuurszaken.

Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ONDERSTEUNING VLAAMSE REGERING, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2025			VEK 2025		
2025	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uit-gaven WT, LO, PR	11.590	11.690	8.766	11.963	11.139	8.579
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	11.590	11.690	8.766	11.963	11.139	8.579

Inhoudelijke toelichting:

De beleidskredieten van het ISE Ondersteuning Vlaamse regering werden in 2025 vooral besteed aan activiteiten en initiatieven die bijdragen aan de strategische doelstelling [SD 6 Efficiënte, slagkrachtige en transparante Vlaamse overheid](#). Voor deze doelstelling werden er werkingskosten en subsidies voor een bedrag van 5.323 keuro vastgelegd en 4.917 keuro vereffend, wat 61% van de VAK-uitvoering en 57% van de VEK-uitvoering voor dit ISE vertegenwoordigt. De begrotingsuitvoering voor deze doelstelling verloopt via de begrotingsartikels 'Bestuurskrachtige en transparante overheid', 'Openbare statistieken' en 'Beleidsdomeinoverschrijdende projecten en evenementen die de uitstraling van Vlaanderen bevorderen'.

De inzet van beleidskredieten in het kader van de strategische doelstelling [SD 5 Een adequate beleidscoördinatie voor complexe maatschappelijke uitdagingen met een hoge maatschappelijke impact](#) verloopt via de begrotingsartikels 'Langetermijnstrategie en transversale samenwerking' (duurzame ontwikkeling en Vlaamse bouwmeester), 'Kazerne Dossin' en 'Flanders Technology and Innovation'. Op deze artikels werden er werkingskosten en subsidies voor een bedrag van 3.439 keuro vastgelegd en 3.657 keuro vereffend, wat goed is voor een aandeel van 39% van de VAK-uitvoering en 43% van de VEK-uitvoering van dit ISE.

Het uitvoeringspercentage van de beleidskredieten voor het ISE Ondersteuning Vlaamse Regering bedraagt voor de VAK 75% en voor de VEK 77%. Deze percentages liggen wat lager dan in voorgaande jaren, voornamelijk door de onderbenutting van de kredieten nieuw beleid 'maatschappelijke bijdrage Vlaamse Regering' (onderbenutting van 1.739 keuro VAK en 1.488 keuro VEK). Als deze onderbenutting buiten beschouwing wordt gelaten, stijgt de begrotingsuitvoering van dit ISE tot 88% voor de VAK en 89% voor de VEK.

De begrotingsuitvoering van het fonds Werking DKBUZA is beperkt (5 keuro VAK en 4 keuro VEK).

Het hogere VAK-bedrag in de jaarrekening heeft betrekking op het overgedragen saldo vorige jaren van het fonds Werking DKBZA. Voor het lagere VEK-bedrag in de jaarrekening speelt naast dit saldo ook de herverdelingen naar het programma Ontwikkelingssamenwerking en van de relanceprovisie mee.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

SA0-9SEAABA-OW – BESTUURSKRACHTIGE EN TRANSPARANTE OVERHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd in 2025 opgezet. Het geeft de ontvangsten met betrekking tot de acties en activiteiten in verband met bestuurskrachtige en transparante overheid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	706	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De ontvangsten van 706 keuro hebben betrekking op de verrekenende resterende surcom voor de periode 2015-2020 in het kader van de raamovereenkomsten planning en aankoop van mediaruimte met opdrachtnemer Mindshare.

Surcom is een volumekorting die mediaregies toekennen op basis van het bestelde volume mediaruimte. Op basis van de raamovereenkomsten werd het grootste deel van de surcom direct bij de bestelling en betaling verrekend. Een kleiner restbedrag werd het jaar nadien globaal over alle bestellingen verrekend en toegekend.

Wegens de lange looptijd van de externe audits voor de bevestiging van de bedragen, de complexiteit van het dossier en het benodigde overleg over een gevalideerde wijze van terugstorting, werd de verrekenende resterende surcom voor de periode 2015-2020 pas in 2025 teruggestort. Er volgen nog terugstortingen van resterende surcom voor de daaropvolgende periodes na de volledige afronding van de externe audits.

SA0-9SEAABD-OW – BELEIDSDOMEINOVERSCHRIJDENDE PROJECTEN EN EVENEMENTEN DIE DE UITSTRALING VAN VLAANDEREN BEVORDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel dient voor het aanrekenen van teruggevorderde subsidies m.b.t. beleidsdomeinoverschrijdende projecten en evenementen die de uitstraling van Vlaanderen bevorderen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	0	0
BA-JR 2025	0	0	0
BU 2025	63	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De begrotingsuitvoering van 63 keuro betreft in hoofdzaak uitzonderlijke opbrengsten naar aanleiding van het overboeken van losse creditnota's in het kader van het afboeken in 2025 van de resterende overflow 2019.

SA0-9SEATBF-OW – FONDS WERKING DEPARTEMENT KANSELARIJ EN BUITENLANDSE ZAKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het ontvangstenartikel van het Fonds Werking Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken. De ontvangsten van dit fonds hebben betrekking op de verkoop van publicaties uit het elektronische bestelloket en andere publicaties DKBUZA, opleidingen en studiedagen, contracten voor wetenschappelijke dienstverlening en ondersteuning van onderzoeksprojecten en andere expertisedomeinen DKBUZA en de publieksgerichte werking van het Atelier Bouwmeester. De gerealiseerde ontvangsten van dit artikel spijzen het uitgavenartikel SA0-1SEA4BF-WT.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	12	0
BA-JR 2025	0	12	0
BU 2025	0	2	0

Inhoudelijke toelichting:

De geboekte vorderingen betreffen vooral ontvangsten uit de verhuur van het Atelier Bouwmeester en een klein bedrag aan ontvangsten van het Bestelloket.

Uitgaven

SA0-1SEA2BA-WT – BESTUURSKRACHTIGE EN TRANSPARANTE OVERHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kredieten ingeschreven voor de strategische doelstelling [SD 6 Efficiënte, slagkrachtige en transparante Vlaamse overheid](#). De kredieten worden gebruikt om processen en projecten te realiseren met betrekking tot:

- de kwaliteit van de regelgeving en de vermindering van de regeldruk;
- rechtsgedingen i.v.m. werking van de Vlaamse Regering, institutionele aangelegenheden en openbaarheid van bestuur;
- advies verlenen en communicatie verspreiden over de Nederlandse taal, Heerlijk Helder;
- beleidsgericht ondersteunen van en adviseren over anderstalige communicatie, vertalingen;
- het communicatie- en imago beleid;
- administratief en communicatief ondersteunen van de werking van de Vlaamse Regering, inclusief regeringsbrede producten en evenementen;
- de digitalisering van de besluitvorming van de Vlaamse Regering;
- ontwikkelen en bijsturen van richtinggevend kaders voor communicatiebeleid en ondersteunen van de implementatie ervan;
- informatie verspreiden in de Vlaamse overheid, bibliotheek en externe nieuwskanalen (o.a. contracten met Belga news agency, inclusief internationale nieuwsdienst Vlaanderen);
- initiatieven in het kader van maatschappelijke bijdrage Vlaamse Regering;
- strategische analyses en beleidsonderzoeken;
- beleidsevaluaties en uitgaventoetsingen;
- het crisisbeheer en de crisisparaatheid van de Vlaamse overheid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	4.993	4.993	2.696	4.711	4.637	3.019

Inhoudelijke toelichting:

Het uitvoeringspercentage van dit begrotingsartikel bedraagt voor de VAK 54% en voor de VEK 65%, wat lager is dan in de voorgaande jaren. De verklaring ligt in de onderbenutting van de kredieten voor het nieuw beleid 'maatschappelijke bijdrage Vlaamse Regering' (1.739 keuro VAK en 1.488 keuro VEK). Als deze onderbenutting buiten beschouwing wordt gelaten, dan stijgt de begrotingsuitvoering van dit artikel tot 83% voor de VAK en tot 96% voor de VEK.

Het VEK in de jaarrekening 2025 is 74 keuro lager door herverdelingen: er werd 80 keuro van dit artikel overgedragen naar SA0-1SOA2LA-WT en 6 keuro VEK herverdeeld van de centrale relanceprovisie.

[OD 6.1.We garanderen kwalitatieve ondersteuning van de Vlaamse Regering](#)

Kaleidos en relanceproject VV68 'Kaleidos'

In 2025 werden op dit beleidsartikel voor de verdere support, het onderhoud en de optimalisering van het Kaleidos-platform geen nieuwe vastleggingen meer gedaan; er werden wel nog bestaande verplichtingen vereffend voor in totaal 265 keuro, waarvan 7 keuro op de relanceallocatie van het VV-project Kaleidos.

Rechtsgedingen

Er werd in 2025 266 keuro VAK en 263 keuro VEK aangerekend voor rechtsgedingen i.v.m. werking van de Vlaamse Regering, institutionele aangelegenheden en openbaarheid van bestuur. Deze aanrekeningen liggen hoger dan in voorgaande jaren.

Strategische inzichten en analyses

Er werd 196 keuro vastgelegd voor twee onderzoeksopdrachten (evaluatie van het Vlaamse onteigeningsdecreet en vergelijkende studie internationaal rekruteren). De vereffeningen ten belope van 228 keuro betroffen encours uit 2023 (studie toekomstbestendig multilateraal beleid).

Nieuw beleid 'maatschappelijke bijdrage Vlaamse regering'

Voor nieuw beleid 'maatschappelijke bijdrage Vlaamse regering' is voor deze regeerperiode jaarlijks 2 miljoen euro VAK/VEK voorzien. In 2025 werd hiervan 261 keuro VAK/VEK ingezet om het resterende besparingsbedrag op de dotatie aan het Vlaams Parlement (500 keuro) op te vangen. Daarnaast werd bij BA 2025 éénmalig 251 keuro VEK gecompenseerd naar SA0-1SEA2BE-WT – kazerne Dossin om de VEK-noden voor de investeringsprojecten 'relighting' en 'klimatisatie' te dekken. Op dit artikel werden er voor dit nieuw beleid geen aanrekeningen gedaan en bleef er een saldo van 1.739 keuro VAK en 1.488 keuro VEK.

[OD 6.2. We verhogen de kwaliteit van Vlaamse regelgeving](#)

Kwaliteitsvolle regelgeving

Er werd 79 keuro vastgelegd en 88 keuro vereffend voor initiatieven om de kwaliteit van de Vlaamse regelgeving te verhogen: de ontwikkeling van een vormingsaanbod rond regelgeving en regeldruk en de begeleiding van pilootprojecten om de methodiek van de regeldruktoets uit te testen in de praktijk.

[OD 6.4. We positioneren een sterk merk Vlaanderen door heldere, consistente en impactvolle communicatie die het vertrouwen in de Vlaamse overheid vergroot](#)

Algemeen communicatie- en merkbeleid, inclusief beeldvorming en reputatie

In 2025 werd voor de ondersteuning van het algemene communicatie- en merkbeleid van het departement en de Vlaamse overheid in totaal 343 keuro vastgelegd en 320 keuro vereffend.

De uitgaven gingen naar onder meer communicatieproducties, grafische en redactionele ondersteuning, digitale communicatie-instrumenten, contentcreatie, gebruikersonderzoek en gerichte communicatie-acties ter ondersteuning van beleidsprioriteiten en departementale initiatieven.

Internationaal communicatiebeleid

Voor de ondersteuning van het internationale communicatiebeleid en de internationale positionering van Vlaanderen werden in 2025 middelen ten belope van 252 keuro VAK en 271 keuro VEK ingezet. Het ging daarbij zowel om communicatieve ondersteuning van internationale dossiers en netwerkmomenten als om de ontwikkeling van visueel en promotioneel materiaal voor gebruik in een internationale context.

Overeenkomst van de Vlaamse overheid met Belga news agency

In uitvoering van de overeenkomst met Belga werd in 2025 859 keuro vastgelegd en vereffend. Op basis van deze overeenkomst krijgen de diensten van de Vlaamse overheid en de kabinetten van de Vlaamse Regering toegang tot de platformen Belgapress en Belgaimage voor het consulteren, monitoren, delen en analyseren van nieuws.

Internationale Nieuwsdienst Vlaanderen

In 2025 werd 400 keuro VAK/VEK aangewend voor de verdere uitvoering van de Flanders News Service. Deze dienstverlening ondersteunt de internationale zichtbaarheid van Vlaanderen door nieuws over Vlaanderen in het Engels ter beschikking te stellen van buitenlandse media, diplomatieke posten en andere

internationale doelgroepen, aangevuld met beeldmateriaal en contextuele informatie.

Centrale digitale bibliotheek

Via de centrale bibliotheek hebben de personeelsleden van de Vlaamse administratie en de kabinetsmedewerkers van de Vlaamse Regering op een kostenefficiënte wijze toegang tot kwalitatieve en betrouwbare informatiebronnen. Hiervoor werd in 2025 253 keuro VAK en 249 keuro VEK aangerekend. 94% van dit bedrag werd besteed aan licenties voor juridische en wetenschappelijke databanken, persdata en digitale publicaties. Het gebruik van deze informatiebronnen wordt jaarlijks gemonitord door middel van gebruikersstatistieken.

Taaladvies en Vertalingen

Voor Taaladvies werd in 2025 21 keuro besteed voor de organisatie van de Heerlijk Helderdag en de uitreiking van de Heerlijk Helderprijs, en ter voorbereiding van de communicatiecampagne via de sociale media rond de woorden van de week van 2025.

De aanrekeningen voor vertalingen van regelgeving was in 2025 beperkt tot 9 keuro VAK en 32 keuro VEK. Door de daling van te vertalen regelgeving vanaf medio 2024 volstonden de vastleggingen van begin 2024 nog voor het hele jaar 2025. Dezelfde volumedaling verklaart het relatief lage VEK.

Regerings- en overheidsbrede evenementen en producten

In 2025 werd er 7 keuro VAK en VEK aangewend voor de productie en de organisatie van de uitreiking van de eretekens van de Vlaamse Gemeenschap op 11 juli.

[OD 6.5. We versterken de weerbaarheid en de crisisparaatheid van de Vlaamse overheid door de uitbouw van het CCVO](#)

Crisiscentrum Vlaamse Overheid

In 2025 werd er voor de kosten van de crisiscommunicatietool 17 keuro VAK/VEK aangerekend. Naarmate het CCVO verder wordt uitgebreid, zullen de operationele kosten verder stijgen. Een kleine buffer blijft ook altijd nodig om snelle crisisuitgaven te kunnen doen indien er zich een acuut incident zou voordoen.

SAO-1SEA2BB-WT – OPENBARE STATISTIEKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel voorziet de kredieten voor de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA).

De kredieten worden gebruikt voor processen en/of projecten met betrekking tot:

- coördineren van een netwerk van openbare statistiek;
- ontwikkelen, produceren en verspreiden van Vlaamse openbare statistieken;
- ontwikkelen en beheren van een VSA-dataverwerkingsplatform.

Het begrotingsartikel is gekoppeld aan de strategische doelstelling Efficiënte, slagkrachtige en transparante Vlaamse overheid, OD 6.3. We blijven investeren in kwaliteitsvolle en onafhankelijke openbare statistieken.

Begrotingsuitvoering:

	(duizend euro)
--	----------------

	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	1.860	1.860	1.550	1.860	1.460	943

Inhoudelijke toelichting:

Op 20 juni 2025 werd het Vlaams Statistisch Programma (VSP) 2025-2029 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het VSP legt de prioriteiten vast van het netwerk Statistiek Vlaanderen en de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) voor de komende jaren. Het bevat vijf strategische doelstellingen waaronder SD5 die betrekking heeft op de verdere uitbouw van de VSA als motor van het netwerk Statistiek Vlaanderen. De beleidskredieten van de VSA (1.860 keuro) werden gebruikt voor de realisatie van SD5 van het VSP 2025-2029. SD5 bevat 2 grote opdrachten voor de VSA:

- De VSA coördineert, ondersteunt en vertegenwoordigt het netwerk Statistiek Vlaanderen (SD5.1, SD5.2 en SD5.3).
- De VSA zet verder in op de uitbouw en professionalisering van de productie van eigen kwaliteitsvolle openbare statistieken (SD5.4).

De VSA coördineert, ondersteunt en vertegenwoordigt het netwerk Statistiek Vlaanderen - Totaal VAK-uitvoering 2025: 578 keuro

Coördinatie communicatie van het netwerk:

- Opstart samenwerking met Digitaal Vlaanderen om de website van het netwerk Statistiek Vlaanderen uit te bouwen tot een volwaardige publicatiehub: 144 keuro
- Drukwerk netwerkbrochures (o.a. Vlaanderen in Cijfers/Flanders in Figures): 4 keuro
- Diverse kosten voor grafische vormgeving: o.a. abonnement Shutterstock en Datalyon: 3 keuro

Uitbouw van dienstverlening aan entiteiten, o.a. via inbreng van de VSA in The Social Study voor periode 2026-2027, in samenwerking met de VLIR, om snelle en kwalitatief hoogstaande data voor beleidsondersteuning te verkrijgen uit representatieve toevalsteekproeven: 400 keuro

Vertegenwoordiging van netwerk Statistiek Vlaanderen op interfederaal niveau - deelname kosten secretariaat IIS en INR: 10 keuro

Uitbouw van Statistiek Vlaanderen tot lerend netwerk - organisatie van de Dag van het netwerk Statistiek Vlaanderen, opleidingen en deelname aan externe evenementen: 17 keuro

De VSA zet verder in op de uitbouw en professionalisering van de productie van kwaliteitsvolle openbare statistieken - Totaal VAK-uitvoering 2025: 972 keuro

Vastlegging van door de VSA georganiseerde edities van de SV-bevraging in 2026 om te komen tot betrouwbare data voor de Vlaamse openbare statistieken: 148 keuro

Ontwikkeling door de VSA van nieuwe statistieken op vlak van demografie, macro-economie en sociaal-maatschappelijke thema's, o.m. met innovatieve technieken als datascience en microsimulaties:

- Inhuur expertise via Vlaanderen Connect - 2 data scientists: 144 keuro
- Deelname HERMREG-project bij Federaal Planbureau: 30 keuro
- Deelname RIOT-project (regionale input-outputtabel) bij Federaal Planbureau: 75 keuro
- Diverse kosten (o.a. werving en selectie, SPSS-licentie): 9 keuro

Verdere uitbouw van een VSA-dataplatform en professionalisering van de interne werking (in samenwerking met Digitaal Vlaanderen):

- Pilootproject met Digitaal Vlaanderen om integratie van VSA-dataprocessen in beveiligde verwerkersomgeving van DV uit te testen: 43 keuro
- Vastlegging verdere samenwerking met Digitaal Vlaanderen voor de operationele uitbouw en ingebruikname van het VSA-dataplatform: 144 keuro
- Inhuur expertise data-architect via Vlaanderen Connect: 175 keuro
- Ontwikkeling van de PowerBI-dashboards gericht op ontsluiting van VSA-data voor gespecialiseerde gebruikers: 79 keuro
- DPO- en ISO-activiteiten: 56 keuro
- Begeleidingstraject transitietraject (professionalisering dataprocessen) en teamcoaching voor reorganisatie van VSA: 104 keuro
- Terugbetaling te veel betaalde loonkosten Vlaamse Vereniging ICT-personeel: -35 keuro

Het uitvoeringspercentage van dit begrotingsartikel bedraagt voor de VAK 83% en voor de VEK 65%. Dit is lager dan in de voorgaande jaren. Dit komt voornamelijk door vertragingen bij de aanwerving van profielen via Vlaanderen Connect en de overgang naar een nieuw traject voor de uitbouw van het VSA-dataplatform in samenwerking met Digitaal Vlaanderen waardoor in 2025 de kosten voor het eigen dataplatform zijn weggevallen.

In de jaarrekening 2025 is het VEK 400 keuro lager door de herverdeling van dit bedrag naar SA0-1SOA2LA-WT.

SA0-1SEA2BC-WT – LANGETERMIJNSTRATEGIE EN TRANSVERSALE SAMENWERKING

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden ingezet voor het Vlaams beleid duurzame ontwikkeling en het team Vlaams Bouwmeester.

Dit begrotingsartikel is gekoppeld aan de strategische doelstelling [SD 5 Een adequate beleidscoördinatie voor complexe maatschappelijke uitdagingen met een hoge maatschappelijke impact.](#)

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)		
	VAK	VEK

	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	997	997	960	997	747	595

Inhoudelijke toelichting:

Voor Vlaams beleid duurzame ontwikkeling werd er in 2025 327 keuro vastgelegd en 249 keuro vereffend. De VAK zijn ingezet voor initiatieven rond de Green Deal voor duurzame waardeketens, de samenwerkingsovereenkomst met VITO voor de organisatie van een 'VSDO-werkplaats' en het verstrekken van subsidies aan VVSG, CIFAL Flanders, Stichting Toekomstige Generaties en GoodPlanet Belgium.

Voor de beleidswerking van het team Vlaams Bouwmeester werd in totaal 633 keuro vastgelegd en 346 keuro vereffend. Naar de bemiddelende werking ging 253 keuro. Dit werd vooral besteed aan de huur en de werking van het atelier, het Bouwmeester Label, aan publicaties (het Bouwmeesterrapport en artikels in de tijdschriften A+ en Ruimte), expo's (Open Oproep in Milaan en hommage aan b0b Van Reeth in het atelier) en de Prijs Wivina Demeester voor excellent bouwheerschap.

Naar de proactieve werking, waarbij het TVB zelf thema's actief onderzoekt, ging in totaal 278 keuro, met name naar de thema's 'Dorpelijkheid' en 'Verkavelingswijken'. In dit kader lanceerde de nieuwe Vlaamse Bouwmeester, Véronique Claessens, kort na haar aantreden op 1 oktober meteen twee thematische studieopdrachten: wonen en patrimoniumscan (samen voor een bedrag van 248 keuro).

Aan allerlei ondersteunende zaken voor de werking ging 12 keuro (werking expertengroep, licentievergoedingen voor fotografie, abonnementen, ed).

Het uitvoeringspercentage van dit begrotingsartikel bedraagt voor de VAK 96% en voor de VEK 80%. Er werd 250 keuro VEK van dit artikel herverdeeld naar SA0-1SOA2LA-WT.

SA0-1SEA2BD-WT – BELEIDSDOMEINOVERSCHRIJDENDE PROJECTEN EN EVENEMENTEN DIE DE UITSTRALING VAN VLAANDEREN BEVORDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Met de kredieten van dit begrotingsartikel wordt de werking ondersteund van de vzw Vlaanderen Feest!, vzw Voeren 2000 en vzw Samen. Daarnaast worden vanuit dit begrotingsartikel projectsubsidies toegekend aan beleidsdomein overschrijdende projecten en evenementen die de uitstraling van Vlaanderen bevorderen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	1.192	1.192	1.077	1.192	992	955

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 werden er subsidies ter ondersteuning van de werking van vzw Vlaanderen Feest! (764 keuro), vzw Voeren 2000 (70 keuro) en vzw Samen (125 keuro) toegekend. Daarnaast werden voor in totaal 118 keuro VAK ook 4 projectsubsidies

toegekend, aan respectievelijk vzw Internationale Muziekwedstrijd Koningin Elisabeth van België, vzw Feest- en Sportcomité Koolskamp, vzw 11-juli Komitee Brugge en Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren.

Voor dit begrotingsartikel bedraagt het uitvoeringspercentage voor de VAK 90% en voor de VEK 96%. Er werd 200 keuro VEK van dit artikel herverdeeld naar SA0-1SOA2LA-WT.

SA0-1SEA2BE-WT – BELEIDSDOMEINOVERSCHRIJDEND PROJECT KAZERNE DOSSIN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Met de kredieten op dit begrotingsartikel wordt in hoofdzaak de werking ondersteund van de vzw Kazerne Dossin: Memoriaal, museum en onderzoekscentrum over Holocaust en mensenrechten. Daarnaast dienen deze kredieten voor een beperkt aantal andere kosten door de Vlaamse overheid te dragen als eigenaar van het museum en mede-eigenaar van de voorbouw van de Dossinkazerne.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	2.342	2.342	2.337	2.593	2.593	2.575

Inhoudelijke toelichting:

De werking van de vzw Kazerne Dossin werd in 2025 ondersteund ten belope van 2.243 keuro VAK en VEK. Daarnaast was 69 keuro VAK en VEK nodig voor de tweede van tien jaarlijkse terugbetalingen na de prefinanciering van de relightingwerken in Kazerne Dossin vanuit de DAB Investeringsprogramma Energiebeheer Overheidsgebouwen en 25 keuro VAK en VEK voor andere eigenaarsgerelateerde uitgaven. Er werd bovendien 238 keuro vereffend voor een eerder gegunde opdracht tot realisatie van een optimalisatie van de klimatisatie in het museum en de daarbij horende studieopdracht.

SA0-1SEA2BG-PA – FLANDERS TECHNOLOGY AND INNOVATION

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd in 2023 opgezet n.a.v. de oprichting van Flanders Technology and Innovation BV voor de financiering van de eigen inbreng van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)		
	VAK	VEK

	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Dit artikel pro memorie in de begroting

SA0-1SEA2BG-WT – FLANDERS TECHNOLOGY AND INNOVATION

Korte inhoud begrotingsartikel:

De Vlaamse Regering herlanceerde in 2023 het merk FTI, als een wervend project rond technologie en innovatie, over alle beleidsdomeinen heen. In de begrotingen 2023 en 2024 werden via dit artikel de FTI-projectmiddelen die centraal waren voorzien beheerd of herverdeeld waar nodig. Bij BA 2025 werd het grootste deel van deze FTI-middelen naar VLAIO overgedragen.

Binnen FTI is Entertainment Technologie een belangrijke pijler. In dit kader heeft de Vlaamse Regering op 16 juni 2023 besloten om de Event-Entertainmentsector te versterken en te koppelen aan een reconversie van de Rupelregio. Binnen DKBZA werkte een projectteam onder leiding van een opdrachthouder aan de realisatie van dit project van 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2025.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	194	194	141	598	598	488

Inhoudelijke toelichting:

In 2025 werden op dit artikel nog een beperkt aantal vastleggingen (141 keuro) in het kader van het project FTI Entertainment Tech aangerekend. Daarnaast vonden er vereffeningen plaats voor een totaalbedrag van 488 keuro, voornamelijk voor vastleggingen uit voorgaande jaren.

SA0-1SEA4BF-WT – FONDS WERKING DEPARTEMENT KANSELARIJ EN BUITENLANDSE ZAKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is het uitgavenartikel van het Fonds Werking Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken. De spijziging van dit krediet verloopt via het ontvangstenartikel SA0-9SEATBF-OW.

De uitgaven van dit fonds hebben betrekking op het onderhoud en de exploitatie van het elektronische bestelloket voor publicaties, het uitgeven en verspreiden van publicaties, de organisatie van opleidingen en studiedagen DKBZA en de (co)productie van activiteiten in het Atelier Bouwmeester.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	12	112	5	12	112	4

Inhoudelijke toelichting:

De VAK en VEK in de jaarrekening 2025 bedraagt 112 keuro. Dit bedrag omvat volledig het overgedragen saldo van 112 keuro. In 2025 werden er vorderingen ten belope van 2 keuro aangerekend die nog niet zijn ontvangen. Hierdoor zijn er geen gespijsde kredieten voor 2025. De aanrekeningen van 5 keuro VAK en 4 keuro VEK hebben vooral betrekking op de werking van het Atelier Bouwmeester.

Overige entiteiten onder gezag

Nvt

Overige entiteiten onder toezicht

Nvt

IX. BELEIDSVELD: RAMPENSCHADE

ISE RAMPENSCHADE

Het beleidsveld Rampenschade omvat één inhoudelijk structuurelement: Rampenschade. Dit inhoudelijk structuurelement (ISE) omvat de activiteiten voor het erkennen van rampen en het behandelen van schadedossiers, zoals omschreven in [artikel 3 §1](#) van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

Prestatie-indicatoren

Het toekennen van tegemoetkomingen in het kader van de rampenschaderegelgeving is onderworpen aan de Europese Staatssteunregels (verordening (EU) Nr. 702/2014 van 25 juni 2014 en verordening (EU) 2022/2472 van 14 december 2022). In toepassing hiervan moet de steun binnen vier jaar na de datum van de ongunstige weersomstandigheid worden uitbetaald. De termijn tussen de erkenning van een ramp en de uitbetaling van de schade is een cruciaal operationeel onderdeel van deze totale behandelingstermijn en is dan ook de belangrijkste indicator voor het Vlaams Rampenfonds.

In het nieuwe Vlaams Statistisch Programma 2025-2029 zijn ook een aantal nieuwe Vlaamse Openbare Statistieken opgenomen m.b.t. Rampenschade (Kerncijfers mbt aantal erkende rampen, aantal schademeldingen, aantal afgehandelde schadedossiers en bedrag uitbetaalde schadevergoedingen). Eenmaal operationeel als Vlaamse Openbare Statistiek kan dit in een toekomstige BBT impact hebben op de prestatie-indicatoren in deze BBT.

Benaming	<i>Indicatoren rampenschade</i>
Definitie	De termijn tussen de erkenning van een ramp en de uitbetaling van de schade is de belangrijkste indicator voor het Vlaams Rampenfonds.
Laatste gekende waarde	Dit cijfer zal nog worden toegevoegd.

Streefwaarde	Het toekennen van tegemoetkomingen in het kader van de rampenschaderegelgeving is onderworpen aan de Europese Staatssteunregels (verordening (EU) Nr. 702/2014 van 25 juni 2014 en verordening (EU) 2022/2472 van 14 december 2022). In toepassing hiervan moet de steun binnen vier jaar na de datum van de ongunstige weersomstandigheid worden uitbetaald.
Beleidsmatige relevantie	Deze indicator is gekoppeld aan het beleidsveld en ISE Rampenschade en in de regeerperiode 2024-2029 opgevolgd via de SD 1: Een verder geoptimaliseerd Vlaams Rampenfonds dat zorgt voor een efficiënte erkenning van rampen en uitbetaling van tegemoetkomingen
Koppeling met Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen of Landenspecifieke aanbevelingen	Nvt
Budgettaire relevantie	De werking van het rampenfonds wordt gefinancierd via apparaatskredieten en beleidsartikel SA0-1SIA2MA-WT - Erkennen van rampen en behandelen van schadedossiers.

SD 7: Een verder geoptimaliseerd Vlaams Rampenfonds dat zorgt voor een efficiënte erkenning van rampen en uitbetaling van tegemoetkomingen

Dit is de enige strategische doelstelling van het beleidsveld en ISE rampenschade. Deze is verder uitgewerkt in 2 operationele doelstellingen die betrekking hebben op de erkenning van natuurrampen en op de behandeling van de aanvragen tot tegemoetkoming.

OD 7.1. Een efficiënte en snelle behandeling van schademeldingen met het oog op een snellere erkenning van natuurrampen

In 2025 werden slechts 6 nieuwe rampen erkend en werden slechts 50 schademeldingen ingediend.

In 2025 verbeterden we de procedure om schademeldingen in het kader van de erkenning van rampen te behandelen. We onderzoeken rampen meer proactief en geautomatiseerd. We streven er naar om uiterlijk zes maanden na de deadline van de meldingsperiode het erkenningsdossier voor te leggen aan de Vlaamse Regering.

OD 7.2. Een gerichte en efficiënte behandeling van de aanvragen tot tegemoetkoming

In 2025 werd ook de vergoedingsprocedure geoptimaliseerd. Voor rampen die vanaf 2024 werden erkend, zorgden we ervoor dat 90% van de aanvragen van een tegemoetkoming binnen één jaar na de erkenning waren afgewerkt. In 2025 werden 797 schadedossiers afgehandeld.

Daarnaast werd het dossierbehandelingssysteem in overeenstemming gebracht met de AVG-wetgeving door implementatie van de MAGDA-documentendienst

Budgettair kader voor het begrotingsjaar RAMPENSCHADE, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2025			VEK 2025		
2025	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU

ESR-uitgaven WT, LO, PR	775	775	591	775	775	535
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	775	775	591	775	775	535

Inhoudelijke toelichting:

Het ISE Rampenschade omvat het werkingsartikel van het Vlaams Rampenfonds. Het uitvoeringspercentage is voor de VAK 76% en voor de VEK 69%.

Voor de toelichting over de uitbetaalde tegemoetkomingen in rampenschadedossiers wordt verwezen naar de BBT BU 2025 Financiën en Begroting, Vlaams Fonds voor de Lastendelging.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

Nvt

Uitgaven

SAO-1SIA2MA-WT – ERKENNEN VAN RAMPEN EN BEHANDELEN VAN SCHADEDOSSIERS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel is gekoppeld aan [SD 7: Een verder geoptimaliseerd Vlaams Rampenfonds dat zorgt voor een efficiënte erkenning van rampen en uitbetaling van tegemoetkomingen](#). De werkingskredieten van het Vlaams Rampenfonds worden aangewend voor het dragen van de kosten die gepaard gaan met de operationele werking van het team. Het betreft kosten voor de schade-expertises, het onderhoud en de continue verbetering van het digitaal platform, de ondersteuning van het team Vlaams Rampenfonds en erelonen voor advocaten in het kader van beroepszaken.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)		
	VAK	VEK

	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	775	775	591	775	775	535

Inhoudelijke toelichting:

De uitvoeringsgraad voor Rampenschade bedraagt 76% voor de VAK en 69% voor de VEK. Dit ligt lager dan in 2024, toen een inhaalbeweging in de dossierverwerking plaatsvond, wat resulteerde in hogere werkingskosten. De aanrekeningen voor 2025 hebben voornamelijk betrekking op kosten voor het digitale VRF-platform (345 keuro) en de schade-expertises (237 keuro).

Overige entiteiten onder gezag

Nvt

Overige entiteiten onder toezicht

Nvt

X. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

Apparaatskredieten

PROGRAMMA SA - SA0 – DEPARTEMENT KANSELARIJ EN BUITENLANDSE ZAKEN

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2025	360	550	0	51.155	51.068
BA-JR 2025	360	550	0	53.925	53.638
BU 2025	232	578	0	51.472	51.000

Inhoudelijke toelichting:

Dit apparaatsprogramma omvat de apparaatskredieten van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA), de toelage aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de kredieten voor buitenlandse zendingen van de minister-president en van de Vlaamse minister van Toerisme.

De begrotingsuitvoering voor 2025 van dit programma is zeer hoog: het uitvoeringspercentage komt op 99% voor zowel de VAK als de VEK, het overgedragen saldo van het fonds voor gedetacheerde personeelsleden buiten beschouwing gelaten (2.188 keuro VAK/VEK). Inclusief dit overgedragen saldo geeft dit een uitvoeringspercentage van 95% voor de VAK en VEK%.

De toename van de kredieten in de jaarrekening 2025 zijn het resultaat van herverdelingen vanuit centrale provisies (in totaal 557 keuro VAK/VEK), VEK-herverdelingen naar het programma Ontwikkelingssamenwerking en de verrekening van het fonds van gedetacheerde personeelsleden (overgedragen saldo van 2.188 keuro en spijziging VAK/VEK 25 keuro hoger dan begrote VAK/VEK).

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken biedt strategische en operationele ondersteuning aan de minister-president en de Vlaamse Regering voor een slagkrachtig Vlaams optreden in binnen- en buitenland. We dragen bij aan een onderbouwd en coherent algemeen regeringsbeleid en behartigen de internationale relaties van de Vlaamse Regering. We spelen wendbaar in op maatschappelijke uitdagingen en werken aan een transparante Vlaamse overheid die vertrouwen wekt. Zo bouwen we aan een welvarende, veilige, duurzame en rechtvaardige samenleving in Vlaanderen en de wereld.

Betrouwbare overheid

We dragen bij aan een transparante en naar buiten gerichte Vlaamse overheid. We bieden rechtszekerheid door een kwaliteitsvolle ondersteuning van het besluitvormingsproces van de Vlaamse Regering en een correcte omzetting van internationaal en EU-recht. We streven naar minder regeldruk. We maken het beleid en de regelgeving toegankelijk en bieden betrouwbare informatie in klare taal.

Duurzaam beleid

We werken aan een onderbouwd en coherent beleid op basis van een gedragen langetermijnvisie, met duurzame oplossingen voor brede maatschappelijke uitdagingen. We zorgen daarom voor onafhankelijke openbare statistieken en gedegen beleidsonderzoek en maken gebruik van innovatieve beleidsinstrumenten. We werken samen met andere overheden en een brede waaier aan partners in binnen- en buitenland.

Verbindend partnerschap

We coördineren overheidsbrede projecten en het buitenlandse beleid van de Vlaamse Regering. We houden rekening met diverse invalshoeken en belangen. We zorgen voor verbinding tussen de verschillende beleidsdomeinen, de overheid en de samenleving, en Vlaanderen en de wereld.

Internationale impact

We ijveren voor een Vlaanderen dat zich op de wereld richt. We zijn een betrouwbare en geëngageerde internationale partner die meewerkt aan oplossingen voor mondiale uitdagingen. We behartigen en vrijwaren onze strategische en internationale belangen. We vertegenwoordigen de Vlaamse Regering in het buitenland en versterken de reputatie van Vlaanderen.

Wendbare organisatie

We zijn een klantgerichte en wendbare organisatie die actief kennis deelt, en snel inspeelt op een veranderende samenleving. We zijn samen verantwoordelijk voor de realisatie van onze doelstellingen. Vertrouwen, transparantie en een verbindende communicatie vormen de basis voor een goede samenwerking. We krijgen de ruimte om zelf ons werk te organiseren, te groeien en onze competenties

en talenten optimaal in te zetten. Zo geven we vorm aan een levende en lerende organisatie waar we met plezier werken en trots zijn op wat we samen realiseren.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Entiteit: Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken

Ontvangsten

SA0-9SAAZZ-OP - ONTVANGSTEN PARTICIPATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Aan de diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaanderen en hun adjuncten wordt een waarborg voorgeschieden in verband met de huur van hun woning in het buitenland. Deze huurwaarborg stort DKBZA aan de vertegenwoordigers na het voorleggen van de ondertekende huurovereenkomst. De huurwaarborg, die onder de vorm van een renteloze lening ter beschikking gesteld wordt, betalen de vertegenwoordigers terug aan het DKBZA door middel van maandelijkse inhoudingen op hun loon en dit op een termijn van maximaal 24 maanden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	25	0	0
BA-JR 2025	25	0	0
BU 2025	14	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werd 14 keuro aangerekend voor terugbetalingen van renteloze voorschotten in verband met huurwaarborgen.

SA0-9SAXAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit ontvangstenartikel wordt gebruikt voor diverse ontvangsten van DKBZA, zoals rechtsplegingsvergoedingen, terugvorderingen, boetes, verkoop van auto's. Daarnaast geeft dit ontvangstenartikel de ontvangsten van de Interregprojecten Schakelpunt en LIM-EX.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	335	0	0

BA-JR 2025	335	0	0
BU 2025	218	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De begrotingsuitvoering omvat voornamelijk de Europese subsidies voor de Interregprojecten Schakelpunt en LIMEX ten belope van 212 keuro. Daarnaast werd er voor 6 keuro diverse vorderingen aangerekend, vooral rechtsplegingsvergoedingen.

SA0-9SAXTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel betreft de ontvangstenzijde van het fonds personeelsleden met verlof voor opdracht. Op dit artikel worden de terugvorderingen van wedden en toelagen van gedetacheerde personeelsleden DKBUZA aangerekend. De ontvangsten op dit artikel dienen voor de spijziging van de uitgavenartikels SA0-1SAX4ZZ-LO en SA0-1SAX4ZZ-WT.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2025	0	550	0
BA-JR 2025	0	550	0
BU 2025	0	578	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werden op het fonds personeelsleden met verlof voor opdracht 578 keuro aan terugvorderingen aangerekend, lichtjes hoger dan begroot.

Uitgaven

SA0-1SAA2ZY-IS - SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel voorziet in de werkingstoelage aan de SERV.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	11.482	11.482	11.482	11.482	11.482	11.482

Inhoudelijke toelichting:

De toelage aan de SERV is volledig vastgelegd en vereffend. Zie ook toelichting onder Overige entiteiten onder toezicht - [Entiteit: Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen](#).

SA0-1SAA2ZZ-PA – PARTICIPATIES**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Ten laste van dit begrotingsartikel wordt aan de diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaanderen en hun adjuncten een waarborg voorgeschieden in verband met de huur van hun woning in het buitenland. Zij hebben recht op deze huurwaarborg op basis van het ministerieel besluit met betrekking tot de vergoedingen en toelagen voor diplomaten van het departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken. Deze huurwaarborg wordt verstrekt als een renteloze lening en wordt terugbetaald door de vertegenwoordigers via maandelijkse inhoudingen op hun loon, gespreid over maximaal 24 maanden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	50	50	0	50	50	0

Inhoudelijke toelichting:

In de begroting 2025 werd rekening gehouden met het maximumbedrag dat diplomatieke vertegenwoordigers kunnen vragen op basis van het ministerieel besluit tot vaststelling van het bedrag en de toekenningsvoorwaarden van de vergoedingen, toelagen en voordelen van de personeelsleden van DKBZA die de Vlaamse Regering in het buitenland vertegenwoordigen. In werkelijkheid hebben de diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaanderen en hun adjuncten geen gebruik gemaakt van deze regeling in verband met een renteloze lening.

SA0-1SAA2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel voorziet de kredieten voor de buitenlandse zendingen die worden ondernomen door de minister-president van de Vlaamse Regering, de leden van zijn kabinet en derden in zijn opdracht.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025

Uitgaven	270	270	226	270	270	215
-----------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Inhoudelijke toelichting:

Het uitvoeringspercentage van dit artikel komt voor de VAK op 84% en voor de VEK op 80%.

In 2025 ondernam de minister-president 15 buitenlandse zendingen, hetzelfde aantal als in 2024. De minister-president liet zich bij de twee staatsbezoeken vervangen door een lid van de Vlaamse regering. Gezien het om vervangingen ging, werden de kosten voor hun deelnames ook op dit begrotingsartikel aangerekend. In 2025 waren er vijf intercontinentale zendingen, tegenover slechts één in 2024.

SA0-1SAX2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit loonartikel voorziet in de loonkredieten voor de personeelsleden van het departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	31.536	32.072	32.209	31.536	32.072	32.207

Inhoudelijke toelichting:

De VAK en VEK in de jaarrekening 2025 houden rekening met de herverdelingen vanuit centrale provisieartikels. Er werd in totaal 536 keuro VAK/VEK herverdeeld waarvan 534 keuro voor loonindexering en 2 keuro voor éénmalige netto-meerkosten van 'Expeditie Talent'.

Het uitvoeringspercentage van het loonartikel komt zowel voor de VAK als de VEK op 100%. Bovenstaande bedragen geven een kleine overbenutting van 137 keuro voor VAK en 135 keuro voor VEK aan. Hiervoor werd er een budgetanomalie geboekt. De overbenutting is het resultaat van de aanrekening voor 2025 van de delta provisie voor niet-opgenomen vakantiedagen DKBZA ten belope van 140 keuro. Volgens het VABN-advies 2021/01 worden voorzieningen voor niet-opgenomen vakantiedagen zowel budgettair als ESR-matig aangerekend. Eventuele kredietoverschrijdingen ten gevolge van deze voorziening worden automatisch toegestaan. Als de provisie voor niet-opgenomen vakantiedagen voor 2025 buiten beschouwing wordt gelaten, heeft dit loonartikel een klein saldo van 3 keuro voor VAK en 5 keuro voor VEK.

SA0-1SAX2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit werkingsartikel voorziet in de ICT en algemene werkingskredieten van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken.

De kredieten worden ook ingezet voor werkingsuitgaven m.b.t.:

- overheidsbrede ICT-toepassingen, o.a. Vlaamse Codex, Kaleidos, Taaladvies, Bibliotheekstelsel Bibis, Bestelloket, WEX, ...;
- de diplomatieke vertegenwoordigingen van Vlaanderen: kantoorkosten, representatiekosten voor eigen personeel, vergoedingen/tussenkomen in verband met o.a. dienstreizen, schoolkosten, verhuiskosten en privé-huisvesting;
- het programma Diplomatieke Academie;
- investeringen voor het ontvangstencentrum van de Vlaamse Regering, het Errerahuis.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	7.227	7.248	7.243	7.140	6.961	6.784

Inhoudelijke toelichting:

De uitvoering van dit werkingsartikel apparaat is bijzonder hoog: 100% voor de VAK en 97% voor de VEK. Onderliggend werden de werkingskredieten voor ICT, algemene werking, diplomatieke vertegenwoordigingen van Vlaanderen, met inbegrip van de diplomatieke academie, en Errera ook vrijwel volledig aangewend. Zo zijn de afwijkingen tussen de begrote en aangewende kredieten in het bijzonder voor de VAK 2025 erg klein.

De verschillen tussen de kredieten BA 2025 en BA-JR 2025 zijn het gevolg van herverdelingen: 21 keuro VAK/VEK vanuit het provisieartikel Vlaanderen Radicaal Digitaal voor exploitatiekosten van het digitale platform Vlaams Rampenfonds en 200 keuro VEK van dit artikel naar SA0-1SOA2LA-WT in het kader van geraamde extra VEK-behoeften.

SA0-1SAX4ZZ-LO – LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Aan de uitgavenzijde van het fonds personeelsleden met verlof voor opdracht zijn er voor het departement twee begrotingsartikels: onderhavig variabel loonartikel en het variabel werkingsartikel. De kredieten op het variabel loonartikel zijn bestemd voor de personeelskosten van gedetacheerde personeelsleden of hun vervangers. De spijziging van dit loonartikel verloopt vanuit het ontvangstenartikel SA0-9SAXTZZ-OW.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	550	2.480	87	550	2.480	87

Inhoudelijke toelichting:

De bedragen voor VAK en VEK in de jaarrekening omvatten het overgedragen saldo van 2.188 keuro en de gespijsde kredieten van 292 keuro.

Het bedrag aan gespijsde kredieten 2025 (=toegewezen ontvangsten) bedraagt in totaal 575 keuro VAK/VEK. Daarvan werd 283 keuro overgedragen naar het nieuwe variabel werkingsartikel SA0-1SAX4ZZ-WT.

De aanrekeningen op dit variabel loonartikel bleven in 2025 beperkt tot de loonkosten van een gedetacheerd personeelslid.

SA0-1SAX4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Aan de uitgavenzijde van het fonds personeelsleden met verlof voor opdracht zijn er twee begrotingsartikels: het variabel loonartikel en onderhavig variabel werkingsartikel dat in 2025 nieuw werd opgezet. De spijziging van dit artikel verloopt vanuit het ontvangstenartikel SA0-9SAXTZZ-OW of via een overdracht vanuit het variabel loonartikel SA0-1SAX4ZZ-LO. De kredieten op dit artikel zijn bestemd voor de kosten van gedetacheerde personeelsleden, o.a. de Vlaamse Vereniging voor ICT-personeel en het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen en voor het ontwikkelen van Vlaamse overheidsgerelateerde ICT-projecten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025	BA 2025	BA-JR 2025	BU 2025
Uitgaven	0	283	224	0	283	224

Inhoudelijke toelichting:

Het VAK/VEK-bedrag in de jaarrekening 2025 van 283 keuro werd overgedragen van het variabel loonartikel SA0-1SAX4ZZ-LO.

De VAK/VEK-uitvoering van 224 keuro omvat de detacheringskosten vanuit de Vlaamse Vereniging voor ICT-personeel en het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen.

Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Omschrijving

De SERV is het orgaan waarbinnen het sociaal-economisch overleg plaatsvindt tussen de representatieve organisaties van de werknemers, de werkgevers, de middenstand en de landbouw.

1. Overleg sociaal-economische materies

De SERV is het overlegorgaan van de Vlaamse werkgevers- en werknemersorganisaties. Daarnaast functioneert de SERV als strategische adviesraad (SAR) voor materies die nauw verband houden met het sociaal-economisch overleg: werk en sociale economie, economie, energie (gedeelde bevoegdheid met de Minaraad) en algemeen regeringsbeleid.

Dat houdt in dat de SERV voor deze materies uit eigen beweging of op verzoek het overleg organiseert en rapporten en beleidsadviezen uitbrengt. Daarnaast is de advisering over het begrotingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap een expliciete decretale opdracht van de SERV.

Vanuit zijn overlegfunctie is de SERV er bovendien toe gehouden de overige beleidsdomeinen met bijzondere aandacht voor de sociaaleconomische dimensie op te volgen en het sociaal-economisch overleg erover te organiseren. De SERV is dus actief op andere sociaal-economisch relevante domeinen zoals milieu, onderwijs en ruimtelijke ordening.

Tot slot verzorgt de SERV in het kader van zijn overlegfunctie het secretariaat van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC).

Bijkomende opdrachten op sociaal-economisch vlak die de SERV heeft toegewezen gekregen vanuit de Vlaamse Regering en die vastgelegd zijn in het SERV-decreet: de Stichting-Innovatie & Arbeid, de Commissie Diversiteit, de Commissie Sociale Economie en de adviescommissie Economische Migratie.

2. Overleg mobiliteit en infrastructuur

Binnen de SERV is de Mobiliteitsraad (MORA) actief. De MORA is de strategische adviesraad voor het Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken. De werking van de Vlaamse Havencommissie en de Vlaamse Luchthavencommissie is geïntegreerd in de werking van de MORA.

3. Overleg landbouw en visserij

Binnen de SERV is de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) actief. De SALV adviseert de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement over landbouw en visserij in de brede zin van het woord. De adviezen, zoals vastgesteld door de belanghebbenden vertegenwoordigd in de SALV, passen in een gedragen politieke besluitvorming.

4. Overleg welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid

Binnen de SERV is de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaamse Raad WVG) actief. De Vlaamse Raad WVG brengt de partners uit het beleidsdomein WVG, de sociale partners en onafhankelijke deskundigen samen om adviezen te geven en akkoorden te sluiten.

Ontvangsten

In 2025 werd aan de SERV een geïntegreerde basistoelage toegekend van 11.482 k euro. Met deze middelen wordt de werking van de SERV gefinancierd, inclusief de Stichting-Innovatie & Arbeid, de Commissie Diversiteit, de Commissie Sociale Economie, de adviescommissie Economische Migratie, de MORA, de SALV en de Vlaamse Raad WVG. De SERV realiseerde in 2025 een bedrag van 1 k euro via 'diverse opbrengsten'.

Naast deze toelage ontving de SERV middelen voor de financiering van de intersectorale werking. Het ging in 2025 om 130 k euro voor de periode van januari tot en met juni 2025.

In 2025 werd er 240 k euro vastgelegd voor het project "Vlaamse landbouwvisie 2050", gestart op 1 mei 2025. Dit project heeft een duurtijd van 22 maanden. In 2025 ontving de SERV 88 k euro voor dit project (8/22 maanden).

	BA-JR 2025	BU 2025
Eigen ontvangsten (OW)	0	1
Betoelaging (ZZ-OI)	11.482	11.700

Uitgaven

De totale kosten van de SERV in 2025 bedroegen 11.134 k euro. In grote lijnen zijn de gerealiseerde (budgettaire) kosten in 2025 als volgt verdeeld: 81% personeelskosten, 11,4% huurlasten en onderhoudskosten en 7,4% overige kosten, waarvan voornamelijk kosten voor informatisering, kantoorkosten, presentiegelden en onderzoekskosten.

De SERV sluit het begrotingsjaar 2025 af met (budgettair) een positief saldo van 566 k euro.

Het positief saldo 2025 kan als volgt verklaard worden:

- De personeelskosten liggen lager dan begroot omwille van het gehanteerde voorzichtigheidsprincipe bij de opmaak van de begroting. Een aantal personeelsleden die zijn uitgestroomd zijn niet vervangen. Verder werden gegevens die niet bekend waren bij de opmaak van de begroting in rekening genomen. Wat de 'onbekende' gegevens betreft, gaat het concreet over opname van verminderde prestaties of verschillende verlofvormen: loopbaanonderbreking, zorgkrediet, verlof voor deeltijdse prestaties, langdurige ziekte en moederschapsrust voor contractuele personeelsleden.
- In het kader van de besparingen vanaf 2026 bespaart de SERV op huisvesting door het terugbrengen van het aantal verdiepingen van vier naar drie. Dit vereiste een reorganisatie van de gehuurde ruimtes waardoor de huisvestingskosten in 2025 licht overschreden werden. Ook de IT-investeringen werden beperkt overschreden door het ombouwen van kantoorruimte naar hybride vergaderzalen.
- Algemeen werd er op de meeste begrotingsposten minder uitgegeven dan begroot. De uitgavenposten werden voorzichtig begroot en er werd zorgzaam omgegaan met de uitgaven.

Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

N.v.t.

XI. LIJST MET AFKORTINGEN

(Tekst)

AO	Algemene Ontvangsten
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
TO	Toegewezen ontvangsten
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
WT	Werkings- en Toelagen (ESR-aggregaat)

XII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

In deze BBT is geen (facultatieve) bijlage met een overzicht van de belangrijkste beleids- regelgevingsinitiatieven toegevoegd. Deze initiatieven zijn waar nodig opgenomen in de beleidsmatige toelichting op het niveau van de operationele doelstelling van de verschillende beleidsvelden.

XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

[Resolutie over het verzet tegen de doodstraf voor Jean-Jacques Wondo, aangenomen door het Vlaams Parlement op 29 januari 2025](#)

Repliek:

Jean-Jacques Wondo is intussen vrijgelaten.

[Resolutie over de steun van Vlaanderen aan Oekraïne, aangenomen door het Vlaams Parlement op 12 maart 2025](#)

Repliek: De Vlaamse Ooststrategie sluit aan bij de parlementaire resolutie door prioriteit te geven aan de wederopbouw van Oekraïne en de verbreding van relaties met Centraal- en Oost-Europa.

[Resolutie over het onmiddellijk respecteren van het staakt-het-vuren in Gaza, aangenomen door het Vlaams Parlement op 19 maart 2025](#)

Repliek: De Vlaamse Regering kende in 2024 een bijdrage van 479 000€ toe aan UNRWA voor de periode 2025-2027 met een betaling van 159 666€ per jaar.

De Vlaamse Regering kende daarnaast ook een subsidie van 350 000€ toe aan het Wereldvoedselprogramma (WFP) en draagt zo bij aan de activiteiten van het WFP in de Palestijnse gebieden.

[Resolutie over de arrestatie van Ekrem Imamoglu en de politieke onrust in Turkije, aangenomen door het Vlaams Parlement op 26 maart 2025](#)

Repliek:

Het Europees niveau is het meest geschikte niveau om hierover in dialoog te gaan met de Turkse overheid.

[Resolutie over de nakende executies van politieke gevangenen door het Iraanse regime, aangenomen door het Vlaams Parlement op 2 april 2025](#)

Repliek:

Op 15 mei 2025 is een gesprek geweest met de Iraanse ambassadeur. Tijdens dat overleg heb ik alle punten uit mijn brieven opnieuw onderstreept en nogmaals gepleit voor een onmiddellijk moratorium op de uitvoering van de doodstraf. De ambassadeur gaf aan dat hij onze boodschap, zowel de brieven als de inhoud van het gesprek, had overgemaakt aan Teheran.

[Resolutie over de veroordeling van de schending van de rechten van lgbtqi+-personen in Hongarije, aangenomen door het Vlaams Parlement op 23 april 2025](#)

Repliek:

Er lopen verschillende initiatieven (rechtsstaatmechanisme, Hof van Justitie) op Europees niveau, die we vanuit Vlaanderen altijd gesteund hebben.

[Resolutie over de arrestatie van een Vlaamse studente in Istanbul na vreedzaam protest, aangenomen door het Vlaams Parlement op 30 april 2025](#)

Repliek:

Er is contact opgenomen met de federale collega, minister van Buitenlandse Zaken Prévot, om de grote bezorgdheid vanuit Vlaanderen over te maken en te vragen dat deze zaak nauwlettend wordt gevolgd en dat alle diplomatieke mogelijkheden worden benut om haar situatie te verbeteren.

[Resolutie over de oorlog in Gaza, aangenomen door het Vlaams Parlement op 7 mei 2025](#)

Repliek: De Vlaamse Regering kende in 2024 een bijdrage van 479 000€ toe aan UNRWA voor de periode 2025-2027 met een betaling van 159 666€ per jaar. De Vlaamse Regering kende daarnaast ook een subsidie van 350 000€ toe aan het Wereldvoedselprogramma (WFP) en draagt zo bij aan de activiteiten van het WFP in de Palestijnse gebieden.

In contacten met de Israëlische ambassade wordt steeds het standpunt van de Vlaamse Regering, dat overigens grotendeels in lijn ligt met de inhoud van de oproep van de deze resolutie, meegegeven.

[Resolutie over het versterken van de economische samenwerking met Taiwan, aangenomen door het Vlaams Parlement op 21 mei 2025](#)

Repliek:

De Vlaamse Regering heeft steeds het belang benadrukt van een constructieve dialoog tussen China en Taiwan om wederzijds vertrouwen te herstellen en spanningen te vermijden, gezien de impact op de Vlaamse economie, onder meer in strategische sectoren zoals de halfgeleiderindustrie.

Wat de versterking van de samenwerking met Taiwan betreft, bouwt Vlaanderen verder op de bestaande partnerschappen. In het kader van het in 2022 ondertekende memorandum van overeenstemming werd op 20 november 2025 in Brussel een tweede vaste gemengde commissie georganiseerd. Daarbij werd vooruitgang geboekt in domeinen zoals onderwijs, innovatie, schone technologie, gezondheid, investeringen en werkgelegenheid, en werden bijkomende samenwerkingsmogelijkheden zoals op het vlak van halfgeleiders verkend. Deze samenwerking met Taiwan is overigens ambtelijk en technisch en als dusdanig volledig in lijn met het één China beleid dat Vlaanderen voorstaat.

Vlaanderen heeft op Europees niveau steeds bepleit dat het van belang is dat de EU, in haar beleid van de-risking ten aanzien van China, blijft inzetten op partnerschappen met derde landen. De Indo-Pacific neemt daarbij een belangrijke positie in waarmee de EU zich als betrouwbare partner moet manifesteren, onder meer door het sluiten van handelsakkoorden en een sterke diplomatieke en economische aanwezigheid ter plaatse. De Vlaamse Regering zal dit standpunt blijven verkondigen ten aanzien van het Europese niveau.

De Vlaamse Regering is dan ook blij te zien dat de regio meer en meer de nodige aandacht krijgt, denk aan het vierde EU-Indo-Pacific Ministerial Forum dat in november 2025 plaatsvond en de Global Gateway-initiatieven in de regio.

[Resolutie over de huidige situatie in Gaza, op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem en over de hervatting van het Israëlisch-Palestijnse vredesproces, aangenomen door het Vlaams Parlement op 28 mei 2025](#)

Repliek:

Ik verwijs hiervoor naar het [standpunt van de Vlaamse Regering van 2 september 2025](#). De steun aan UNRWA werd verder gezet. Bovendien werd in het najaar door de Vlaamse Regering voorzien in dringende voedselhulp aan de Palestijnse gebieden via het Wereldvoedselprogramma van de Verenigde Naties. De Vlaamse Regering hield vast aan haar zeer restrictief beleid ten aanzien van Israël inzake wapenhandel. Ik trad in gesprek met zowel de Palestijnse als de Israëlische ambassadeur.

[Resolutie over de uitwerking en implementatie van een Vlaamse Ooststrategie, aangenomen door het Vlaams Parlement op 25 juni 2025](#)

Repliek: De Vlaamse Ooststrategie sluit aan bij de parlementaire resolutie door prioriteit te geven aan de wederopbouw van Oekraïne en de verbreding van relaties met Centraal- en Oost-Europa.

[Resolutie over de hernieuwde dreiging van en het verzet tegen de executie van professor Ahmadreza Djalali, aangenomen door het Vlaams Parlement op 25 juni 2025](#)

Repliek:

Ik volg de situatie rond Ahmadreza Djalali met de grootste bezorgdheid open veroordeelde de hernieuwde dreiging van uitvoering van de doodstraf. In dit kader stuurde ik een brief aan de ambassadeur van Iran, waarin ik de bezorgdheid heb geuit over het gewelddadig neerslaan van de protesten en de verslechterende detentieomstandigheden van Ahmadreza Djalali en andere politieke gevangenen. Ik had ook contact met de echtgenote van professor Djalali.

[Resolutie over de oorlog, humanitaire noodsituatie en mensenrechtenschendingen in Soedan, aangenomen door het Vlaams Parlement op 5 november 2025](#)

Repliek:

De Vlaamse Overheid heeft mede naar aanleiding van het conflict in Soedan haar engagement in humanitaire hulp opnieuw bevestigd via multilaterale en humanitaire kanalen. In 2025 gaf ik de opdracht aan de Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in New York om het Vlaamse engagement naar de CERF toe opnieuw te steunen via de jaarlijkse oproep voor humanitaire werkingmiddelen. Soedan komt op de tweede plaats van conflictlanden waar OCHA/CERF humanitaire hulp en bemiddeling in het conflict probeert te bieden.¹ Daarnaast wordt de situatie nauw opgevolgd in samenwerking met multilaterale en humanitaire organisaties, zoals vb. het Rode Kruis Vlaanderen.

¹ https://cerf.un.org/sites/default/files/resources/CERF_ARR_2024_20250521_R_0.pdf

XIV. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Personeelsbesparingen in de diensten van de Vlaamse overheid | 40 (2023-2024) – Nr.1

Aanbeveling

1. De Vlaamse overheid heeft nood aan een overkoepelend en toekomstgericht project waarin de Vlaamse Regering de verantwoordelijkheden van de overheid expliciteert (cf. kerntaken).
2. Het is wenselijk dat de overheid een strategisch en operationeel kader ontwikkelt om tot een onderbouwde afweging te komen van het inzetten van derden voor overheidstaken. Dat kader moet
 - duidelijk maken onder welke voorwaarden de overheid zijn bevoegdheden zelf uitvoert dan wel derden inschakelt;
 - de interne knowhow voor de uitvoering van de kernopdrachten waarborgen;
 - voorzien zijn op de verschillende mogelijkheden en vormen van uitbestedingen, en
 - de systematische opvolging van de (kosten) effectiviteit waarborgen.
3. Bij de uitwerking van besparingsdoelstellingen zou de Vlaamse Regering transparant moeten onderbouwen waarom ze opteert voor een beperkt of specifiek toepassingsgebied, zowel op het vlak van betrokken entiteiten als personeelsgroepen.
4. De besparingsdoelen moeten afgestemd worden op de personeels- en budgettaire behoeften in functie van kerntaken.
5. De Vlaamse Regering zou instrumenten moeten laten ontwikkelen om de kwaliteit en de efficiëntie van de dienstverlening van de Vlaamse overheid te meten en op te volgen.
6. Voor de gewenste uitvoering van het beleid en het beheer van de uitvoering door derden moet de Vlaamse Regering steunen op uitgewerkte (overkoepelende) behoefteplannen, die moeten uitgaan van de optimale inzet en interne mobiliteit van personeel. Deze plannen moeten de ruimte laten om flexibel in te spelen op nieuw en wijzigend beleid.
7. De uitvoering van het beleid is in grote mate afhankelijk van het personeel. Behalve de taak- en resultaatgerichtheid moet de Vlaamse overheid als werkgever ook het welzijn van haar personeel kunnen waarborgen. De negatieve tendens in de prestatiegraad, de werkdruk en de werkgerelateerde stress en ziekte dienen onderzocht en geremedieerd te worden.

Replik:

1. De audit van het Rekenhof m.b.t. de personeelsbesparingen is gebaseerd op een beslissing van de vorige Vlaamse Regering. In de huidige regeerperiode heeft de Vlaamse Regering ervoor gekozen om een andere aanpak te hanteren, die niet uitsluitend gericht is op personeelsbesparingen maar ruimte laat voor besparingen op andere uitgaven m.b.t. de werking van de overheid.

2. Over het inzetten van derden voor overheidstaken verleende de Vlaamse Regering op 4 juli 2025, op voorstel van de minister-president en de minister van bestuurszaken, haar akkoord aan de richtlijnen voor het gebruik van consultancy bij de Vlaamse overheid (VR 2025 0407 DOC.0556-1). Daarnaast is er ook de leidraad voor in-, out- en cosourcingsbeslissingen uit de regeerperiode 2014-2019, die als bijlage werd gevoegd bij het sectoraal akkoord 2015-2016 ([Sectoraal akkoord 2015-2016 Bijlage protocol Nota leidraad in co outsourcing 20170302_003 wjiv bw.pdf](#)). Tenslotte is er het decreet uitzendarbeid (decreet van 27 april 2018

betreffende de uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen: [Decreet betreffende de uitzendarbeid in de Vlaamse overheidsdiensten en de lokale besturen](#)), dat in artikel 4 limitatief opsomt in welke gevallen een beroep kan worden gedaan op uitzendarbeid (bijvoorbeeld voor de tijdelijke vervanging van een personeelslid, bij een tijdelijke vermeerdering van het werk, en bij de uitvoering van uitzonderlijk werk, maar niet voor het motief instroom dat wel kan worden toegepast in de private sector).

3. en 4. Bij de begrotingsopmaak 2026 werd zo beslist om ook op de werking van de overheid besparingen door te voeren. Hierover werd vervolgens in dialoog gegaan met het VOCO. Voor deze besparingen werd voor een verdeling binnen een breed toepassingsgebied gekozen. Deze zullen via de begrotingsaanpassing 2026 worden gerealiseerd. Er was ook een grotere keuze in het besparen op loonkredieten of andere werkingsmiddelen.

5. Er is een vernieuwd dienstverleningscharter in opmaak. Het vernieuwd dienstverleningscharter zal rekening houden met een werkbaar evenwicht tussen digitaal en niet-digitaal overheidscontact.

6. Er is een nieuw concept capaciteits- en personeelsplannen uitgewerkt ter vervanging van de huidige beperktere personeelsplannen. Deze methodiek zal ten vroegste in 2027 worden uitgerold.

7. Er bestaan verschillende initiatieven om het welzijn van het personeel van de Vlaamse overheid te bevorderen.

Op weg naar een Vlaamse prestatiebegroting – Stand van zaken en verbeterpunten 37-A (2024-2025) – Nr.1

Aanbeveling

1. De grote ISE's, investerings-ISE's en mogelijke nieuwe ISE's verder in detail analyseren om daarna stabiliteit te verzekeren voor een langere periode. Na de voorziene vastlegging van de ISE's in het organisatiebesluit een lexicon opmaken van alle ISE's met een duidelijke en duurzame omschrijving van de beleidsthema's die eronder ressorteren. De omschrijvingen aan het begin van de legislatuur eenmaal opnemen in de eerste BBT's en ze daarna digitaal ter beschikbaar stellen.
2. De coderingsmethodiek van de ISE's herbekijken opdat de ISE's stabiel blijven bij beleidsdomeinoverschrijdende wijzigingen en gebruikt kunnen worden voor transversale beleidsthema's. De nieuwe methodiek opnemen in de planning van het BCT- en FOMO-project.
3. Een methodiek ontwikkelen voor ISE-trendanalyses opdat zij de trend van het lopende beleid en fluctuaties die beleidsimpulsprogramma's veroorzaken, transparant weergeven.
4. De regelgeving over de organisatie, uitvoering, governance en aanwending van brede heroverwegingen, uitgaventoetsingen en subsidie-evaluaties verder stroomlijnen en haar uitbreiden naar en afstemmen met regelgeving voor andere beleidsevaluaties.
5. Een samenhangend beleidskader en concrete rolverdeling uitwerken voor:
 - een uniform doelstellingenkader en doelstellingenmanagement;
 - de opmaak, verzameling, opvolging en kwaliteitsbewaking van prestatie-indicatoren in het kader van de prestatiebegroting.
6. Bij de richtlijnen over prestatie-informatie uitdrukkelijk verplichten bij elke strategische doelstelling minimaal een prestatie-indicator op te nemen, en, indien relevant, ook informatie toe te voegen uit brede heroverwegingen, uitgaventoetsingen en andere beleidsevaluaties. De praktische invulling van deze opname verder verduidelijken.

7. Een methodiek uitwerken opdat de acties voor de transversale doelstellingenplannen per BBT duidelijk zijn binnen de operationele doelstellingen en de coördinerende minister op een eenvoudige wijze tot een gecoördineerd overzicht kan komen in zijn BBT. Een meer uitgebreide rapportering kan ook op een ander tijdstip.
8. Bij de formulering van de beleidsdoelstellingen:
 - het SMART-principe effectief toepassen opdat de doelstellingen richtinggevend zijn bij de beleidsuitvoering;
 - vermelden welke entiteiten (Vlaamse overheid en rechtspersonen) instaan voor de verwezenlijking van de strategische en operationele doelstellingen;
 - in een systeem voorzien om alle strategische en operationele doelstellingen op eenvormige wijze te nummeren over de BBT's heen.
9. De financiële impact van de strategische en operationele doelstellingen transparant beschrijven (en niet alleen verwijzen naar de begrotingsartikelen) en voor de doelstellingen met een belangrijke financiële impact gebruik maken van historische reeksen als die relevant zijn.

Repliek:

Aanbeveling 1 tot en met 4: Deze aanbevelingen zullen beantwoord worden door de minister van begroting.

5. en 8. Er is een samenwerking tussen DKBUZA en het departement FB over de uitwerking van het doelstellingskader bij beleidsnota's en de BBT's. Het doelstellingskader bij de opmaak van ondernemingsplannen is een bevoegdheid van de minister van bestuurszaken en AGO.

6. Er zijn instructies opgemaakt voor de toevoeging van prestatie-indicatoren bij de BBT's. Er zal hier bijkomend aandacht aan worden besteed bij de uitrol van een verantwoordingsdag.

7. Er zijn nieuwe instructies opgemaakt voor de rapportering van een selectie van horizontale plannen via de BBT.

9. Er zijn instructies opgemaakt voor kruisverwijzingen tussen het beleidsmatig en het budgettair luik in de BBT en dit in beide richtingen.

XV. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

Er zijn in 2025 geen arresten van het Hof van Justitie die betrekking hebben op de beleidsvelden in deze BBT.

Er is in 2025 één uitspraak van het Grondwettelijk Hof die betrekking had op het beleidsveld buitenlands beleid:

Arrest	Datum	Rolnr	Aard	Onderwerp	Uitspraak
168/2025	11/12/2025	8395	PV	art. 50, § 4, decr. van 15 juni 2012 betreffende de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, ordehandhavingsmateriaal, civiele vuurwapens, onderdelen en munitie (geheimhoudingsplicht - (absolute) uitzonderingsgrond op de openbaarheid van bestuursdocumenten)	SCHENDING (inzoverre is voorzien in een absolute uitzonderingsgrond op de openbaarheid van bestuur voor informatie inzake de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten) persbericht

Replik: Bij de opmaak van het nieuwe wapenhandeldecreet wordt rekening gehouden met de uitspraak van het grondwettelijk hof. De Vlaamse Regering heeft op 27 februari 2026 de tweede principiële goedkeuring van het ontwerpdecreet gedaan.

XVI. BIJLAGE 'METADATA INDICATOREN'

ISE: BUITENLANDS BELEID

- Indicatoren omzetting richtlijnen en inbreukdossiers

Benaming	<i>Indicatoren omzetting richtlijnen en inbreukdossiers</i>
Soort Indicator	Output
Berekeningswijze	aantal om te zetten richtlijnen in relatie tot omzettingstermijn en aantal inbreukdossiers
Bron	Themis databank van de Europese Commissie
Meetfrequentie	Maandelijks
Kwaliteitsbeoordeling	Deze indicator is ook opgenomen in het VSP 2025-2029

Reeds gebruikt in andere documenten	Meer info hierover is terug te vinden in de maandelijkse rapporteringen .
-------------------------------------	---

- **Indicatoren over het aantal vrijstellingen en vergunningen die werden toegekend en geweigerd in het kader van de verslaggeving ter uitvoering van het Wapenhandeldecreet**

Benaming	<i>Indicatoren over het aantal vrijstellingen en vergunningen die werden toegekend en geweigerd in het kader van de verslaggeving ter uitvoering van het Wapenhandeldecreet</i>
Soort Indicator	Output
Berekeningswijze	Aantal aanvragen in relatie tot aantal vergunningen en weigeringen en aantal vrijstellingen
Bron	Dossiersysteem DCSG
Meetfrequentie	(half)jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	Deze indicator is ook opgenomen in het VSP 2025-2029
Reeds gebruikt in andere documenten	(half)jaarlijkse verslagen voor dual use en voor militaire goederen

- **Indicatoren over de subsidies in het kader van het Flanders Trainee Programme en de Fayatbeurzen**

Benaming	<i>Indicatoren Fayatbeurzen en subsidies Flanders Trainee Programme</i>
Soort Indicator	Output
Berekeningswijze	aantal toegekende beurzen en subsidies voor stages
Bron	Dossiersysteem DKBUZA
Meetfrequentie	Jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	-
Reeds gebruikt in andere documenten	Extern raadpleegbare Power BI

ISE: ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Gelet op de besparingen binnen het beleidsveld ontwikkelingssamenwerking zal deze ODA-rapportering niet verdergezet worden.

Benaming	Indicatoren Ontwikkelingssamenwerking
Soort Indicator	Output
Berekeningswijze	-
Bron	ODA-rapportering en intern dossiersysteem DKBUZA
Meetfrequentie	jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	Deze indicator is reeds een Vlaamse Openbare Statistiek
Reeds gebruikt in andere documenten	ODA-rapportering

ISE: ONDERSTEUNING VLAAMSE REGERING

- **Indicatoren m.b.t. de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur**

Benaming	Indicatoren Beroepsinstantie Openbaarheid van Bestuur
Soort Indicator	output

Berekeningswijze	Aantal beroepen ingediend in relatie tot uitspraak over beroep
Bron	Dossiersysteem DKBZA
Meetfrequentie	jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	Deze indicator is ook opgenomen in het VSP 2025-2029
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

- **Indicatoren m.b.t. wetgevingstechnische en taalkundige adviesverlening**

Benaming	Indicatoren m.b.t. wetgevingstechnische en taalkundige adviesverlening
Soort Indicator	output
Berekeningswijze	Aantal adviesvragen en kwaliteitsbeoordeling
Bron	Dossiersysteem dkbza
Meetfrequentie	jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	Indicatoren m.b.t. regelgevingspraktijk zijn 'in studiewerk' opgenomen in het VSP 2025-2029
Reeds gebruikt in andere documenten	jaarverslag

o **Indicatoren m.b.t. taaladvies**

Benaming	Indicatoren m.b.t. taaladvies
Soort Indicator	output
Berekeningswijze	Aantal taalvragen en adviesvragen
Bron	Dossiersysteem DKBZA
Meetfrequentie	jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	Deze indicator is ook opgenomen in het VSP 2025-2029
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

o **Indicatoren m.b.t. het Vlaams Statistisch Programma**

Benaming	Indicatoren m.b.t. Vlaams Statistisch Programma
Soort Indicator	output
Berekeningswijze	Aantal Vlaamse Openbare Statistieken
Bron	Dossiersysteem VSA
Meetfrequentie	jaarlijks
Kwaliteitsbeoordeling	Deze indicator is ook opgenomen in het VSP 2025-2029
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarprogramma